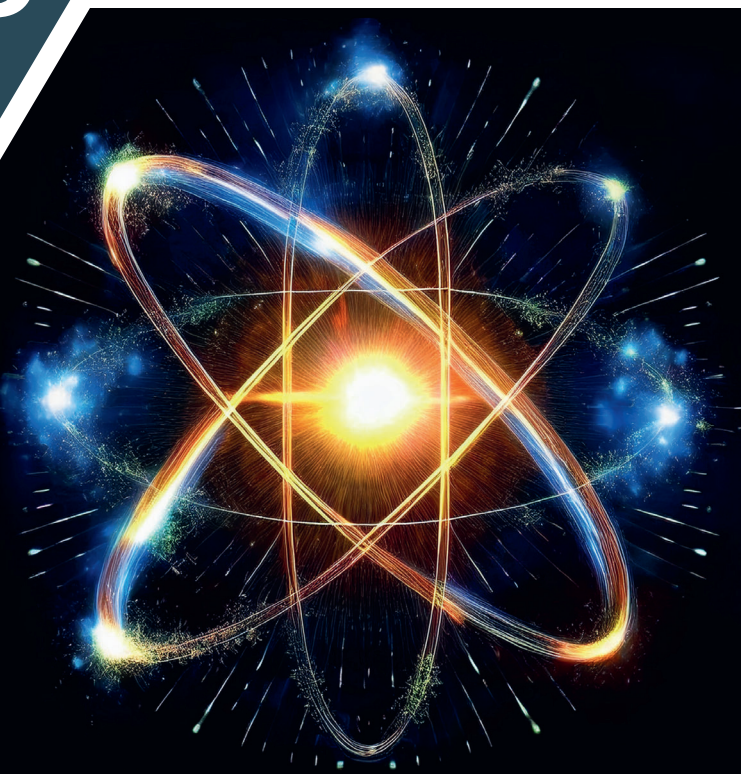

Országos Atomenergia Hivatal

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÁMOLÓ

2024

FELELŐSSÉGGEL
A BIZTONSÁGÉRT

Irományszám: B/11433

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	5
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	6
1. Az Országos Atomenergia Hivatal működése, gazdálkodása és kapcsolatai	11
1.1. A Hivatalt érintő jogszabályi változások	11
1.1.1. Atomtörvény-módosítás	10
1.1.2. További törvénymódosítások	13
1.1.3. OAH rendeletek.....	15
1.1.4. Kormányrendeletek.....	15
1.1.5. Miniszteri rendelet.....	16
1.1.6. Nyilvános kormányhatározatok	16
1.2. A Hivatal szervezete és működése.....	18
1.3. A Hivatal gazdálkodása és humánpolitikája	20
1.4. A nemzetközi kapcsolatok	21
1.5. A tudományos területtel kapcsolatos feladatok	29
1.6. Kommunikáció/Tájékoztatás	30
2. Az Országos Atomenergia Hivatal felügyeleti tevékenysége	33
2.1. Nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók	
nukleáris biztonsági és építési felügyelete	33
2.1.1. A Paksi Atomerőmű nukleáris biztonsági és építési felügyelete.....	35
2.1.2. A Paks II. Zrt. nukleáris biztonsági és építési felügyelete.....	37
2.1.3. A Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) nukleáris biztonsági	
és építési felügyelete	43
2.1.4. A Budapesti Kutatóreaktor nukleáris biztonsági és építési felügyelete	45
2.1.5. A BME Oktatóreaktor nukleáris biztonsági és építési felügyelete	46
2.1.6. A radioaktív hulladék-tároló létesítmények engedélyezésének	
nukleáris biztonsági és építési felügyelete	47
2.1.7. A Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló nukleáris biztonsági	
és építési felügyelete	47
2.1.8. A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló nukleáris biztonsági	
és építési felügyelete	49
2.1.9. A Bodai Agyagkő Formáció kutatásának nukleáris biztonsági	
és építési felügyelete	51
2.2. Sugárvédelem felügyelete	52
2.3. Radioaktív anyagok szállításának és csomagolásának biztonsági felügyelete	56
2.4. Nukleáris védettség felügyelete	56
2.4.1. A nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók fizikai	
védelmének felügyelete	56
2.4.2. A nukleáris és más radioaktív anyagok fizikai védelmének felügyelete	59
2.5. Nukleáris biztosítékok és non-prolifерáció	60
2.5.1. A nukleáris anyagok nyilvántartása és ellenőrzése	60
2.5.2. Az OAH biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárásai/biztosítéki	
engedélyezés.....	60
2.5.3. A nukleáris anyagok hazai és nemzetközi biztosítéki ellenőrzése.....	61

2.5.4. A nukleárisüzemanyag-ciklussal összefüggő, nukleáris anyagot nem alkalmazó tevékenységekre vonatkozó adatszolgáltatás és ellenőrzés.....	62
2.5.5. A nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek exportjának és importjának felügyelete	62
2.5.6. Radioaktív anyagok nyilvántartása	63
2.6. Nukleárisbaleset-elhárítás	63
2.7. Független ellenőrző szervezetek nyilvántartásba vétele	64
2.8. Szakmagyakorlók nyilvántartásba vétele.....	65
2.9. Orosz–ukrán konfliktus	65

MELLÉKLET	66
Rövidítések jegyzéke	66
A Hivatal tevékenységével összefüggő főbb jogszabályok	67
Törvények	67
Kormányrendeletek	67
Miniszteri rendeletek	69
Fontosabb európai uniós szerződések és jogszabályok.....	69

ELŐSZÓ

Tisztelt Országgyűlés!

Az atomenergia alkalmazásának egyik állandó eleme a folyamatos változás. A tudomány és technológia fejlődéséből adódó új műszaki megoldások, az üzemeltetési és felügyeleti tapasztalatok alapjaiban befolyásolják a hatósági követelményrendszert. Az Országos Atomenergia Hivatal működésében – amelyről e beszámolóban olvashatnak részletesen – 2024 meghatározó év volt.

2023-ban kezdtük meg kialakítani azt az új felügyeleti koncepciót, amely a nukleáris biztonságot maradéktalanul szem előtt tartva, a fokozatosság elvének figyelembevételével, hatékonyabb döntéshozatalt és erőforrás-gazdálkodást tesz lehetővé. Ennek érdekében a jogszabályi környezet kialakítása mellett a szervezeti felépítés átalakítása is szükségessé vált. Az OAH 2024 második felétől már az új koncepció mentén, új szervezeti struktúrában végezte munkáját, biztosítva azt, hogy az előtte álló feladatokat továbbra is a hazai és a nemzetközi követelményekkel összhangban látja el, garantálva a nukleáris biztonság elsődlegességét.

2022-ben célként tűztük ki magunk előtt a Hivatal teljes informatikai infrastruktúrájának megújítását. Ennek a folyamatnak első mérföldköve a 2024-ben bevezetett új iratkezelési rendszer, amely hatékonyabban és rendszerezettebben képes kezelni a több mint 4000 engedélyestől érkező engedélykérelmeket, köztük a Paksi Atomerőműhöz és a Paks II. beruházáshoz kapcsolódó összetett, több ezer oldalnyi műszaki dokumentációt, tervrajzokat. Ezzel párhuzamosan ügyfeleink részére a kor elvárásainak megfelelő, felhasználóbarát kapcsolattartási felületet vezettünk be.

A Hivatal nemzetközi kapcsolatainak szisztematikus fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk annak érdekében, hogy társhatóságok tapasztalataira építve, velük együttműködve fejlesszük folyamatainkat, és a nemzetközi szervezetekben hatékonyabban tudjuk képviselni az érdekeinket. 2024 ezen a téren is meghatározó volt. Több mint tíz éve nem volt olyan jelentős nemzetközi nukleáris non-proliferációs gyakorlat Magyarországon, mint a 2024 júniusában Gyöngyös térségében tartott módszertani gyakorlat. Hazánk büszke lehet arra, hogy az OAH és a bécsi székhelyű Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezete közös szervezésében megvalósult, közel száz nemzetközi szakértőt felvonultató háromhetes gyakorlatot a legkiterjedtebb módszertani gyakorlatok között tartják számon.

Az Európai Unió Tanácsának magyar elnöksége alatt az OAH látta el a nukleáris kérdésekkel foglalkozó munkacsoport elnöki teendőit, fókuszba helyezve olyan témákat, amelyek Magyarország és az OAH nemzetközi szakmai elismertségét erősítették.

A 2024. évi Országgyűlési Beszámoló mindezek mellett részletes áttekintést ad azokról az összetett folyamatokról és feladatokról, amelyeken keresztül az OAH biztosította, hogy az atomenergiát biztonságosan alkalmazzák Magyarországon.

Budapest, 2025 májusa

Kádár Andrea Beatrix
elnök

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH, Hivatal) 2024-ben is a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően végezte felügyeleti munkáját. Ennek keretében engedélyezte, ellenőrizte, értékelte a több mint 4000 engedélyes tevékenységét, és szükség esetén érvényesítési eljárásokat folytatott le. Szigorú hatósági felügyelete mellett az engedélyesek az elmúlt évben is biztonságosan és védetten végezték az atomenergia felhasználásával összefüggő tevékenységüket, garantált volt az atomenergia alkalmazásának biztonsága, a lakosság és a környezet biztonsága és védelme az ionizáló sugárzás káros hatásaival szemben.

A Hivatal felügyeleti tevékenysége, a jogi környezet változása

A Hivatal közfeladata, hogy ellássa és összehangolja az atomenergia hazai, békés célú, biztonságos alkalmazásával, így a nukleáris és radioaktív anyagok, nukleáris létesítmények, valamint a radioaktív hulladék-tárolók biztonságával, nukleárisveszélyhelyzet-kezeléssel, nukleáris védettséggel, non-prolifерációval (nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozása) és az ionizáló sugárzás elleni védelemmel kapcsolatos hatósági feladatokat. Az OAH önálló szabályozó szervként rendeletalkotási joggal rendelkezik az 1996. évi CXVI. törvény (Atomtörvény) 68. § (12) bekezdése szerinti tárgykörökben. Különleges jogállása lehetőséget teremt gazdálkodásának függetlenségére és rugalmasságára, valamint kötelező feladatainak ellátásához gyors és hatékony szabályozói eszközt biztosít.

Az OAH felügyeleti körébe tartozó nukleáris létesítmény a Paksi Atomerőmű, a Budapesti Kutatóreaktor (BKR), a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Oktatóreaktora (BME Oktatóreaktor), valamint a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT). A Hatóság felügyeleti körébe tartozó radioaktív hulladék-tároló létesítmény a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) és a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT). A Paksi Atomerőmű új blokkjaival kapcsolatos előkészítő tevékenység és a folyamatban lévő építkezés felügyelete szintén a Hatóság feladatai közé tartozik.

A 2024. évi jogszabályi változások között meghatározó volt az Atomtörvény módosításáról szóló 2024. évi LXXXVIII. törvény, amelynek tartalmára vonatkozóan az OAH javaslatot tett, és részt vett a jogszabálytervezet előkészítésében. A jogszabály-módosítás célja alapvetően azon törvényi szintű rendelkezések megteremtése volt, amelyek a Paksi Atomerőmű további üzemidő-hosszabbításához szükségesek.

A Hivatal 2024-ben vezette be a fokozatosság elvén alapuló új felügyeleti koncepciót. Ennek jogszabályi háttérét az Atomtörvény módosítása és a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet [1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet] módosítása biztosította.

A Paksi Atomerőmű és az új atomerőművi blokkok felügyelete, felkészülés a további üzemidő-hosszabbítás lehetőségének vizsgálatára

A Paksi Atomerőmű felügyeletének fókuszában 2024-ben is az erőműben a biztonság elvárt szintjének fenntartása, biztosítása állt. Az OAH a nukleáris biztonsági és az építési felügyelet területén a legtöbb hatósági határozatot (92) az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. (MVM PA Zrt.) számára adta ki. A határozatok legnagyobb részben átalakítási engedélyek voltak tartószerkezetekkel, gépészeti, villamos és irányítástechnikai berendezésekkel, rendszerekkel és rendszerelemekkel összefüggésben.

A legtöbb ellenőrzést a főjavítások, karbantartások kapcsán végezte a Hivatal, továbbá átfogó ellenőrzés keretében kiemelten ellenőrizte az engedélyes biztonsági kultúráját, irányítási rendszerét, az engedélyes biztonságért való elsődleges felelősségének megvalósulását és a tartalék alkatrészek utánpótlásának kezelését.

Az Európai Atomenergia Közösség (Euratom) előírásának megfelelően az MVM PA Zrt. 2023 októberében hivatalosan bejelentette a további üzemidő-hosszabbítási szándékát az Európai Bizottságnak. Ezzel összefüggésben az OAH tovább folytatta célzott felügyeleti felkészülését, amelynek keretében elkezdte a vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatát. A meglévő szabályozásban első lépésben meg kellett teremteni annak a lehetőségét, hogy biztosítva legyen nemcsak az üzemidő-hosszabbítás, de a további üzemidő-hosszabbítás általános jogi, eljárási lehetősége is. Az Atomtörvényben és az 1/2022. (IV. 29.) OAH rendeletben az ennek érdekében kezdeményezett változtatásra vonatkozó tervezetek 2024-ben elkészültek, és megtörtént az Euratom-szerződés szerinti notifikációs eljárás is. A következő lépés a jogszabályok műszaki részletekre vonatkozó rendelkezéseinek felülvizsgálata.

A Paksi Atomerőmű fűtőelem-diverzifikációra vonatkozó tervei kapcsán a Hivatal nemzetközi kapcsolatainak keresztül gyűjtötte a vízzel moderált, vízű hűtésű energetikai reaktorokat (VVER) üzemeltető országok tapasztalatait az orosz beszállítótól biztosítottokhoz képest eltérő üzemanyagok alkalmazása kapcsán.

Az OAH feladatai folyamatosan növekednek az új atomerőművi blokkok felügyelete kapcsán. 2024-ben a Paks II. Atomerőmű Zrt. (Paks II. Zrt.) felügyeletével összefüggésben az előző évhez képest a Hivatal közel kétszer annyi ellenőrzést tartott (90), illetve határozatot (41) adott ki. A kiadott engedélyek túlnyomó része a felvonulási terület épületeire vonatkozó építési engedély volt, míg az ellenőrzések többsége a beruházási területen zajló építési és terület-előkészítési tevékenységeket vizsgálta, illetve helyszíni bejárások történtek. Az OAH kiemelten ellenőrizte az 5. blokki reaktortartályok gyártásával, valamint a zónaolvadék-csapdával és annak a beruházás telephelyére szállításával kapcsolatos tevékenységeket és az engedélyes biztonsági kultúráját.

A Hivatal 2024-ben feloldotta a létesítési engedélyben az előzetes biztonsági jelentés frissítése kapcsán meghatározott visszatartási pontot, egyúttal számos feltételt is megfogalmazott a további munkákra vonatkozólag. A következő időszak kiemelt feladatai közé tartozik a terület-előkészítési tevékenységek felügyelete, használatbavételi eljárások lefolytatása, továbbá az 5. blokki reaktortartály és a 6. blokki zónaolvadék-csapda gyártásának ellenőrzése is.

Radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek tárolása

Az atomenergia biztonságos alkalmazásának feltétele a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladékok jogszabályokban előírt biztonságos tárolása. Az előbbi a paksi KKÁT-ban, míg az

utóbbi tevékenységek jelenleg két tárolóban, a bátaapáti NRHT-ban és a püspökszilágyi RHFT-ben valósulnak meg.

Az RHFT új üzemeltetési engedélyezési eljárása 2024-ben indult, amelynek célja az új tárolási koncepciójának bevezetése volt, azon zárt sugárforrások esetére, amelyek a jelenlegi tárolótérben nem helyezhetők el a jelenlegi üzemeltetési engedély alapján. Ezzel összefüggésben a kapcsolódó vasbeton alaplemez építési engedélyezési eljárása is elindult 2024-ben.

2024-ben megkezdődött a Paksi Atomerőműben elkészített új, kompakt hulladékcsomagok beszállítása az NRHT telephelyére.

A KKÁT hetedik kamramoduljának 2020-ban kezdődött építése 2024-ben befejeződött. Ennek üzembe helyezésre irányuló engedélyezési eljárását a Hivatal megindította. A tároló további bővítése érdekében az engedélyes 2024-ben újabb kamramodulra vonatkozó építésiengedély-kérelmet adott be, amelynek hatósági vizsgálata folyamatban van.

Sugárvédelem

A Hivatal sugárvédelmi hatósági felügyeleti tevékenysége nagyságrendileg négyezer engedélyesre terjed ki, amelyek jellemzően az egészségügy, az ipar, a mezőgazdaság, az oktatás és a tudomány területén működnek: kórházak, egészségügyi, anyagvizsgáló, kutató- és oktatólaborok, nagyipari létesítmények. A 2024-ben végzett hatósági munka során az OAH összesen 1112 határozatot adott ki, amelyek döntő többsége (785 engedély) ionizáló sugárzást létrehozó berendezés (túlnyomórészt röntgenberendezés) üzemeltetésére vonatkozott. Tekintettel az engedélyesek nagy számára, az év folyamán az OAH területi felügyelői összesen 1240 sugárvédelemmel összefüggő ellenőrzést végeztek.

A Hivatal szervezeti, szakmai felkészülése, nemzetközi misszió

A 2014/87/EURATOM irányelv előírása alapján a tagállamok legalább 10 évente megszervezik az atomenergia békés célú felhasználásának területén nemzeti rendszereik és hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságai önellenőrzését, valamint nemzetközi szakértői értékelést kérnek a nukleáris biztonság folyamatos javítása céljából. A legutóbbi ilyen átfogó nemzetközi misszió 2015-ben volt Magyarországon, így az OAH meghívta a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséget (NAÜ), hogy 2025-ben hajtsa végre a következő integrált hatósági felülvizsgálati missziót (Integrated Regulatory Review Service, IRRS). A misszióra 2025 októberében kerül sor, amelynek során nemzetközi szakértőkből álló csoport a NAÜ sztenderdjei alapján azt vizsgálja, hogy Magyarország hatósági keretrendszere, köztük kiemelten a Hivatalé, nukleáris és sugárvédelmi területen milyen szinten áll a nemzetközi elvárásokhoz képest. Az OAH a hatósági rendszerben részt vevő szervekkel közösen 261 kérdést válaszol meg, és ennek alapján önértékelést végez.

Az OAH rendszeresen részt vesz különböző típusú (nemzeti és nemzetközi) nukleárisbal-eset-elhárítási, fizikai védelmi, illetve non-proliferációs gyakorlaton annak érdekében, hogy hazánk minél jobban felkészüljön a veszélyhelyzetekre. 2024-ben a nemzetközi szintű gyakorlatok közül kiemelkedő volt a bécsi székhelyű Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezetének (CTBTO) háromhetes, Gyöngyös térségében tartott módszertani gyakorlata, amelyet Magyarország szervezett, és amelyhez az OAH jelentős szakmai és logisztikai támogatást nyújtott. A CTBTO kulcsszerepet játszik a nukleáris proliferáció megakadályozásában és a nukleáris leszerelésben, amelynek érdekében speciális eszközökkel rendelkező nemzetközi mérőhálózatot tart fenn.

A gyakorlat során a magyar és külföldi szakemberek az elméleti felkészülés mellett terepmunkát is végeztek, tesztelték és gyakorolták a mérőhálózatban alkalmazott különböző technikai eszközök, kommunikációs rendszerek, berendezések és műszerek használatát.

A kis moduláris reaktorokkal (SMR) összefüggő szakmai kihívásokra tekintettel az OAH 2024-ben is nyomon követte az SMR-ekkel kapcsolatos műszaki és szabályozással összefüggő fejleményeket. Tanulmányozta a nyilvánosan elérhető és újonnan megjelenő információkat, részt vett a nemzetközi szervezetek SMR-ekkel kapcsolatos munkájában és misszióiban. Részt vett továbbá a témával kapcsolatos szakmai rendezvényeken, valamint kapcsolatokat épített az SMR-ek engedélyezését végző hatóságokkal.

Nemzetközi kapcsolatok

Az atomenergia biztonságos alkalmazásával összefüggő tevékenységeket és feladatokat számos két- és többoldalú államközi egyezmény szabályozza. A biztonság fejlesztésével kapcsolatos együttműködéssel több nemzetközi szervezet foglalkozik, a kétoldalú egyezmények pedig jelentős fórumai az e területen elengedhetetlen nemzetközi tapasztalat-cserének.

A magas szintű nukleáris biztonság megőrzése érdekében szoros együttműködés alakult ki mind az engedélyesek, mind a felügyelő hatóságok körében. Ennek nyomán az OAH is szer-teágazó nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, amely elsősorban az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatóságát, az Európai Bizottság tanácsadó szervét, az Európai Nukleáris Biztonsági Hatóságok Csoportját, a NAÜ-t, az OECD Nukleáris Energia Ügynökségét és az Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezetét, a Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetségét jelenti. A bilaterális kapcsolataiban meghatározó szerepet játszanak a hasonló VVER típusú atomerőműveket üzemeltető országok, valamint az új technológiát jelentő, kis méretű moduláris atomreaktorok fejlesztése terén sikeres államok.

2024. június 19-én az OAH átvette az Európai Unió Tanácsának nukleáris kérdésekkel foglalkozó, döntés-előkészítő munkacsoportjának elnökségi tisztségét. A magyar elnökség féléves programjának kiemelt témaköre volt az ukrán nukleáris létesítmények nukleáris biztonsága és védettsége, a nukleárisüzemanyag-ellátás biztonsága, az SMR-ekhez kapcsolódó nemzetközi kezdeményezések, valamint a nukleáris törvényszéki analitika nemzetközi szinten is kiemelkedő magyar eredményeinek ismertebbé tétele.

A Hivatal szervezeti működése

Az OAH szervezetének működését biztosító területekre vonatkozóan 2024-ben a gazdálkodási, humánpolitikai, jogi és iratkezelési területeken is történtek a hatékonyabb működést szolgáló változások.

Az OAH bevételi és kiadási előirányzatát a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény (Költségvetési törvény) határozta meg. Működését a költségvetési támogatás, a felügyeleti díjak, igazgatási szolgáltatási díjak, az általa kiszabott bírságok és egyéb bevételek biztosították. Az éves gazdálkodás kiegyensúlyozott volt, likviditási probléma nem merült fel, a fizetési kötelezettségek határidőben teljesültek.

Az OAH 2024-ben átlagosan 205 munkatárssal végezte hatósági felügyeleti, valamint a Hivatal működtetését biztosító munkáját. A humánpolitikai törekvésének homlokterében

a magasan kvalifikált munkaerő kiválasztása, fejlesztése és megtartása állt. A munkavállalók teljes létszámát tekintve a felvételi arány közel megegyezett az azt megelőző évvel, viszont a kilépők aránya alacsonyabban alakult.

A munkatársak szaktudásának fejlesztése terén az OAH kiemelt célként fogalmazta meg, hogy a képzések még hatékonyabban szolgálják a szervezet előtt álló szakmai feladatok magas színvonalú elvégzését. A legfontosabb képzési területek a sugárvédelmi, a felügyelői tevékenységgel összefüggő szakismeretekhez kapcsolódtak, ezek mellett a gépészeti, a bal-eset-elhárítási, nyelvi, valamint a közigazgatási tematikát ölelték fel.

A Hivatal korszerűbb működtetése érdekében 2024-ben megújult az elektronikus irat- és ügykezelő rendszer, valamint az elektronikus ügyintézési felület, és ezzel egyidejűleg az OAH felkészült a mo.hu-n történő ügyintézésre is, amelynek eredményeként 2025-ben már ezeken a rendszereken keresztül végzi tevékenységét.

Az OAH kiemelt tájékoztatási és kommunikációs kötelezettségével összhangban honlapján 2024-ben több mint kétszáz hírt tett közzé, továbbá jelentős fejlesztéseket hajtott végre a kommunikáció területén. A szélesebb körű, célcsoport-orientált tájékoztatás érdekében új kommunikációs csatornákat működtet, így a szakmai célközönség felé LinkedIn-profilt, a fiatalabb generáció felé való nyitás érdekében pedig Instagram-oldalt hozott létre. Kiemelten fontos cél volt a belső kommunikáció erősítése, amelynek érdekében a Hivatal intranetes oldalt indított.

AZ ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL MŰKÖDÉSE, GAZDÁLKODÁSA ÉS KAPCSOLATAI

1.1. A Hivatalt érintő jogszabályi változások

1.1.1. Atomtörvény-módosítás

Az Atomtörvény módosításáról szóló 2024. évi LXXXVIII. törvényt az Országgyűlés 2024. december 16-án fogadta el, a Magyar Közlönyben 2024. december 23-án jelent meg. A törvény a kihirdetését követő 15. napon lépett hatályba, ezt követően egyes rendelkezései – a kihirdetését követő 31. és 61. napon – lépcsőzetesen.

Az Atomtörvény módosítása a következő területeket érinti:

- Azon törvényi szintű rendelkezések megteremtése, amelyek szükségesek a Paksi Atomerőmű további üzemidő-hosszabbításához. A módosítás alapján a létesítményszintű tervezett üzemidőn túli üzemeltetést követő további üzemeltetéshez az atomenergia-felügyeleti szerv – azaz az OAH – engedélye szükséges. Ezen engedélyezési eljárásban ügyféli jogállással kizárólag az engedélyes, valamint a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az rendelkezhet, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. Az engedély előfeltétele a tervezett üzemidőn túli üzemeltetést követő további üzemeltetés végrehajtási programjának jóváhagyása, amelynek aktuális állapotát a tervezett üzemidőn túli üzemeltetést követő további üzemeltetés-engedélyezés iránti kérelemben be kell mutatni. A jóváhagyási eljárás speciális ügyintézési határideje 120 nap, az engedélyezési eljárás ügyintézési határideje 11 hónap (ez utóbbi indokolt esetben 60 nappal meghosszabbítható). A módosítás egyértelművé teszi továbbá, hogy az üzemidő-hosszabbításra vonatkozó követelmények a további üzemidő-hosszabbításra is vonatkoznak, így az engedélyezéssel kapcsolatban hozott határozattal szemben benyújtott keresetlevél halasztó hatályának kérdésére, valamint az engedélyesre vonatkozó felelősségi szabályokra is.
- Pontosító rendelkezések megállapítása a határozott időre adott engedélyek kérelemre történő meghosszabbítása, a határozati előírások, a soron kívüli eljárás és az atomenergia-felügyeleti szerv hatásköre tekintetében. A jogszabály az OAH hatáskörébe utalja az atomerőművi rendszerek, rendszerelemek, építmények és épületszerkezetek tervektől eltérő állapotban tartásának engedélyezését, amelynek részletes szabályait a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosítása tartalmazza.
- Az Atomtörvény értelmező rendelkezéséből megállapítható, hogy a radioaktív hulladék-tároló nem minősül nukleáris létesítménynek, ugyanakkor a nukleáris biztonság szempontjából a nukleáris létesítményekkel azonosan kell kezelni. Így a radioaktív hulladék-tároló és annak építményeivel összefüggő valamennyi, az engedélyezési eljárásban felmerült adatnak is abban a védelemben kell részesülnie, mint amely védelem a

nukleáris létesítményekre kiterjed. Ezért a módosítás az érintett adatok nyilvánosságra hozatalát a radioaktív hulladék-tároló és annak építményei vonatkozásában is megtagadhatóvá teszi az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben (Infotv.) foglaltak alapján. A korlátozást az Infotv. is ismeri és elismeri (nemzetbiztonsági érdek, külügyi érdek, szellemi tulajdonhoz való jog, az üzleti titok védelme stb.). Kiemelt nemzetbiztonsági vagy honvédelmi érdek fűződik ugyanis ahhoz, hogy az engedélyezési eljárás során a hatóság tudomására jutó, az építménnyel, beruházással kapcsolatban felmerült információk, műszaki és egyéb adatok ne kerüljenek nyilvánosságra.

- Új speciális szabály bevezetése a nukleáris létesítmény üzembe helyezésével és üzemeltetésével összefüggő tanulmányokkal kapcsolatban kötött tanulmányi szerződésekre vonatkozóan annak érdekében, hogy az OAH köztisztviselője kötelezheti magát, hogy a képzettség megszerzése után a támogatás mértékével arányos időn – de legfeljebb tíz éven – keresztül a közszolgálati jogviszonyát nem szünteti meg. A tanulmányi szerződésre vonatkozó speciális rendelkezések megállapítását az a körülmény indokolta, hogy a nukleáris létesítmények esetén – különösen egy új nukleáris létesítmény esetén – az előkészítési, tervezési, létesítési és üzembehelyezési időszakok, illetve üzemeltetési életciklusok hosszúak, évtizedes nagyságrendűek.
- Az állam működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXIX. törvény értelmében a katasztrófavédelmi szervezet egyes, a vízügyi-vízvédelmi, tűzvédelmi és iparbiztonsági területen gyakorolt hatósági és szakhatósági hatásköreit a jövőben a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok látják el. Erre tekintettel módosult az Atomtörvény 2. mellékletében foglalt – az OAH hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságokat tartalmazó – táblázat is. Ennek eredményeként a kiemelt beruházásként definiált Paks II. esetében a szakhatósági hatásköröket valamennyi szakkérdésben az erre a célra létrehozott és erre külön felkészített önálló szervezeti egységgel rendelkező Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF) gyakorolja, míg az Atomtörvény hatálya alá tartozó egyéb hatósági ügyekben közreműködő szakhatóság a fővárosi és vármegyei kormányhivatal mint tűzvédelmi szakhatóság és vízügyi és vízvédelmi szakhatóság lesz.
- A 2024. október 1-jén hatályba lépett, a magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény (Méptv.) tartalmazza a kiemelt beruházásokra vonatkozó szabályokat. Ennek megfelelően a törvény módosító rendelkezései kiegészítik az Atomtörvény 11/B. §-át és a 12/B. §-át a Méptv.-re történő utalással az esetleges jövőbeli kijelölések esetében eljáró szakhatóságok azonosítása és a speciális eljárási szabályok alkalmazása érdekében.
- Az Atomtörvény 63. § (2) bekezdésének módosítása az Atomtörvény 38. §-ában foglaltak teljesítéséhez szükséges feladatok finanszírozása miatt szükséges, amelyek a kiégett üzemanyag és radioaktív hulladékok kezeléséről szóló Nemzeti Program alternatív forráskönyveihez kapcsolódnak (pl. a Paksi Atomerőmű további üzemidő-hosszabbításához szükséges többlet kiégett üzemanyag és radioaktív hulladékmennyiség tárolási, illetve elhelyezési koncepcióinak kidolgozása).
- Az Atomtörvény 5/C. §-a szerint a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezeléséről szóló nemzeti politika céljainak végrehajtását bemutató nemzeti program elfogadása a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének a keletkezéstől a végleges elhelyezésig tartó valamennyi szakaszára és a nukleáris létesítmény leszerelésére kiterjedően a kormány feladata (nemzeti program). A nemzeti program és annak felülvizsgálata előkészítéséről az energiapolitikáért felelős miniszter gondoskodik. Ezenfelül az Atomtörvény alapján az Európai Bizottság tájékoztatása a nemzeti program felülvizsgálatáról, valamint annak jelentős módosításának a bizottság részére történő bejelentése és a nemzeti programmal kapcsolatban kért tájékoztatás nyújtása szintén

kormányzati feladat. E feladatokban – tekintettel egyrészt az OAH közjogi jogállásában 2022. január 1-jén bekövetkezett változásra, másrészt arra, hogy a nemzeti program alapjául szolgáló Nemzeti Politika előkészítése és az Európai Bizottság felé történő notifikálása is kormányzati feladat – a törvény az energiapolitikáért felelős miniszter illetékességét mondja ki.

- Az Atomtörvény módosítása hatályon kívül helyezte az Atomtörvény 68. § (12) bekezdés 6. pont n) alpontjában szereplő felhatalmazó rendelkezést és a 17. § (2) bekezdés 31. pontjában foglalt hatáskört megállapító rendelkezést, amely az OAH hatáskörébe utalta a sugárzás elleni védőeszköz forgalomba hozatalának engedélyezési és sugárvédelmi minősítési rendjére vonatkozó szabályozás kidolgozását. Az Atomtörvény 68. § (12) bekezdés 6. pont n) alpontja felhatalmazó rendelkezést is tartalmazott ezen eljárások részletes szabályainak megalkotására. A kiüresedett feladat és az Atomtörvény rendelkezései közötti koherencia megteremtése érdekében volt szükséges e hatásköri szabályt és felhatalmazó rendelkezést az Atomtörvényben is hatályon kívül helyezni. A korábban hatályos, az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 487/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet 53. § (1) bekezdésének 2018. március 1-jei módosítását követően az atomenergia-felügyeleti szerv engedélyéhez kötött tevékenységek köréből kikerült az ionizáló sugárzás elleni védőeszköz forgalomba hozatala és sugárvédelmi minősítése. E tevékenységek engedélyezését és minősítését a jelenleg hatályos, az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet [2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet] sem tartalmazza, az OAH ebben a tárgyban engedélyt nem ad ki, és minősítést nem végez.

1.1.2. További törvénymódosítások

- A Méptv. kihirdetésére 2023-ban került sor, és 2024. október 1-jén lépett hatályba. A törvénnyel megvalósítani kívánt új rendelkezés átlátható, egységes kódexjellegű szabályozást hoz létre a széttagolt, korábbi építési szabályozási rendszer helyett, amely az építészeti alapelveket rögzíti, megadva a törvény irányultságát, a polgári jó ízlés és az építészeti minőség érvényesítésére, a természeti környezet és a zöldfelületek védelmére, az épített környezet megővására, valamint annak fenntarthatóságára helyezve a hangsúlyt.
- A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 2024. július 1-jén lépett hatályba. A törvény célja a Nemzeti Digitális Állampolgárság Program megvalósítását szolgáló törvényi szintű szabályozás megalkotása, megteremtve ezzel az állampolgárok számára az egyszerű, hatékony és kényelmes online szolgáltatások nyújtását, hordozható eszközökre optimalizált keretrendszer biztosításával. A törvény 2024. szeptember 1-jén hatályba lépett rendelkezései – a korábban hatályos, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény hatályon kívül helyezésével – érintették az OAH elektronikus ügyintézési rendszerét is.
- A digitális állam megvalósítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XII. törvény az azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatás kivezetésével kapcsolatban átmeneti rendelkezéseket iktatott be annak érdekében, hogy a korábbi szabályok szerint létrehozott okiratok jellege és bizonyító ereje tisztázott maradjon.
- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2024. évi XVI. törvény bevezette a jogszabály tervezetének kötelező elemeként a szabályozás célját meghatározó preambulomot, valamint az indokolási kötelezettséget érintő módosítást. Ezeket a rendelkezéseket az OAH jogalkotási hatáskörébe tartozó, 2025. január 1-jét követően előkészített jogszabályok esetén szükséges figyelembe venni.

- A hazai gazdasági szereplők versenyképességének erősítésével és a közigazgatás hatékonyságának növelésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi CIX. törvénynek a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvényt (Mavtv.) érintő módosítása a felhasználói engedély és hozzá kapcsolódóan a rendelkezési jogosultság magyar jogrendszerből történő kivezetésére tekintettel – a Mavtv. belső koherenciája érdekében – újraszabályozta a felhasználó és a felhasználás fogalmát, továbbá kiegészítette a Mavtv. értelmező rendelkezéseit a minősített szerződés fogalmával. A módosítás pontosította a minősítők feladat- és hatáskörébe tartozó minősített adat felhasználásával összefüggő tevékenységét, valamint a biztonsági vezető feladat- és hatáskörébe utalta annak ellenőrzését, hogy a közreműködőnél megteremtették-e a minősített adat védelméhez előírt feltételeket. Ha a biztonsági vezető megállapítja, hogy a feltételek nem teljesülnek, úgy a minősített adat közreműködő részére történő átadását megtagadja.
- A nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi CI. törvény, amelynek értelmében bizonyos adathasznosítási szolgáltatások (a nemzeti adatvagyon körébe tartozó, nem személyes és nem védett adat rendelkezésre bocsátása szolgáltatás; továbbá nemzeti adatvagyon körébe tartozó, személyes vagy védett adat rendelkezésre bocsátása szolgáltatás) nyújtására közfeladatot ellátó szervként az OAH is köteles.
- A Magyarország kiberbiztonságáról szóló 2024. évi LXIX. törvény 2025. január 1-jén lépett hatályba, és elsősorban az Európai Unió jogának való megfelelést szolgálja a 2023. január 16-án hatályba lépett az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2022/2555 EU parlamenti és tanácsi irányelv (NIS 2) nemzeti jogba átültetésével. Emellett hozzájárul az állami szervek és az állam szempontjából kritikus tevékenységet ellátó szervezetek stabil működéséhez, felváltja az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényt (Ibtv.), amelynek alkalmazási tapasztalatait azonban beépíti. A törvény a közigazgatási ágazathoz tartozó szervezetek közé sorolja – központi államigazgatási szervként – az OAH-t.
- A kritikus szervezetek ellenálló képességéről szóló 2024. évi LXXXIV. törvény, amely a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. december 14-i (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja. E törvény olyan átfogó, a kritikus szervezetekre vonatkozó ellenálló képességi jogszabályi környezetet teremt, amely kiterjed a Magyarország területén székhellyel rendelkező, a törvényi feltételek fennállása esetén hatósági határozattal kijelölt szervezetek ellenálló képességének fokozását célzó intézkedésekre, a hatósági, a felügyeleti és a támogatási rendszerekre, továbbá tartalmazza az új szabályozással érintett kapcsolódó törvények módosítását. A törvény hatálya a villamosenergia-termelés alapvető szolgáltatás vonatkozásában a nukleáris létesítmény esetén csak a nukleáris létesítmény villamosenergia-átvitelre szolgáló részeire terjed ki. A nukleáris létesítmény nukleáris elemei ellenálló képességének fokozását célzó intézkedések, támogatások és felügyeleti rendszerek az atomenergia békés célú, biztonságos és védett alkalmazásának követelményeit érvényesítő hatóság, azaz az OAH feladat- és hatáskörébe tartoznak.
- A közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások vezetéséről szóló 2024. évi LXXXII. törvény egységes, keretjellegű szabályozást teremt a közhitelességre és a közhiteles nyilvántartások vezetésére vonatkozó szabályok megalkotásával. A jogszabály hatálya az OAH által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartásokra is kiterjed.
- Az állam működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXIX. törvény több, a katasztrófavédelmi hatóság feladatait érintő hatáskör áthelyezését mondja ki.

Ennek alapján 2024. október 1-jétől a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokhoz kerülnek át egyes – a korábban a BM OKF által ellátott – hatósági jogkörök. Ez a jogszabály-módosítás annyiban érinti az OAH hatósági jogalkalmazó tevékenységét, hogy a továbbiakban az OAH egyes hatósági eljárásaiban a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok a közreműködő szakhatóságok.

- Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény értelmében az OAH a 2025. évben 368,8 millió forintot köteles – négy egyenlő részletben – befizetni a bevételeiből a központi költségvetés részére.
- A Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásával kapcsolatos beruházásról, valamint az ezzel kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi VII. törvény módosításáról szóló 2024. évi XCII. törvény a törvény preambuluma állapította meg újra, valamint a fővállalkozói szerződés módosítására vonatkozó rendelkezést állapította meg.
- A HUN-REN Magyar Kutatási Hálózatról szóló 2024. évi XCI. törvény értelmében a Budapesti Kutatóreaktort a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat önálló jogalanyisággal rendelkező szervezeti egységén – a HUN-REN Energiatudományi Kutatóközponton (HUN-REN EK) – keresztül üzemelteti.

1.1.3. OAH rendeletek

Az OAH mint önálló szabályozó szerv 2024-ben az alábbi rendeleteket alkotta meg önálló jogalkotási hatáskörében:

- a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásáról, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről szóló 1/2024. (IV. 8.) OAH rendelet, amely az Atomtörvény 16/D–16/E. §-ában meghatározott szabályokhoz tartozó részletszabályokat teremti meg;
- a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 2/2024. (IV. 8.) OAH rendelet, amely az OAH egységes nukleáris biztonsági hatósági jogalkalmazásához szükséges és az új felügyeleti koncepció részletszabályait tartalmazó, módosító rendelkezéseket határozott meg;
- az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 11/2022. (XII. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 3/2024. (IV. 8.) OAH rendelet, amely a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásba vételére és nyilvántartásának meghosszabbítására vonatkozó igazgatási szolgáltatási díjtételeket állapította meg;
- az Országos Atomenergia Hivatalnál hatósági feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolványáról szóló 4/2024. (V. 30.) OAH rendelet, amely az OAH atomenergia felügyeletével kapcsolatos hatósági feladatokat ellátó foglalkoztatottja részére kiállított szolgálati igazolvány tartalmi elemeit és használatának rendjét szabályozza;
- az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 5/2024. (XI. 11.) OAH rendelet, amely – európai uniós jogharmonizációs kötelezettségből fakadóan – a Nemzeti Radon Cselekvési Tervvel kapcsolatos módosító rendelkezéseket állapította meg.

1.1.4. Kormányrendeletek

A 2024-es évben a következő, az OAH tevékenységét érintő kormányrendeletek léptek hatályba:

- Az egyes beszerzéseket érintő kormányrendeletek módosításáról szóló 118/2024. (V. 31.) Korm. rendelet, amely módosította a minősített beszerzések Országgyűlés általi mentesítésének kezdeményezésére vonatkozó feltételekről és eljárásról,

valamint az ilyen beszerzések megvalósításakor az ajánlatkérő által érvényesítendő követelményekről szóló 492/2015. (XII. 30.) Korm. rendeletet [492/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet], valamint az alapvető biztonsági érdeket érintő beszerzések Országgyűlés általi mentesítésének kezdeményezésére vonatkozó feltételekről és eljárásról, valamint az ilyen beszerzések megvalósításakor az ajánlatkérő által érvényesítendő követelményekről szóló 225/2016. (VII. 29.) Korm. rendeletet. A 492/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. §-a értelmében a minősített beszerzések esetén a közbeszerzési eljárás lefolytatása alóli felmentésre irányuló mentesítési kérelemhez az ajánlattevőnek az atomenergia békés célú alkalmazásával összefüggő, nukleáris biztonságot érintő beszerzések esetében a kérelemhez az OAH szakmai véleményét is csatolni kell.

- A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 123/2024. (VI. 11.) Korm. rendelet, amely az OAH hivatali tevékenysége során keletkező iratokra is vonatkozó módosításokat tartalmaz.
- A Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartására irányuló és az azzal kapcsolatos beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 208/2015. (VII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 488/2024. (XII. 31.) Korm. rendelet, amely a Méptv. hatálybalépésével kapcsolatos módosító rendelkezéseket állapított meg.
- Egyes atomenergetikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 456/2024. (XII. 30.) Korm. rendelet, amely a Központi Nukleáris Pénzügyi Alappal kapcsolatos végrehajtási rendeleteket módosítja.
- Egyes hatósági hatáskörök változásáról szóló 257/2024. (VIII. 29.) Korm. rendelet, amely a BM OKF által korábban ellátott tűz- és vízvédelmi, valamint iparbiztonsági hatásköröket a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokra telepíti.
- A digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló 321/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet, amely a digitális térben az elektronikus ügyintézés részletszabályait határozza meg.
- A digitális szolgáltatások, a digitális állampolgárság szolgáltatások és támogató szolgáltatások részletes műszaki követelményeiről szóló 322/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet, amely az OAH-ra mint digitális szolgáltatást biztosító szervre is kiterjedően meghatározza a digitális szolgáltatások tartalmát és igénybevételük feltételeit.

1.1.5. Miniszteri rendelet

A 2024-es évben az alábbi OAH-t érintő miniszteri rendelet született:

- A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet módosításáról szóló 8/2024. (V. 14.) IM rendelet, amelynek a jogszabályszerkesztésről szóló miniszteri rendeletet módosító rendelkezései meghatározzák a jogszabályok preambuluma-ra vonatkozó formai követelményeket, amelyeket az OAH jogalkotó hatáskörébe tartozó, 2025. január 1-jét követően előkészített rendeletek esetében alkalmazni kell.

1.1.6. Nyilvános kormányhatározatok

- A jogszabályok preambuluma-val összefüggő követelmények érvényesítésével összefüggésben egyes kormányzati intézkedésekről szóló 1215/2024. (VII. 29.) Korm. határozat 4. pontjában a Kormány – a többi önálló szabályozó szerv vezetőjével együtt – felkérte az

OAH elnökét, hogy 2024. augusztus 15. napjáig tájékoztassa a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt és az igazságügyi minisztert az Hivatalnál 2024. augusztus 1. napján jogszabály-előkészítési feladatok ellátását szolgáló álláshelyet, illetve munkakört betöltő köztisztviselők számáról, továbbá a jogszabályok preambulumaival összefüggő követelményeket ismertető továbbképzési kötelezettséggel összefüggő feladatok 2024. december 31. napjáig megvalósult végrehajtásáról.

- A közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetésével kapcsolatos feladatokról szóló 1415/2024. (XII. 20.) Korm. határozat 1. és 4. pontjában a Kormány felkérte a minisztereket, hogy az érintett önálló szabályozó szervek vezetőinek bevonásával 2025. január 1-jétől folyamatosan vizsgálják felül az általuk vezetett nyilvántartásokra vonatkozó rendelkezéseket a következő szempontok figyelembevételével:
 - meg kell határozni, hogy milyen adatok tekintetében szükséges a közhitelességről rendelkezni,
 - a párhuzamosan nyilvántartott közhiteles adatok esetén meg kell határozni, hogy melyik nyilvántartás tekintetében kerüljön rögzítésre a közhitelesség,
 - szükséges mérlegelni a közhitelesség fenntartásának indokoltságát azon, hatályosan közhiteles adatokat tartalmazó nyilvántartások esetében, amelyek más nyilvántartások vagy hatóságok számára adatot rendszeresen nem szolgáltatnak,
 - a hatályosan közhiteles adatokat tartalmazó nyilvántartásokat, amelyek kizárólag egy szerv hatósági feladatait támogatják, belső nyilvántartássá kell alakítani.
- A hazai szabályozott szakmák körének felülvizsgálatáról és a szabályozott szakmák számának csökkentéséről szóló 1309/2024. (X. 24.) Korm. határozat 9. pontjában a Kormány felkérte az önálló szabályozó szervek vezetőit, hogy a szakterületüket érintően működjenek együtt a felelős szervekkel a szabályozott szakmák körének és a dereguláció lehetőségének felülvizsgálatával kapcsolatos feladatok teljesítése során.
- A Kormány ügyrendjéről szóló 1352/2022. (VII. 21.) Korm. határozat módosításáról szóló 1055/2024. (III. 13.) Korm. határozat 3. pontja a Kormány ügyrendjét úgy módosította, hogy a Kormány a törvényalkotási programja és a féléves időtartamra szóló, havi ütemezésű munkaterve egymással összehangolt tervezetét a miniszterelnök a Miniszterelnöki Kormányiroda közigazgatási államtitkára útján az önálló szabályozó szervek vezetői javaslatát is figyelembe véve készíti el.

1.2. A Hivatal szervezete és működése

Az OAH Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2022. (III. 10.) OAH utasítás alapján a Hivatal önálló és nem önálló szervezeti egységekre tagolva látja el feladatát. Az OAH alaplétszámát az elnök határozza meg; az OAH feladatainak ellátása érdekében az önálló szervezeti egységek szükséges létszámát, valamint a szervezeti egységen belül működő osztályok számát és létszámát az elnök állapítja meg. Az OAH munkatársait közszolgálati jogviszony vagy munkaviszony keretében foglalkoztatja.

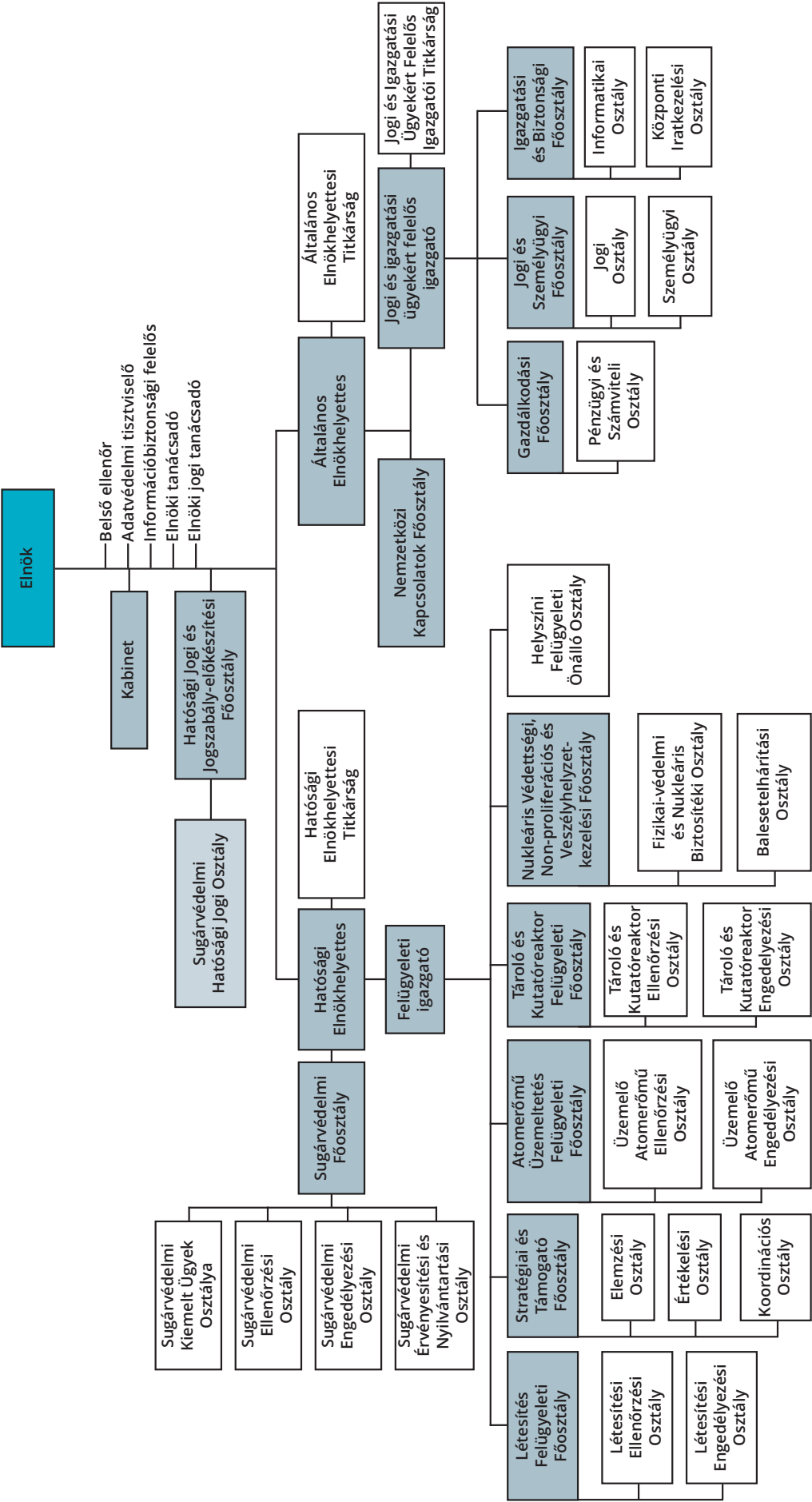
Az OAH hivatali működését szabályozzák a Magyar Közlönyben közzétett közjogi szervezet-szabályozó eszközök.

Az OAH elnöke 2024-ben adta ki:

- az Országos Atomenergia Hivatal minősített adatok védelmére vonatkozó biztonsági szabályzatának kiadásáról szóló 1/2024. (I. 11.) OAH utasítást,
- az Országos Atomenergia Hivatal TÜK 2 SZT PC1 és SZT PC2 üzemeltetés biztonsági szabályzatáról szóló 2/2024. (I. 25.) OAH utasítást, és
- az Országos Atomenergia Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2022. (III. 10.) OAH utasítás módosításáról szóló 3/2024. (IV. 30.) OAH utasítást, amely az OAH szervezeti átalakítására vonatkozó módosító rendelkezéseket tartalmaz.

A Hivatal szervezeti működésének átalakításával az OAH felügyeleti tevékenysége megfelelően alkalmazkodik az újabb feladatokhoz és kihívásokhoz, így a Paksi Atomerőmű tervezett üzemidőn túli üzemeltetést követő további üzemeltetéséhez és az új atomerőművi blokkok építési és nukleáris hatósági felügyelete kapcsán várható tevékenységekhez. Az átalakítás eredményeként külön főosztály felügyeli a Paks II. és a Paksi Atomerőmű tevékenységét. További változás, hogy egy főosztály foglalkozik a tároló létesítményekkel, az oktató-, valamint a kutatóreaktorral. A mintegy négyezer engedélyes sugárvédelmi felügyeletét ellátó terület közvetlenül a hatósági elnökhelyettes irányítása alá került. A szervezeti átalakítás során a Hivatal kiemelt szempontként kezelte, hogy a nukleáris biztonság elsődlegességét garantálva a felügyeleti munkát megfelelő szakmai színvonal és erőforrás-eloszlás, nagyobb hatékonyság és rugalmasság jellemezze továbbra is.

A Hivatal szervezeti felépítése 2024-ben

1.3. A Hivatal gazdálkodása és humánpolitikája

Gazdálkodás

A Hivatal működését a költségvetési támogatás, a felügyeleti díjak, igazgatási szolgáltatási díjak, az általa kiszabott bírságok és egyéb bevételek biztosították.

A Költségvetési törvénnyel a Hivatal 2024. évi bevételi és kiadási előirányzataira meghatározott 6593,7 millió forint az év folyamán végrehajtott előirányzat-módosítások következtében 10 047,9 millió forintra módosult. A Hivatal éves gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, likviditási probléma nem merült fel, fizetési kötelezettségeit határidőben teljesítette. 2024-ben a közhatalmi bevétel 3256,9 millió forint, a működési bevétel 11,6 millió forint, míg a költségvetési támogatás 3443,6 millió forint összegben teljesült.

A Hivatal 2024. évi jogszabályokban előírt, illetve feladattervében meghatározott feladatai teljesítéséhez célszerűségi vizsgálatot követően a kiadási előirányzataból 6515,3 millió forintot használt fel, teljesítette a központi költségvetés felé a számára előírt 368,8 millió forint befizetési kötelezettségét az államháztartásért felelős miniszter által jóváhagyott ütemezési terv szerint.

A paksi telephelyen létesítendő 5. és 6. atomerőművi blokkra a Hivatal által 2022-ben kiadott létesítési engedélyt követően, 2023-hoz hasonlóan, 2024-ben a Paks II. Zrt. 525,4 millió forint felügyeleti díjat fizetett, amelyet a Hivatal tavalyi költségvetése benyújtásakor előre tervezetten, a bevételi forrásokba beépített.

A bevételi forrás növekedésének egy része biztosított fedezetet az atomenergia-felügyeleti szerv 2024. évi feladatellátásához elengedhetetlen, a Hivatal stratégiájába korábban tervezett emberierőforrás-többlet megteremtésére.

A felelős gazdálkodás jegyében, takarékosági intézkedés keretében, a kiadási előirányzat csökkentésének javasolt mértéke a kiadási keretszám 10 százaléka, 732,6 millió forint volt az elmúlt évben.

Humánpolitika, munkaerő-gazdálkodás és képzések

Az OAH 2024-ben átlagosan 205 munkatárssal végezte feladatait. A 2024 májusában végrehajtott szervezetátalakítás a hatékonyabb és szervezettebb munkavégzés érdekében valósult meg, amelyhez a szakmai képzések is igazodtak.

A hatósági szakterületet érintő belső műszaki továbbképzéseket a havi rendszerességgel megtartott Műszaki Értekezletek keretében tartották. Az előadások fókuszában a rendszerek, rendszerelemek öregedéskezelése, az engedélyesek beszállítófelügyelete és a biztonsági kultúra témaköre állt. Új elemként jelent meg a NAÜ 2025. évi, magyarországi IRRS-misszióra való felkészülés. Ezek mellett jelentős szerepet kaptak a nemzetközi képzések is. 2024-ben a Hivatal munkatársai részt vettek nemzetközi és regionális kurzusokon, amelyek érintették új atomerőművek telephelyvizsgálatát, engedélyeztetését, létesítését, ellenőrzését és képzési programok kialakítását, a súlyos balesetek modellezését, nukleáris létesítmények leszerelésére való felkészülését és

végrehajtását, valamint az SMR-ek biztonsági értékelését. A munkatársak a nemzetközi biztonsági követelmények, a szabályozás és a felügyelői tevékenységek területén is új ismereteket sajátítottak el mind a nukleáris biztonság, mind a nukleáris védetség területén.

1.4. A nemzetközi kapcsolatok

A hazai nukleáris biztonsági szabályozás mellett az atomenergia biztonságos alkalmazásával összefüggő tevékenységeket és feladatokat államközi egyezmények is szabályozzák. A biztonság fejlesztését célzó együttműködéssel több nemzetközi szervezet foglalkozik, a kétoldalú egyezmények pedig lehetőséget biztosítanak arra, hogy az e területen elengedhetetlen nemzetközi tapasztalatcserék megvalósulhassanak.

Az Európai Unió

Az OAH rendszeresen kapcsolatot tart és konzultál az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatóságával annak érdekében, hogy a hazai vonatkozó jogszabályok megfeleljenek az Euratom-szerződés és a kapcsolódó uniós joganyag előírásainak. A Hivatal az Euratom-szerződés alapján előírt kötelezettségének eleget téve notifikálta az Atomtörvény, valamint 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosításait.

A kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról szóló 2011/70/EURATOM tanácsi irányelv (Irányelv) 14. cikk (1) bekezdése szerinti rendelkezésének megfelelően a tagállamok első alkalommal 2015. augusztus 23-ig, ezt követően háromévente jelentést nyújtanak be az Európai Bizottsághoz az Irányelv rendelkezéseinek a végrehajtásáról. Az Atomtörvény 17/A. § (13) bekezdése szerint az OAH felelős a jelentés elkészítéséért. Az OAH 2024-ben elkészítette az Irányelv szerinti 4. nemzeti jelentést, és 2024. augusztus 23-án benyújtotta az Európai Bizottság részére.

2024. június 19-én az OAH átvette az Európai Unió Tanácsának nukleáris kérdésekkel foglalkozó, döntés-előkészítő munkacsoportjának elnökségi tisztségét. A magyar elnökség féléves programjának kiemelt témaköre volt az ukrán nukleáris létesítmények nukleáris biztonsága és védetség, a nukleárisüzemanyag-ellátás biztonsága, az SMR-ekhez kapcsolódó nemzetközi kezdeményezések, a nukleáris törvényszéki analitika nemzetközi szinten is kiemelkedő magyar eredményeinek ismertebbé tétele.

Az elnökségi félév során az OAH feladata volt a munkacsoport üléseinek előkészítése, valamint a találkozók levezetése. 2024 októberében a munkacsoport képviselői egy úgynevezett study visit keretében részt vettek a HUN-REN EK, a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda és a Terrorelhárítási Központ szervezésében megvalósult, egy radiológiai terrorcselekmény elhárítását szimuláló nemzetközi gyakorlaton, amelynek célja a hazai reagálási erők eljárásainak megismertetése mellett a törvényszéki analitikai módszerek bemutatása volt.

Együttműködés nemzetközi szervezetekkel és országokkal

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ)

Az OAH szakértői 2024-ben is jelentős szerepet vállaltak a NAÜ munkájában, szakmai testületeiben. Aktívan közreműködtek a NAÜ által a nukleáris biztonság, védetség, a biztosítéki

ellenőrzés és a nukleáris alkalmazások területén szervezett munkaüléseken, tanfolyamokon, tréningeken. Emellett a Hivatal vezető beosztású munkatársai részt vettek a Bulgáriában, a Koreai Köztársaságban, a Japánban és Romániában lefolytatott NAÜ-missziók eredményes lebonyolításában.

2024-ben a Hivatal koordinálásában, a NAÜ részvételével három regionális nemzetközi rendezvényt tartottak Budapesten, a HUN-REN EK-ban. Ezek a nagy dúsítású urán kutatóreaktorokból történő eltávolítása és az ezekkel kapcsolatos tapasztalatok megosztásával, a sugárzásfeldolgozási dozimetria mérési bizonytalanságainak és az ECB-doziméterek digitális oszcillometriai értékelésének javításával, valamint a nukleáris anyagok nyilvántartásával és ellenőrzésével foglalkoztak.

Az OAH által szervezeten, Magyarország és a NAÜ közötti úgynevezett Műszaki Együttműködési Keretprogram keretében 2024-ben két nemzeti projektet hajtottak végre.

2024. május 20. és 24. között Bécsben került sor a NAÜ Nemzetközi Védettségi Konferenciájára, ahol az OAH hangsúlyozta hazánk elkötelezettségét a nukleáris védetség magas szinten tartása mellett, továbbá a Hivatal bemutatta azokat az eredményeket, amelyeket Magyarország az elmúlt években ért el a fizikai védelem területén.

A konferencia margóján az OAH delegációja kétoldalú megbeszélést folytatott az Egyesült Államok nukleáris hatóságával az új erőművi blokkok kivitelezésének és az üzemelő atomerőművek üzemidő-hosszabbításának hatósági felügyeletével kapcsolatos tapasztalatokról. 2024 őszén Bécsben tartották a NAÜ 68. Közgyűlését. A Közgyűlés margóján az OAH delegációja tárgyalásokat folytatott az Egyesült Királyság, Egyiptom, Finnország, Horvátország, Kanada, Románia, Franciaország és Törökország nukleáris hatóságainak vezetőivel, továbbá információ- és tapasztalatcserére irányuló együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá az Egyesült Arab Emírségek nukleáris hatóságával. A megbeszéléseken az OAH a külföldi partnereivel együtt áttekintette a 2023. év atomenergetikai szakmai szempontból kiemelkedő fontosságú eseményeit, értékelte a folyamatban lévő nukleáris együttműködéseket és a jogi szabályozással kapcsolatos kérdéseket.

A francia és a finn hatósággal folytatott megbeszélések fókuszában az üzemidő-hosszabbítási tapasztalatok áttekintése, az egyesült arab emírségekbeli, a román, finn, török és egyiptomi hatósággal az új atomerőművi blokkok létesítésének hatósági felügyeletét érintő, a román, a brit, a kanadai, a cseh és a lengyel egyeztetésen elsősorban az új technológiákkal kapcsolatos tapasztalatcsere állt. Ukrán kezdeményezésre került sor a VVER típusú atomerőműveket üzemeltető országok megbeszélésére, amelyen az OAH képviselője is részt vett.

A már rendszeressé váló évenként megrendezett úgynevezett négyoldalú találkozó keretében az OAH, a cseh, a szlovák és szlovén hatóságok vezetői, a finn és lengyel hatóságok vezetőivel kiegészülve egyeztetett az aktuális, közös érdeklődésre számot tartó hatósági ügyekről, köztük az épülő új atomerőművi blokkokkal, továbbá az üzemanyag-engedélyezéssel kapcsolatos hatósági tevékenységekről.

Magyarország 2024-ben megfigyelőként vett részt a NAÜ Kormányzótanácsának munkájában.

A NAÜ nukleáris biztosítéki rendszerének megerősítésére irányuló magyar támogató program koordinátora az OAH. A támogató program keretein belül 2024-ben Magyarország három képzési eseménynek adott otthont: a NAÜ-höz felvételt nyert nukleáris biztosítéki ellenőrök

erőművi környezetben történő képzésének; a nukleáris anyagot nem alkalmazó, de nukleáris üzemanyagciklussal összefüggő tevékenységet végző helyszínek ellenőrzési gyakorlatára vonatkozó képzésnek, valamint a fejlődő országok nukleáris szakemberei képzésének.

Az OAH 2024-ben is részt vett a NAÜ által 2022-ben indított, az SMR-ekkel kapcsolatos harmonizációs kezdeményezés (Nuclear Harmonization and Standardization Initiative) két munkacsoportjának munkájában. E kezdeményezés révén a NAÜ egy közös platformot kíván biztosítani egy egységes keretrendszer és az együttműködés kereteinek kidolgozására az SMR-ek globális elterjedésének és telepítésének, valamint (elő)engedélyezésük megkönnyítésének előkészítése érdekében.

Az OAH továbbá tagja az EU SMR pre-Partnership hatóságokat tömörítő, engedélyezéssel foglalkozó munkacsoportjának is, amelynek fő célja, hogy kialakítson egy előengedélyezési folyamatot az általánosan elfogadott biztonsági értékelésekre alapozva.

Az OECD Nukleáris Energia Ügynöksége (NEA)

Magyarország 1996 óta tagja a nukleáris technika terén legfejlettebb országokat tömörítő szervezetnek, a NEA-nak. A szervezet célja a tagországok közötti együttműködés, tudományos és műszaki információcsere elősegítése, valamint a jogi szabályozás összehangolása a nukleáris biztonság, a sugárvédelem, a nukleáris energetika, a radioaktív hulladék-kezelés és a nukleáris kárfelelősség terén.

2024-ben az OAH és az OECD NEA között a legmagasabb szinten (elnöki, főigazgatói) folytattak egyeztetést és tapasztalatcserét, amelynek keretében a 2021–2024 közötti időszak fejleményeit és eseményeit, valamint az SMR-technológiával kapcsolatos főbb kihívásokat beszélték meg. A megbeszéléseken érintették még az új atomerőművek felügyeletével kapcsolatos kihívásokat, a hatósági követelmények nemzetközi harmonizációjának lehetőségeit és a VVER típusú atomerőművet üzemeltető országok nukleáris hatóságai közötti együttműködési területeit.

Tekintettel arra, hogy az SMR-ek felügyelete azok mérete, moduláris és integrált kialakítása miatt újfajta hatósági megközelítést igényel a jelenleg üzemelő reaktorokhoz képest, az OAH folyamatosan figyelemmel kíséri a nemzetközi fejleményeket, aktív szerepet vállal az SMR-ekkel kapcsolatos nemzetközi munkacsoportokban, bővíti ismereteit, és nyitott az OECD NEA-val való további együttműködésre ezen a területen is.

Az OAH elnöke 2024-ben is tagja volt az OECD NEA jelenleg 33 ország képviselőiből álló, évente kétszer ülésező Irányítótanácsának. Az Irányítótanács 2024. április 18–19-i ülésén az OECD NEA Titkársága többek között bemutatta a 2025–26. évi Program- és Munkaköltségvetés előzetes tervezetét, továbbá programjavaslatot mutatott be az atomenergia afrikai hasznosítása ösztönzésének lehetőségeiről, valamint ismertette a tagállamok képviselőivel az OECD NEA és Ukrajna közötti együttműködési program elemeit. Az ülésen a szervezet Radioaktív Hulladékkezelési Bizottságának elnöke beszámolt a szakterületen elvégzett tevékenységéről. A második nap tematikus szakpolitikai tájékoztatója során a jelenlévők az egyes kis moduláris reaktortechnológiák számára kiemelten fontos üzemanyagok ellátását érintő kérdéseket tekintették át.

Az Irányítótanács 2024. október 23–24-i ülésén a részt vevő államok megvitatták az OECD NEA 2025–2026. évi Program- és Munkaköltségvetés tervezetét annak érdekében, hogy a következő időszakban is biztosított legyen az OECD NEA magas színvonalú szakmai munkája

és a kutatások kiszámítható finanszírozása. Az OAH részvételével megtartott ülésen a tag-államok egyetértettek abban, hogy az Egyesült Államoknak az OECD NEA Adatbankhoz való csatlakozása hatalmas lehetőséget biztosít a kutatási területen történő együttműködés fejlesztésére, a nukleáris energiát érintő projektek közös megvalósítására. Az Irányítótanács ülésének második napján a nukleáris innováció és újonnan megjelenő diszruptív (iparág működését alapvetően megváltoztató új és innovatív) technológiák témájában tartott szakpolitikai tájékoztatón az OECD NEA mellett az Egyesült Államok, Japán, a Koreai Köztársaság és Belgium nukleáris szakértői bemutatták az ágazat előtt álló kihívások kezelésének lehetőségeit.

**2024. október 23–24-én Párizsban tartotta meg 148. ülését
az OECD Nukleáris Energia Ügynökségének (NEA) Irányítótanácsa**

Az OAH munkatársai 2024-ben is aktívan részt vettek az OECD NEA szakmai munkáját szervező öt állandó bizottságában, illetve egyes munkacsoportjaiban.

Az Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezete (CTBTO)

Az Átfogó Atomcsend Szerződés korlátlan hatályú tilalmat rendel el a nukleáris robbantások végrehajtására, célja a nukleáris fegyverek felszámolása az új típusú nukleáris fegyverek kifejlesztésének és minőségi tökéletesítésének tiltása. A CTBTO kulcsszerepet játszik a nukleáris proliferáció (a nukleáris fegyverek elterjedése) megakadályozásában és a nukleáris fegyverek leszerelésében.

A CTBTO teljes verifikációs rendszerének ellenőrzése rendszeres, általában tízévente sorra kerülő átfogó terepgyakorlatok keretében történik. Az átfogó terepgyakorlatra felkészülés érdekében kisebb módszertani, úgynevezett felkészülési gyakorlatokat szerveznek.

Ennek egyik állomásaként a CTBTO szakemberei az OAH koordinációjában 2024. június 16-tól mintegy három héten keresztül magyarországi terepgyakorlaton vettek részt Gyöngyös térségében. A gyakorlat hozzájárult a szakemberek elméleti, továbbá – a terepmunkán keresztül – gyakorlati felkészüléséhez is.

Az OAH elnöke július 2-án ellátogatott a CTBTO terepgyakorlatára, ahol kétoldalú megbeszélést folytatott a nemzetközi szervezet vezető tisztségviselőivel, hangsúlyozva a CTBTO fontosságát, valamint Magyarország elkötelezettségét a szervezet munkájának támogatásában.

Nemzetközi hatósági együttműködési szervezetek

A kiemelt nemzetközi szervezetek mellett számos szakmai területen alakult ki szervezett formában nemzetközi együttműködés az atomenergia alkalmazásának biztonsága területén.

Az Európai Bizottság nukleáris biztonsági ügyekben illetékes, uniós nukleáris hatóságok vezetőiből álló tanácsadó szerve, az Európai Nukleáris Biztonsági Hatóságok Csoportja (ENSREG) és annak három munkacsoportja tevékenységében a magyar hatóság 2024-ben is részt vett. Az OAH magas szinten képviseltette magát az év plenáris ülésein, valamint a testület éves konferenciáján.

A tavaszi plenáris ülésen a hatóságok áttekintették többek között a munkacsoportok tevékenységét, valamint az Európai Unió tűzvédelemmel foglalkozó, második tematikus szakértői felülvizsgálati (TPR II) folyamatát. A tagok külön foglalkoztak az Európai Bizottság által elindított, az SMR-ek létesítését támogató ipari szövetséggel, valamint az újonnan jelentkező geopolitikai és gazdasági kihívások kezelését célzó európai bizottsági támogatási kezdeményezéssel.

2024. május 23-án az ENSREG nemzetközi szakértői delegációja helyszíni látogatást tett a Budapesti Kutatóreaktor telephelyén. A látogatás célja az európai uniós, tűzvédelemmel foglalkozó TPR II-höz kapcsolódó önellenőrzés során készült nemzeti jelentés, illetve a kapcsolódó szakértői kérdések megvitatása volt. A kapcsolódó helyszíni bejárás eredményeként a szakértők észrevételeket és javaslatokat fogalmaztak meg, amelyek összhangban voltak azokkal a megállapításokkal, amelyeket a hazai résztvevők is azonosítottak a TPR II önellenőrzés során. Az ENSREG szakértői delegációja az észrevételeken túl számos joggyakorlatot is azonosított a magyar engedélyesek és a hatóság vonatkozásában.

2024. július 24–25-én hetedik alkalommal rendezték meg Brüsszelben az európai nukleáris biztonsági konferenciát. A rendezvényen számos aktuális témáról tárgyaltak a résztvevők, mint például a kihívások kezelése a nukleáris biztonságra vonatkozó szabályozás tükrében, koncentrálna olyan alapelvekre, mint az átláthatóság, a hatóság iránti bizalom, a hitelesség és függetlenség. A hatóságok erőforrás- és kompetenciafejlesztésének kérdései mellett a klímaváltozás jelentette kihívásokra való reagálás is a témák között szerepelt, hasonlóképpen, mint a kisméretű modulárisreaktor-technológia hatósági engedélyezése, amelyet egyrészt a nukleáris ipar, másrészt a hatóságok együttműködése szempontjából vizsgáltak a résztvevők.

Az ENSREG november 28-án megtartott 55. plenáris ülésén a munkacsoportok tevékenysége mellett a résztvevők megismerték a harmadik országok stressztesztjeit lefolytató testület, valamint TPR II lefolytatásáért felelős testület beszámolóját. A tagok megvitatották továbbá a fegyveres konfliktusok okozta, nukleáris létesítményeket érintő kihívásokat, valamint megállapodtak az SMR-ek Európai Unión belüli létesítését támogató ipari szövetséggel való ENSREG-együttműködés kereteiről.

A magyar hatóság 2024-ben is részt vett a Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetségének (WENRA) munkájában. A 2024-ben tartott két ülés során a nukleáris biztonsági hatósági vezetők kiemelten foglalkoztak többek között az ukrán nukleáris létesítmények helyzetével,

valamint az atomerőművek üzemidő-hosszabbításával. A lengyel nukleáris hatóság elnöke bemutatta a lengyel nukleárisenergia-program jelenlegi állását, majd az egyes munkacsoportok elnökei összefoglalták, hogy a munkacsoportok által végzett tevékenység hogyan illeszkedik a WENRA 2023 őszén elfogadott új stratégiájába. Az őszi ülés kiemelt témái között szerepelt a Biztonsági Referenciaszintek nemzeti szabályozásba történő átültetése, az ukrán létesítmények helyzete, továbbá az, hogy a választások milyen hatást gyakorolhatnak a nemzeti szintű nukleáris programokra. A megbeszélésen témaként merült fel a kereskedelmi termékek alkalmazása a nukleáris iparban. A magyar delegáció előadása bemutatta a vonatkozó hazai szabályozást, illetve az e termékekkel kapcsolatos hazai tapasztalatokat és várható kihívásokat. A WENRA 2024-ben ünnepelte 25 éves évfordulóját, amelynek kapcsán készült nemzetközi WENRA-sajtóanyagban az OAH képviselője kiemelte a szervezet fontosságát, példaként említve, hogy a magyarországi nukleáris biztonsági szabályzatok felülvizsgálatai során meghatározóak voltak a WENRA Biztonsági Referenciaszintek.

Többoldalú nemzetközi egyezmények

A Kiegyezett Fűtőelemek Kezelésének Biztonságáról és a Radioaktív Hulladékok Kezelésének Biztonságáról szóló Közös Egyezmény részes országai háromévenként felülvizsgálati értekezletet tartanak, amelyen beszámolnak az előző (jelen esetben a 2022. évi) értekezlet óta eltelt időben történt változásokról és a radioaktív hulladék-kezelés hazai gyakorlatáról. A részes országok a felülvizsgálati értekezletet megelőzően nemzeti jelentést nyújtanak be a NAÜ-nek. A nyolcadik felülvizsgálati folyamat keretében a magyar nemzeti jelentést az OAH 2024 augusztusában nyújtotta be NAÜ részére. Ezt követően a részes országok kérdéseket intéztek egymás nemzeti jelentéseihez. Fentiek tekintetében az OAH koordinálta a más államok által a magyar jelentéshez fűzött kérdések megválaszolását, azok feltöltését 2024 decemberében a NAÜ honlapjára.

Két- és többoldalú kapcsolatok

Az OAH hagyományosan szoros szakmai kapcsolatot tart fenn a szomszédos országok, illetve a VVER-reaktorokat üzemeltető (vagy a jövőben üzemeltetni kívánó) országok hatóságaival, emellett folyamatosan törekszik a meglévő külkapcsolati együttműködési rendszerének kibővítésére.

Az elmúlt évben az OAH kétoldalú kapcsolatai közül az ausztrál, az amerikai, az egyesült királyságbeli, az egyiptomi, a finn és az orosz partnerhatósággal fennálló párbeszéd folytatása kapott hangsúlyt. Az egyeztetések olyan kiemelt témákra fókuszáltak, mint a meglévő orosz típusú nyomott vizes atomerőművek üzemidő-hosszabbítása, az új atomerőművi blokkok létesítésével és az alternatív üzemanyag alkalmazásával kapcsolatos hatósági tapasztalatok megismerése. Az SMR-ekben rejlő lehetőségek feltérképezése és telepítésükkel összefüggő hatósági feladatok és kihívások beazonosítása lehetőséget biztosított a brit, kanadai, lengyel és a román partnerekkel fennálló szakmai együttműködés kiterjesztésére.

A fentiek mellett az OAH 2024-ben is folytatta az elmúlt évekre jellemző szoros együttműködését a török partnerhatósággal (NDK). Az OAH szakértői 2024. június 9–15. között látogattak el az NDK-hoz a török hatóság ellenőrzési gyakorlatának tanulmányozása céljából. Az NDK az Akkuyu-projekt folyamatáról, előrehaladásáról, fontosabb mérföldköveiről, a részt vevő szervezetekről és azok szerepéről, valamint az ellenőrök létszámáról, képzéséről és tapasztalatáról

adott tájékoztatást. Az OAH a hazánkban létesülő blokkok kivitelezésének ellenőrzése során hasznosíthatja a megszerzett ismereteket.

Folytatva a többoldalú együttműködés korábbi gyakorlatát, 2024-ben is sor került a cseh, magyar, szlovák és szlovén nukleáris hatóság vezetőinek hagyományos éves találkozására. Az OAH szervezésében május 14–15-én Balatonfüreden megtartott rendezvényhez ezúttal Finnország és Lengyelország partnerhatósága is csatlakozott. A találkozó résztvevői ismertették a hatósági tevékenységüket érintő fontosabb szervezeti és jogszabályi változásokat, megvitatták a hatályos nemzeti szabályozási mechanizmussal kapcsolatos kihívásokat, valamint áttekintették az új atomerőművek – az SMR-eket is beleértve – létesítésével összefüggő regulátori feladatokat. A hatóságok képviselői emellett beszámoltak a felügyelt létesítmények biztonságát érintő eseményekről, és megosztották az európai uniós és nemzetközi szinten intézményesített keretek között folytatott együttműködés tapasztalatait. Figyelemmel a magyar uniós elnökségre, az OAH tájékoztatást adott az Európai Unió Tanácsa nukleáris kérdésekkel foglalkozó munkacsoportjának munkatervéről. A találkozó lehetőséget biztosított a közös részvétellel zajló, harmadik (nem európai uniós) országok nukleáris biztonsági hatóságainak kapacitásépítését célzó EU-projektekkel kapcsolatos kérdések áttekintésére.

Kibővített négyoldalú hatósági találkozó Magyarországon, 2024. május 14–15.

A magyar–osztrák bilaterális együttműködés keretében 2024-ben is folytatódott a rendszeres egyeztetés. 2024 decemberében Budapesten került sor a 30. magyar–osztrák kétoldalú szakértői találkozóra.

Az OAH és az osztrák delegáció a 2024. december 12-13-i megbeszélésen

A kétnapos rendezvény során a résztvevők szakmai előadásokon keresztül mutatták be az előző találkozó óta bekövetkezett változásokat és eredményeket. A felek beszámoltak a nukleáris területet érintő jogszabályi változásokról, a hatósági engedélyezési eljárásokról, valamint a radioaktív hulladék-kezelés, a sugárvédelem és a veszélyhelyzet-kezelés területén elért eredményekről. A magyar delegáció tájékoztatást adott az új felügyeleti koncepció alapján módosított jogszabályok hatálybalépéséről, az új atomerőmű létesítésének előrehaladásáról, az üzemelő blokkok további üzemidő-hosszabbításának előkészítéséről, a kutatóreaktorok felügyeletéről, valamint az új szervezeti változásokról, hangsúlyozva, hogy a szervezeti struktúra jövőbeli feladatokhoz való igazítása növeli az OAH hatékonyságát.

Az OAH több mint egy évtizede vesz részt az Egyesült Államok Energetikai Minisztériumának nukleáris védeltségi támogató programjában. Az együttműködés keretében 2024-ben három képzés valósult meg a hazai szakértők számára: a fizikai védelmi ellenőrzési technikák, teljesítményalapú fizikai védelmi gyakorlatok végrehajtása és fizikai védelmi elemző szoftverek alkalmazása a hatósági felügyeletben.

A fentiek mellett az OAH 2024-ben is kiemelt figyelmet fordított szerződéses kapcsolatrendszerének megújítására, illetve kiterjesztésére. Ennek jegyében együttműködési megállapodást írt alá az Egyesült Királyság hatóságával 2024 februárjában. Az öt évre szóló megállapodás az információmegosztás mellett a munkatársak kölcsönös szakmai látogatásaira, valamint az SMR-eket is magukban foglaló technológiákkal kapcsolatos szabályozói tapasztalatok és kihívások megosztására összpontosít.

Az OAH 2024 augusztusában újabb ötéves időtartamra szóló megállapodást kötött az amerikai partnerhatósággal a termohidraulikai kódok alkalmazásának szabályozásáról.

2024 őszén az OAH és az Ausztrál Biztosítéki és Non-proliferációs Hivatal együttműködésről szóló szándéknyilatkozatot írt alá a non-proliferáció, a nukleáris biztosítékok és a nukleáris energia békés célú felhasználásával kapcsolatos szabályozás terén, valamint együttműködési megállapodást írt alá az Egyesült Arab Emírségek nukleáris szabályozó hatóságával a szakmai kapcsolatok elmélyítésének céljából.

1.5. A tudományos területtel kapcsolatos feladatok

Az Atomtörvény megalkotásakor a Hivatal kiemelt kérdésként foglalkozott az átfogó, hosszú távú kutatás-fejlesztési programok biztosításával. Ennek eredménye az a törvényi szintű előírás, amely kimondja, hogy az atomenergia biztonságos alkalmazásával összefüggő kutatás-fejlesztési feladatok megoldását a tudomány és a technika fejlesztésével, a kutatómunka összehangolt szervezésével, a hazai, illetve a nemzetközi tudományos kutatások eredményeinek gyakorlati alkalmazásával, valamint szakemberek képzésével, továbbképzésével kell elősegíteni. Az Atomtörvény az OAH hatáskörébe utalta az atomenergia békés célú alkalmazásának biztonságával és védettségével összefüggő kutatás-fejlesztési tevékenységek értékelését, összehangolását.

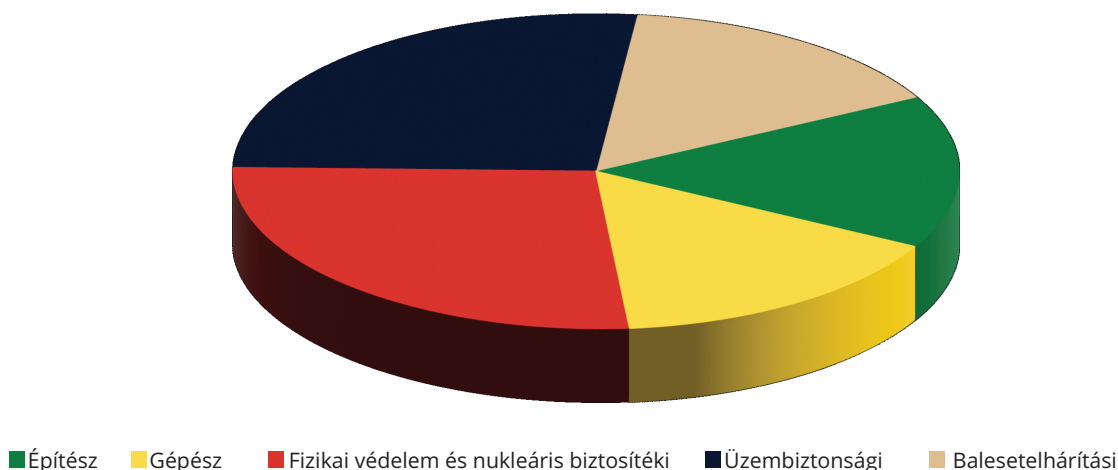
A tudomány és technológia, ezáltal az atomenergia-ipar fejlődésével kapcsolatos, a hatósági eljárásokat, folyamatokat befolyásoló elvi kérdések értékelésére, elemzésére az OAH munkáját tizenkét tagú, országosan elismert szakemberekből álló Tudományos Tanács (OAH TT) segíti. Az OAH TT munkájába felkért szakértők megbízatásukat a munkahelyüktől, munkakörüktől függetlenül, a szakmai meggyőződésüknek megfelelően teljesítik. Az OAH TT a korszerű tudományos eredmények figyelembevételével állást foglal a nukleáris biztonsággal, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásával, a sugárvédelemmel és a nukleárisbaleset-elhárítással összefüggő legfontosabb elvi és kutatás-fejlesztési kérdésekben.

Az OAH emellett a hatósági felügyeleti tevékenységet támogató műszaki megalapozó tevékenységet (MMT) is folytat.

A nukleáris biztonsággal kapcsolatos hatósági tevékenység területén nemzetközi elvárás a műszaki támogató intézmények (Technical Support Organisation) bekapcsolása a hatósági munka elősegítésébe. Az OAH 1996-ban indította el az MMT-programot, amelynek célja szakmai tevékenységének műszaki tudományos megalapozása.

Az MMT-program 2024-ben is közvetlenül hozzájárult a hatósági munka szakmai támogatásához, igazodva az OAH-hoz beérkezett engedélykérelmek kapcsán felmerülő feladatokhoz, elősegítve a jövőben várható feladatokra való felkészülést. Ennek megfelelően 2024-ben az építészeti, üzembiztonsági és fizikai védelmi szakterület kapott kiemelt figyelmet az MMT-tevékenységen belül.

Szakértői területek megoszlása az MMT-program keretében 2024-ben

A Fenntartható Atomenergia Technológiai Platform (FAETP) tömöríti a nukleáris energia hazai felhasználását támogató kutatások fő résztvevőit, célja a magyarországi nukleáris kutatások összehangolása, figyelembe véve a meglévő atomerőművi blokkok és az épülő blokkok igényeit csakúgy, mint a tudomány és a technológia irányait befolyásoló távlati kérdéseket.

Az OAH MMT-programja a FAETP stratégiai kutatási tervével szorosan együttműködve valósul meg, főként a biztonsági elemzések eszközeinek fejlesztése és egyéb termohidraulikai folyamatok modellezése tekintetében.

1.6. Kommunikáció/Tájékoztatás

Az OAH kommunikációja szempontjából meghatározó, hogy folyamatosan figyeli és értékeli a kommunikációs eszközeinek működését, a tájékoztatási tevékenységének fejlesztési lehetőségeit. 2024-ben a korábbi tapasztalatokat figyelembe véve a Hivatal számos, a kommunikáció területéhez kapcsolódó fejlesztést hajtott végre, amelyek elsősorban a célcsoport szerinti kommunikációra helyezték a hangsúlyt.

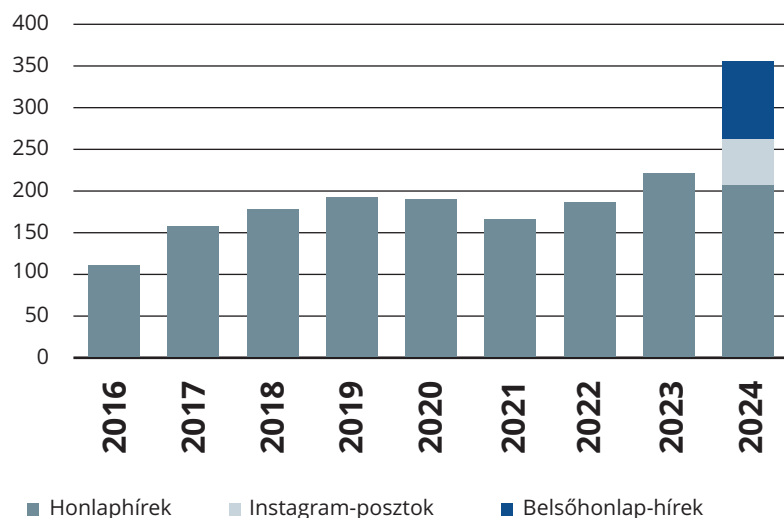
Az elmúlt években jelentősen bővült a Hivatal létszáma, ami kihívások elé állította a belső kommunikációt, a Hivatal munkatársainak hatékonyabb tájékoztatása kiemelten fontossá vált. Ennek érdekében önálló belső honlapot hozott létre: egy felhasználóbarát, jól kezelhető felületen több adatbázis és információ vált könnyen elérhetővé (többek között a belső szabályozó dokumentumok, a Hivatal telefonkönyve, személyüghöz kapcsolódó dokumentumok és a képzések anyagai). Erre a felületre a dokumentumok mellett 2024-ben 89 hír, felhívás és a munkatársak számára hasznos tájékoztatás került fel.

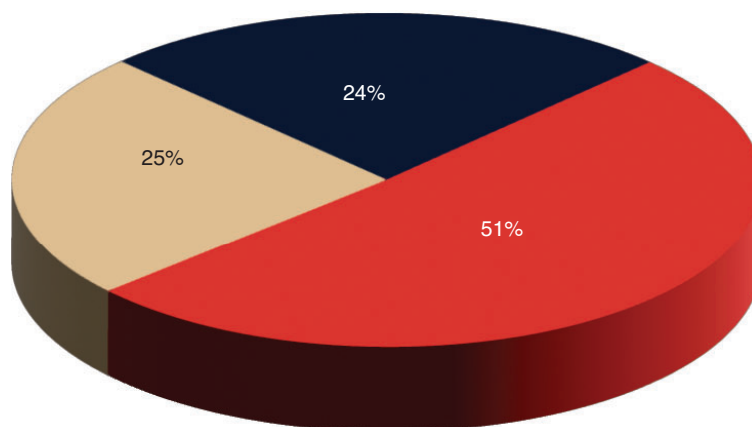
Az OAH fontos célcsoportja a fiatalok; számukra a korábbi évekhez hasonló módon, két alkalommal szervezte meg az „Atomenergiáról – mindenkinek” rendezvényt: júniusban Pécsen, decemberben Győrött, összességében közel 600 diákot bevonva, tájékoztatva. A rendezvénysorozat sikerét tekintve a Hivatal úgy döntött, hogy ismeretterjesztő és tájékoztatási projektté fejleszti a koncepciót, amelynek részeként elindította Instagram-oldalát, ahol a nukleáris területhez kapcsolódó érdekességeket oszt meg, kifejezetten a fiatalabb generáció számára, ami nemzetközi szinten

is egyedi gyakorlatnak számít. Ezen a platformon 2024-ben már közel hatvan ismeretterjesztő poszt jelent meg. Emellett a (nemzetközi) szakmai célközönség számára LinkedIn-oldal indult, ahol valamennyi hír angolul és magyarul jelenik meg.

Az OAH tájékoztató tevékenysége keretében fontos szerepe volt 2024-ben is az Országgyűlés számára benyújtandó, az atomenergia hazai alkalmazásának biztonságáról szóló jelentésnek, amely átfogó képet ad az atomenergiát felhasználó ipari, mezőgazdasági, egészségügyi és tudományos kutatások területén végzett tevékenységekről, valamint az OAH éves beszámolójának, amely a Hivatal aktuális évre vonatkozó tevékenységét és működését mutatta be. Ehhez szorosan kapcsolódott az OAH elnökének az Országgyűlés által kijelölt szakbizottság ülésén megtartott szóbeli kiegészítése is.

Hírek száma¹

A fentiekén túl az OAH Facebook-oldallal, folyamatosan frissülő külső honlappal (www.oah.hu), az azon közzétett hirdetmények, hírek és közlemények kiadásával tájékoztatja a lakosságot a közérdeklődésre számot tartó, nukleáris biztonságot érintő eseményekről, az atomenergia biztonságos hazai alkalmazásával kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, valamint a hatósági döntésekről. Az OAH a honlapján – a jelentések, értékelések mellett – közzéteszi a Nemzetközi Nukleáris és Radiológiai Esemény Skála (INES) szerinti 1-es vagy annál magasabb besorolású², vagy a sajtóérdeklődésre számot tartó más, jelentésköteles események leírását, továbbá beszámol az atomerőművi blokkok jelentősebb teljesítménycsökkentéséről, karbantartásáról.

Honlaphírek megoszlása típus szerint

■ Hirdetmény

■ Paksi Atomerőmű karbantartása, leterhelések

■ Hazai és nemzetközi szakmai hírek

¹ A Facebook és a LinkedIn a honlapon megjelenő híreket veszi át, ezért a grafikonon a honlap, az Instagram és a belső honlap hírei jelennek meg.

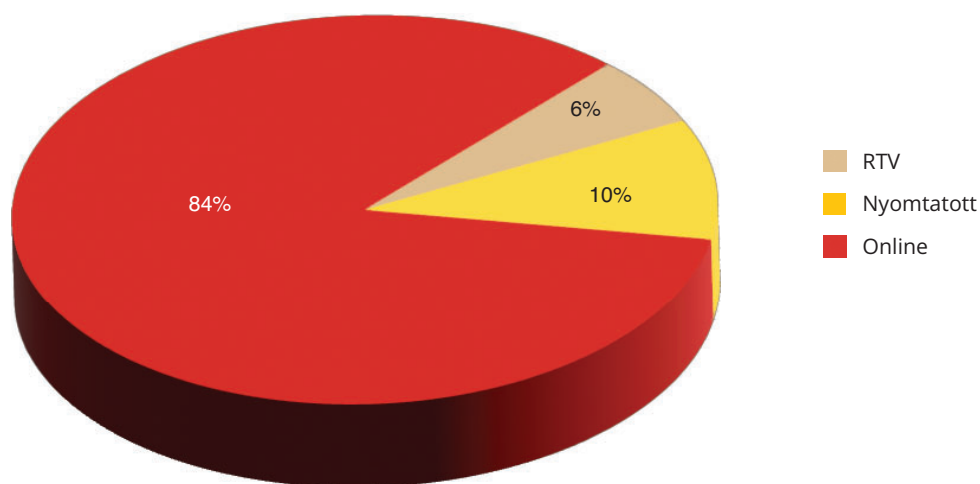
² Az eseményeket hét szinten minősítik a skálán: az INES 1-3 szinteket üzemzavaroknak, míg az INES 4-7 szinteket baleseteknek nevezik. Azokat az eseményeket, amelyeknek nincs biztonsági jelentősége, skálán kívüli vagy skála alatti (INES 0) szintre minősítik.

Az atomenergia biztonságos alkalmazásával kapcsolatos legfontosabb híreket összefoglaló OAH-hírlevelet júliusban és novemberben tette közzé a Hivatal magyar és angol nyelven.

Az ukrán–orosz konfliktus kapcsán a Hivatal kiemelt figyelemmel követi az ukrán nukleáris létesítmények helyzetét és a NAÜ vonatkozó tájékoztatását, erre vonatkozóan a honlapra 2024-ben nyolc összefoglalót készítettek az OAH nukleáris biztonsági, védettségi és veszélyhelyzet-kezelési szakemberei.

Az Hivatalról a médiában megjelenő hírek száma jelentősen megnőtt (2023-ban 565, majd 2024-ben 694), továbbra is az online térben való említések száma a legmagasabb.

Hírek forrástípus szerinti megoszlása

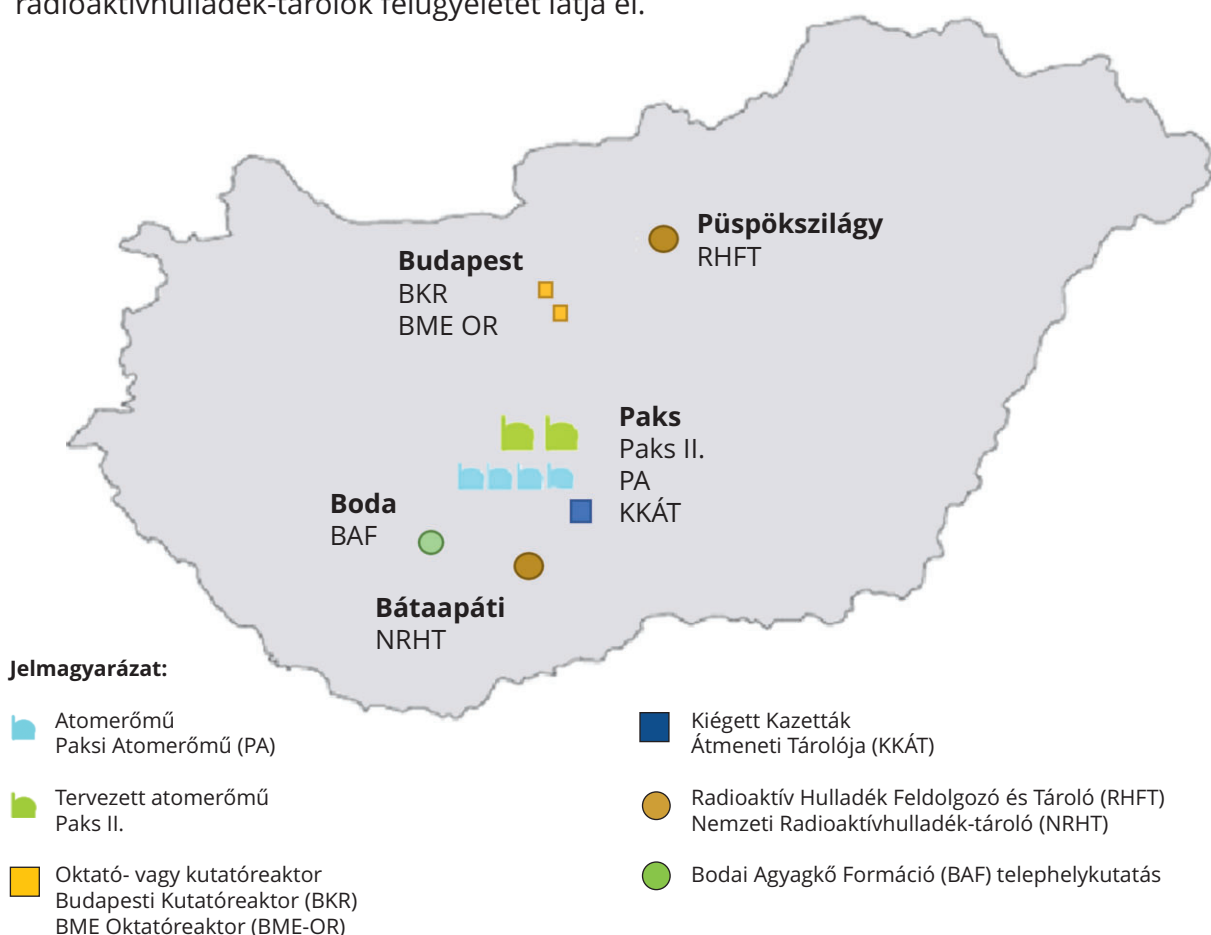
AZ ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉGE

2.1. Nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók nukleáris biztonsági és építési felügyelete

A nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági felügyeletét az OAH engedélyezési, ellenőrzési, értékelési és érvényesítési tevékenységén keresztül gyakorolja az 1/2022. (IV. 29.) OAH rendeletben rögzített követelményeknek való megfelelést vizsgálva.

A radioaktív hulladék-tárolók hatósági felügyeletét 2014. július 1-jétől látja el az OAH, a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 9/2022. (XII. 29.) OAH rendeletben [9/2022. (XII. 29.) OAH rendelet] rögzített követelményeknek való megfelelést vizsgálva.

A Hatóság a következő ábrán bemutatott üzemelő és tervezett nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók felügyeletét látja el.

Az OAH a nukleáris biztonsági és építési felügyelet területén a legtöbb hatósági döntést az MVM PA Zrt. részére adta ki, legnagyobb részben átalakítási engedélyezési, továbbá a Paks II. Zrt. részére többségében építési engedélyezési eljárás keretében.

A Hivatal által hozott határozatok és végzések száma a nukleáris biztonság területén, 2024

	Határozatok száma	Végzések száma
Paksi Atomerőmű ³	92	56
Paks II. ⁴	41	28
Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója ⁵	1	8
Budapesti Kutatóreaktor ⁶	0	4
BME Oktatóreaktor	4	2
Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló ⁵	1	0
Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló ⁵	4	4
Bodai Agyagkő Formáció telephelykutatás ⁵	0	0
Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.	0	1
Összesen	143	103

Az OAH 211 alkalommal kereste meg a jogszabályban kijelölt szakhatóságokat az engedélyezési eljárásai során.

A Hatóság a nukleáris biztonsági és építési felügyelet területén a legtöbb ellenőrzést a Paksi Atomerőmű, valamint a Paks II. Zrt. tevékenységével kapcsolatban végezte, főként helyszíni ellenőrzések keretében.

Nukleáris biztonsági területen végrehajtott ellenőrzések száma, 2024

	Ellenőrzések száma
Paksi Atomerőmű ³	292
Paks II. ⁴	93
Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója ⁵	13
Budapesti Kutatóreaktor ⁶	10
BME Oktatóreaktor	5
Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló ⁵	12
Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló ⁵	11
Bodai Agyagkő Formáció telephelykutatás ⁵	1
Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.	4
Összesen	441

2024-ben tizenkettő nukleáris biztonsággal kapcsolatos jelentésköteles eseményről tájékoztatták a Hivatalt az engedélyesek, amelyből kilenc a Paksi Atomerőműben, egy a BME Oktatóreaktorban, egy az RHFT-ben és egy az NRHT-ban történt. Az OAH – az esemény engedélyesek

³ Engedélyes: MVM PA Zrt.

⁴ Engedélyes: Paks II. Zrt.

⁵ Engedélyes: RHK Kft.

⁶ Engedélyes: HUN-REN EK

általi előzetes besorolását követően – mindegyik eseménynek az INES szerinti végső minősítését INES 0-ban határozta meg.

2.1.1. A Paksi Atomerőmű nukleáris biztonsági és építési felügyelete

Az MVM PA Zrt. esetén az OAH összesen 148, nukleáris biztonsággal kapcsolatos hatósági döntést hozott, 92 határozatot és 56 végzést adott ki.

A határozatok legnagyobb része átalakításokkal összefüggő döntés volt. A Hivatal 2024-ben 43 átalakításra adott engedélyt, egy átalakítási kérelmet elutasított, három esetben pedig meghosszabbította a korábban kiadott átalakítási engedély érvényességi idejét. Az átalakítási engedélyek különböző csőtartók, tartószerkezetek átalakítására vonatkoztak, valamint különböző gépészeti, villamos és irányítástechnikai berendezések, rendszerek, rendszerelemek rekonstrukciójára, cseréjére és biztonságnövelést szolgáló átalakítására, valamint dokumentumok módosítására.

Az átalakítási eljárásokon kívül az OAH építési, használatbavételi, indítási engedélyeket adott ki, valamint technológiákat, mérési, számítási, műszaki vizsgálati és értékelési módszerek leírását, anyagvizsgálati dokumentumokat hagyott jóvá.

A technológiával, módszertannal, Időszakos Ellenőrzési Programmal, anyagvizsgálattal kapcsolatos jóváhagyást 27 alkalommal adott ki a Hivatal, egy alkalommal pedig elutasított egy, az anyagvizsgálatok időpontjának átütemezésére vonatkozó kérelmet, egy esetben javító határozatot adott ki, egy esetben pedig engedélyt hosszabbított. Ezen jóváhagyási eljárások többsége hegesztéstechnológiákra vonatkozott.

Az OAH az MVM PA Zrt. részére hat építési engedélyt és két használatbavételi engedélyt adott ki 2024-ben, egy alkalommal pedig elutasította az engedélyes használatbavételi engedélyben előírt feltétel meghosszabbítására vonatkozó kérelmét.

2024-ben az atomerőmű három blokkján (2., 3. és 4. blokkokon) hajtott végre főjavítást az MVM PA Zrt. A főjavítást követően az OAH indítási engedélyben (a három blokkra külön-külön) engedélyezte a blokkok főjavítását követő újraindítását.

Az MVM PA Zrt. kérelmére lefolytatott engedélyezési eljárások során az OAH 22 alkalommal kért szakhatósági állásfoglalást, 12 eljárást szüntetett meg, 13 esetben kért hiánypótlást, egy alkalommal szüneteltette az eljárást, egy alkalommal adatszolgáltatást és egy alkalommal tényállástisztázást kért, valamint egy kérelmet visszautasított.

Az OAH 2024-ben két érvényesítési eljárást zárt le. A 2023 áprilisában hivatalból indított érvényesítési eljárás esetében az OAH megállapította, hogy nem történt jogszabálysértés. A második, 2024 áprilisában indított érvényesítési eljárást az OAH 2024 novemberében figyelmeztetéssel zárta le, mivel az engedélyes nem végezte el az átalakítási engedélyben megadott határidőre a korábban a Célzott Biztonsági Felülvizsgálatban előírtakat. A Hivatal egy esetben elutasította az engedélyes kérelmét egy 2022-ben lezárt érvényesítési eljárásban előírt kötelezés teljesítési határidejének meghosszabbítása kapcsán.

A Hivatal 2024-ben a fenti érvényesítési eljárásokon túl további négy alkalommal indított hivatalbóli eljárást az MVM PA Zrt. vonatkozásában: egy esetben a nagynyomású zóna üzemzavari hűtőrendszer szivattyúinak átalakításával kapcsolatban, két esetben (a 3. és 4.

blokkokat illetően) a főjavítást követő biztonságos üzemeltetéssel összefüggésben, egy esetben az úgynevezett Folyamatos Analitikai Mérőrendszer átalakítását követően egyes helyiségekre vonatkozóan kért további információt.

A Paksi Atomerőmű látképe⁷

Az OAH 2024-ben 292 ellenőrzést hajtott végre az MVM PA Zrt. vonatkozásában. Az OAH negyven alkalommal tartott ellenőrzést a hatósági jogosító vizsgákon, 10 alkalommal ellenőrizte különböző rendszerek, rendszerelemek üzembe helyezését és átalakítását (pl. dízelgenerátor, daru, konténment lassú túlnyomódását megakadályozó rendszerek, biztonsági hűtővízrendszerhez és vízkivételi műhöz kapcsolódó tartószerkezetek vonatkozásában). 26 alkalommal végezte el a blokszámítógép helyszíni vagy távellenőrzését, negyvenkét esetben a nyomástartó berendezések időszakos biztonságtechnikai felülvizsgálata kapcsán végzett távellenőrzést, tizenhat esetben az üzemi próbákat, hat esetben a blokkvezénylő ellenőrzését, négy esetben az üzem közbeni karbantartási munkákat, két esetben a radioaktív hulladékok kezelését, két esetben a sugárvédelem megfelelőségét vizsgálta az OAH ellenőrzés keretében. A főjavítások kapcsán a Hivatal hetvenegy ellenőrzést folytatott le, ahol többek között vizsgálta a különböző nyomáspróbákat, tömörségvizsgálatokat, anyagvizsgálatokat, helyszíni munkákat, valamint helyszíni bejárásokat végzett. Használatbavételi engedélyezési eljáráshoz kapcsolódóan két alkalommal került sor helyszíni szemlére. Az OAH képviselői összesen huszonhat helyszíni auditot ellenőriztek az MVM PA Zrt. beszállítóminősítő eljárásai során, valamint 41 esetben különböző témákban végeztek eseti ellenőrzéseket, amelyek során jelentésköteles események kapcsán vizsgáldtak, és helyszíni bejárásokat tartottak.

Az átfogó ellenőrzésen a Hivatal részletesen vizsgálta (négy ellenőrzés keretében) az engedélyes biztonsági kultúráját, irányítási rendszerét, az engedély biztonságért való

⁷ Forrás: www.atomeromu.mvm.hu

elsődleges felelősségének megvalósulását és a tartalék alkatrészek utánpótlásának kezelését.

Az ellenőrzések során azonnali intézkedésre, üzemeltetést érintő beavatkozás elrendelésére nem volt szükség.

Az OAH összesen öt időszakos (négy negyedéves és egy éves) jelentést értékelte, amelyek alapján elkészítette az engedélyesek biztonságítéletmény-értékelését, többek között a biztonságimutató-rendszer segítségével.

A Hatóság értékelte a 2024-ben bekövetkezett kilenc nukleáris biztonsággal összefüggő jelentésköteles esemény kivizsgálási jegyzőkönyvét, valamint az ezek nyomán meghatározott javító intézkedések teljesülését folyamatosan nyomon követi.

Az OAH folyamatosan követi és biztonság szempontjából értékeli a Paksi Atomerőmű teljesítményváltozásait, leterheléseit. A 2024. év során összesen negyvenkettő, 100 MW-ot meghaladó elektromosteljesítmény-csökkenésből hét védelmi működés vagy berendezés meghibásodása miatt, kettő karbantartások és vizsgálatok elvégzése céljából, huszonkilenc a rendszerirányító (MAVIR) kérésére, egy külső villamos hálózati probléma okán, három pedig a Duna vízhőmérsékletével kapcsolatos korlátok betartása miatt következett be. A leterhelések a nukleáris biztonságot nem veszélyeztették.

Az OAH a 2024. évben is biztosította a felügyeleti tevékenységével a nukleáris biztonsági előírásoknak való megfelelést a Paksi Atomerőműnél, az eltérések esetén érvényesítési eljárást folytatott le. A foglalkozás körében elszenvedett sugárterhelések a dózismegszorítást nem lépték túl. Az erőműre vonatkozó környezeti kibocsátás-ellenőrzés során mért értékek – a korábbi évekhez hasonlóan – nagyságrendekkel a környezetvédelmi hatósági korlátok alatt maradtak.

2.1.2. A Paks II. Zrt. nukleáris biztonsági és építési felügyelete

Engedélyezés

Az OAH 2024-ben összesen 41 esetben hozott döntést határozatban a Paks II. Zrt. vonatkozásában, amelynek többsége, 32 határozat az építésüggyel összefüggő döntés volt.

Legnagyobb számban – 28 esetben a felvonulási terület épületeire (raktárak, szerelőcsarnokok, irodák stb.) adott ki építési engedélyt a Hivatal a következők szerint:

- Fővállalkozói raktárak tekintetében:
 - Elektrotechnikai anyagok és kábeltermékek raktárépületének építésére
 - Akkumulátor-töltő és -javító épület építésére
 - Elektrotechnikai és szellőztető berendezések raktárépületének építésére
- Befejező munkák vállalkozási komplexumának külső burkolt területe részére
- Mechanikai és termikus összeszerelési munkálatok komplexuma tekintetében:
 - Anyagraktár-épület építésére
 - Adminisztrációs és kiszolgáló épület részére
 - Mérnökségi és laboratóriumi épület részére

- Fogyóeszköz-raktár építésére
- Radioaktív izotópok tárolójának építésére
- Előszerelő műhely építésére
- Hegesztett kötések vizsgálórészlegének építésére
- Összeszerelő terület építésére
- Acél- és betonacél-szerelő üzem acélszerelvények összeszerelési és raktározási területe részére
- Villamosszerelési munkálatok komplexuma tekintetében:
 - Adminisztrációs és kiszolgáló épület építésére
 - Kábelek szerelési és rakodóterületének építésére
 - Gyártóépület mérnöki-laboratóriumi egységgel építésére
 - Anyagraktár építésére
- Légtechnikai üzem tekintetében:
 - Adminisztrációs és kiszolgáló épület (közös használatra a szanitermunkálatok komplexumának személyzetével) építésére
 - Anyagraktár építésére
 - Légtechnikai és szaniterberendezések műhelye építésére
 - Szabadtéri terület építésére
- Hőszigetelési munkálatok komplexuma tekintetében:
 - Hőszigetelési anyagok és késztermékek anyagraktárának építésére
 - Hőszigetelési műhely építésére
- Hidraulikai szerelési vállalkozások komplexuma tekintetében:
 - Szerelési és raktározási terület építésére
 - Adminisztrációs és kiszolgáló épület építésére
 - Anyagraktár építésére
 - Betonacél-hegesztő műhely építésére
- Gépészeti és szerelvényraktár építésére

A Hatóság három alkalommal döntött a korábban kiadott építési engedélyek időbeli hatályának meghosszabbításáról: a kiszolgálóépületek, a fővállalkozói és a beruházói irodaépületek, valamint a százfős étterem és főzőkonyha esetében.

A közös üzemi ellenőrzött zónahatári portaépületre vonatkozóan az OAH elutasította az építési engedély kiadására irányuló kérelmet a vonatkozó terveket ellenőrző személyek szakmagyakorlási jogosultságának lejártja miatt.

Az 5. blokk esetében az OAH jóváhagyta a bejelentés-tudomásulvételi és a tájékoztatási kötelezettség megállapítására szolgáló kockázatszemponthú fontossági elemzés módszertanának és eredményeinek alkalmazását, amely meghatározza, hogy mely, a nukleáris biztonság szempontjából alacsonyabb kockázatúnak minősített, második és harmadik biztonsági osztályba sorolt rendszerek, rendszerelemek tartoznak gyártási és beszerzési bejelentés-tudomásulvételi eljárás alá, és melyek a tájékoztatáskötelesek.

A Hivatal 2024-ben érvényesítési eljárást indított egy gyártási engedélyben előírt ellenőrzéshez kapcsolódó tájékoztatás késedelme miatt.⁸

2024-ben öt hivatalból induló eljárásból kettő figyelmeztetéssel zárult, érvényesítési eljárást

⁸ A gyártási engedélyben előírt, ellenőrzéshez kapcsolódó tájékoztatás késedelmével kapcsolatos érvényesítési eljárást lezáró határozat kiadmányozásának időpontja: 2025. február 28.

lezáró határozat volt. Az érvényesítési eljárások megindításának oka a beszállítók alkalmasságának igazolására vonatkozó minősítő eljárással kapcsolatban előírt értesítés késedelme, valamint dokumentumok átadásának megtagadása volt. Hatósági döntéssel zárultak továbbá a 2023-as átfogó ellenőrzéshez, a beruházási területen történő talajszilárdítás kivitelezési tevékenységeihez, valamint az épülő 5. és 6. atomerőművi blokkok létesítésére vonatkozó engedélyben meghatározott visszatartási pont feloldásának vizsgálatához kapcsolódó hivatalból indított közigazgatási eljárások is. Utóbbi esetben az OAH az új atomerőművi blokkokra vonatkozó létesítési engedélyben meghatározott visszatartási pont feloldásáról döntött. A 2022. augusztus 25-én a Paks II. Atomerőmű Zrt. számára kiadott, a paksi telephelyen létesítendő 5. és 6. blokkok létesítésére vonatkozó engedélyben az OAH visszatartási pontként a frissített előzetes biztonsági jelentés benyújtását határozta meg, tekintettel arra, hogy a 2020 júniusában benyújtott létesítési engedély-kérelem az új blokkok tervezési folyamatának 2019. év végi állapotát tükrözte. A Paks II. Zrt. több csomagban küldte meg az OAH számára a felülvizsgált frissített előzetes biztonsági jelentést, az utolsó beadványát 2024. augusztus 2-án. Ezt követően az OAH hivatalból közigazgatási hatósági eljárást indított a paksi telephelyen létesítendő 5. és 6. atomerőművi blokkok létesítésére vonatkozó engedélyben meghatározott visszatartási pont feloldásának vizsgálatára. Az eljárás keretében az OAH megállapította, hogy a Paks II. Zrt. teljesítette a létesítési engedélyben rögzített, a visszatartási pont feloldásához kapcsolódó feladatokat, ezért a visszatartási pont feloldásáról döntött.

Az elmúlt évben az OAH 216 végzést bocsátott ki a Paks II. Zrt. kérelmére indult vagy hivatalbóli eljárás során.

A legnagyobb számban, összesen 180 alkalommal az építési engedélyezési eljárásokba vonta be a szakhatóságokat. Az építési engedélyezési eljárások kapcsán az OAH 14 alkalommal hiánypótlásra hívta fel Paks II. Zrt.-t, négy alkalommal pedig meghosszabbította az ügyintézési határidőt. A hivatalból indított közigazgatási eljárás megindítására öt alkalommal volt szükség, míg eljárás megszüntetésére három alkalommal. Végzésben előírt kötelezések teljesítési határidejének meghosszabbítására és tényállás tisztázására egy-egy alkalommal került sor.

Ellenőrzések és szemlék

A 2024-es év folyamán a Hivatal összesen 90 ellenőrzést végzett az újonnan létesülő atomerőművi blokkokkal kapcsolatban, bizonyos esetekben társhatóságokkal közösen. Az ellenőrzési tevékenység kiterjedt a beruházási területen zajló kivitelezési munkákra, a hosszú gyártási idejű berendezések gyártására és szállítására, a beszállítók nukleáris minősítő eljárásaira, valamint a Paks II. Zrt. szervezeti működésére.

Az OAH felügyelői a beruházási területen zajló kivitelezési munkák ellenőrzései során figyelemmel kísérik mind a sajátos építési elektronikus napló (E-napló) vezetésével kapcsolatos tevékenységeket és bejegyzéseket, mind pedig a kivitelezés során létrehozott és működtetett hidrogeológiai, geodéziai és geotechnikai monitoringrendszerek működését. Ezek az adatok nélkülözhetetlenek a távoli felügyelethez, valamint az ellenőrzésekre való felkészüléshez.

A telephelyen zajló kivitelezési munkák során – elsősorban a terület előkészítéséhez kapcsolódó tevékenységek, mint például a talajszilárdítás, talajkiemelés és munkagödör kialakítása kapcsán – az OAH összesen 42 alkalommal végzett helyszíni ellenőrzést 2024 során, hozzávetőleg heti rendszerességgel. A rendszeres ellenőrzések célja – amelyek 2025-ben is folytatódnak, szükség esetén akár emelt gyakorisággal – a beruházási terület kiemelt jelentőségű építési munkáinak folyamatos hatósági felügyelete.

Paks II. Zrt. beruházási területe, 2024. október⁹

Az OAH egy alkalommal ellenőrzést folytatott le a talaj-előkészítési munkák végrehajtásáért felelős vállalatnál, a BAUER Magyarország Speciális Mélyépítő Kft.-nél is. Az ellenőrzés során tájékozódott a vállalat tevékenységével kapcsolatos részletes információkról, a nemmegfelelőségek kezelésének módjáról, valamint az eredménytermékek igazolására vonatkozó tervekről.

A beruházási területen zajló talaj-előkészítési munkák mellett a Hivatal vizsgálta a kiszolgáló-épületek építésével és kivitelezésével kapcsolatos folyamatokat is.

Az újonnan létesülő atomerőmű esetében az OAH a 2024-es év során az – eddig gyártásban megjelenő – 5. blokkhoz kapcsolódó hosszú gyártási idejű berendezések gyártási tevékenységét ellenőrizte. Az 5. blokk zónaolvadék-csapdájának gyártása 2024 első negyedévében fejeződött be, és ekkor került sor a gyártó és a fővállalkozó közötti átadás-átvételre. Ezt a folyamatot Paks II. Zrt. gyártásfelügyeletért felelős szervezeti egysége felügyelte, a Hatóság pedig a Paks II. Zrt. felügyeleti tevékenységét ellenőrizte a helyszínen, Oroszországban, Kurcsatov városában.

Az átadás-átvételt követően az OAH folyamatosan – távadatok és információk alapján – figyelemmel kísérte a berendezés szállítását Oroszországon belül, majd Oroszországból Magyarországra. A berendezés paksi telephelyre érkezésekor – amely az első nagy berendezés szállítása volt – a Hivatal ellenőrizte a több héten át zajló kirakodási és telephelyen belüli szállítási munkálatokat, valamint a fővállalkozó által végzett és Paks II. Zrt. által felügyelt bejövő áruvizsgálatokat.

⁹ Forrás: Paks II. Zrt. Facebook-oldala

2024 első felében megkezdődött az 5. blokk reaktortartályának – alsó és felső csomagtartójának – alapanyaggyártása is. Az OAH négy ellenőrzést hajtott végre a Szentpétervár közelében található – JSC AEM Technology érdekeltségű – kolpinói gyárban (Oroszország), ahol a Paks II. Zrt. gyártásközi felügyeleti tevékenységét vizsgálta. Az 5. blokk reaktortartályához kapcsolódóan felügyelte a Paks II. Zrt. és a fővállalkozó által lefolytatott gyártásindító ellenőrzést is, amelyre Volgondszkban (Oroszország) került sor, ahol az alapanyaggyártást követően folytatódik majd a reaktortartály tényleges gyártása.

Az újonnan létesülő atomerőmű 5. blokkja reaktortartályának – csomagtartójának – alapanyaggyártása (2024. április) a Szentpétervár melletti kolpinói gyárban¹⁰

Az OAH rendszeres ellenőrzéseket végez a Paks II. Zrt. által lebonyolított nukleáris minősítő eljárások tekintetében is. Ezek során azon vállalatok auditálása történik meg, amelyek az új atomerőművi blokkok létesítése és kivitelezése során olyan tevékenységet végeznek, amelynek eredményeként létrejövő termékeknek és/vagy szolgáltatásoknak közvetlen vagy közvetett módon meg kell felelniük a nukleáris biztonsági követelményeknek.

2024-ben öt ilyen ellenőrzés Magyarországon, további öt pedig külföldön – Oroszországban, Csehországban és Németországban – valósult meg. Emellett a Hivatal egy alkalommal ellenőrizte a fővállalkozó, a JSC ASE által lefolytatott nukleáris értékelő eljárást is.

Az OAH célzott ellenőrzéseket végez a Paks II. Zrt.-nél, amelyek keretében rendszeresen vizsgálja az úgynevezett instruktorképzést. A képzés során a Paks II. Zrt. leendő instruktoraikat az orosz fél oktatja az új VVER-1200 típusú blokkok üzemeltetésére, amelyhez folyamatos

¹⁰ Forrás: Paks II. Zrt. Facebook-oldala

vizsgálási kötelezettség kapcsolódik. Tekintettel arra, hogy a leendő instruktorok feladata lesz az új atomerőmű üzemeltető személyzetének oktatása, az OAH kiemelt jelentőségűnek tekinti ezt a tevékenységet. 2024-ben az OAH öt alkalommal végzett ilyen irányú ellenőrzést, és ezek folytatását tervezi 2025-ben is.

A képzési ellenőrzéseken túlmenően az OAH több alkalommal vizsgálta a Paks II. Zrt. szervezeti működését, különös figyelmet fordítva a 2024. január 1-jén bekövetkezett változásokra, a módosított Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatára és annak eredményére, valamint a közép- és felsővezetői szerepkörökre. Az OAH továbbá ellenőrizte a Paks II. Zrt. egyes szervezeti egységeinek működését, amelyek az erőmű létesítési fázisában meghatározó tevékenységet végeznek.

Mindezek mellett a Hivatal 2024 második felében három alkalommal, kampányszerűen ellenőrizte a Paks II. Zrt. biztonsági kultúrához való hozzáállását, amelynek során a szervezet hierarchiai felépítésének minden szintjét vizsgálta.

Az OAH az ellenőrzési tevékenységeken túl különböző hatósági eljárásokhoz kapcsolódóan helyszíni szemléket is tart, amelyek az eljárások szerves részét képezik. Ilyen volt például az épületbontási engedély alapján elvégzett épületbontások igazolása céljából tartott helyszíni szemle, amelynek eredményeként hatósági bizonyítvány kiadására került sor.

A 2024-es év során az ellenőrzések kapcsán az OAH-nak azonnali beavatkozást nem kellett foganatosítania.

Az új atomerőművi blokkokkal kapcsolatban az OAH további rövid és középtávon várható feladatai

2024-ben a létesítés egyik fontos állomása – az 5. blokk tekintetében – a szeptemberben elkezdett tervezési szintig történő talajkiemelés volt. A következő jelentős mérföldkő az úgynevezett első betonöntés lesz, amely az új blokk nukleáris szigetének betoneozási munkáinak kezdetét jelöli. Az első betonöntéstől kezdve nemzetközi téren is jelentős változás történik, mivel a NAÜ besorolása szerint Paks II. építés alatt álló atomerőműnek fog minősülni. Az első betonöntés megkezdésének azonban számos műszaki és adminisztratív feltétele van, mint például a talajszilárdítás használatbavételi engedélyének megszerzése. Ennek kapcsán Paks II. Zrt. 2024. év végén benyújtotta az 5. blokki nukleáris sziget talajszilárdítási munkáira a rész-használatbavételi engedélykérelmet.

2025-ben fejeződnek be az 5. blokki turbinasziget 3 épületének (5. blokki sótalánító üzem épülete, 5. blokki turbinaépület, 5. blokki vészleürítő olajtartály), valamint a közös üzemű segédkazán-épület építési engedélyezési eljárásai, továbbá az 5. blokki nukleáris sziget három épületének (50UCB 5. blokki vezénylőépület, 50UJE 5. blokki technológiai kiszolgálóépület, 50UKA 5. blokki segédépület) építésiengedély-módosítási eljárásai. A 2025. év folyamán várhatóan több felvonulási épületre is használatbavételi eljárást¹¹ fog lefolytatni az OAH, továbbá folytatódnak az 5. blokki turbinaszigeti, a 6. blokki nukleáris szigeti, valamint a közös üzemi épületek építési engedélyezései is.

¹¹ Az igazgatási és kiszolgálóépületek komplexuma beruházói irodaépület használatbavételi engedélyezési eljárása 2024. december 20-án indult, és 2025. február 13-án kapott használatbavételi engedélyt.

2025-ben folytatódik az 5. blokki reaktortartály gyártása, és várhatóan megkezdődik a 6. blokki zónaolvadék-csapda gyártása is.

A Hivatal felkészült az első biztonsági osztályba sorolt rendszerek és rendszerelemek gyártási és beszerzési engedélyezési eljárásainak lefolytatására, a második és harmadik biztonsági osztályba sorolt rendszerek, rendszerelemek gyártási és beszerzési tevékenységei kapcsán a bejelentés-tudomásulvételi eljárások lefolytatására és a tájékoztatások fogadására. Tervezi továbbá az esetlegesen elkészült vagy beszerzett berendezések átvételeinek ellenőrzését, valamint a kiadott engedélyek alapján a létesítési tevékenységek ellenőrzését is.

2.1.3. A Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) nukleáris biztonsági és építési felügyelete

A jelenleg hat üzemelő kamramodulból és egy fogadóépületből álló létesítmény továbbépítése folyamatosan zajlik az üzemeltetéssel párhuzamosan a Paksi Atomerőmű igényeihez igazodva. (Az egyes modulok üzemelésének kezdete: 1997, 2000, 2003, 2007, 2012, 2018.)

A kiegészített kazetták átmeneti tárolója¹²

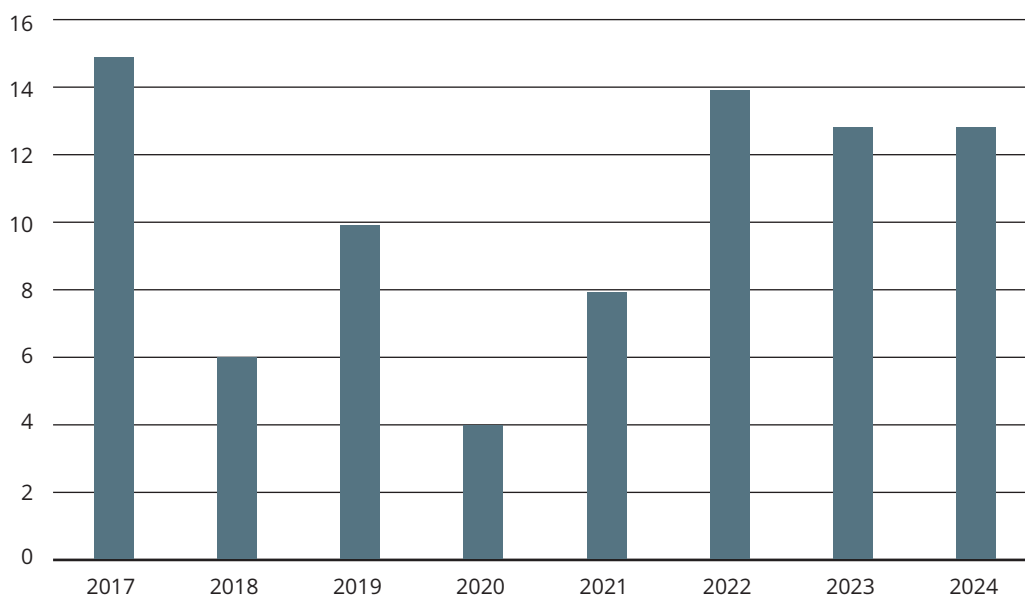
A legújabb, hetedik kamramodul építése – a KKÁT továbbépítése III. ütemének 3. fázisa – 2020-ban kezdődött meg. A négy kamrából álló új modul 2812 db (4x703) kazetta tárolására lesz alkalmas. A kivitelezési munkálatok 2024-ben befejeződtek, és ennek nyomán a létesítmény engedélyese 2024. december 13-án kérelmet nyújtott be az OAH-hoz ezen új modul üzembehelyezési engedélye iránt. Az engedélyezési eljárás ügyintézési határideje tizenegy hónap.

¹² Forrás: www.telepaks.net

2024-ben a KKÁT engedélyese több építéshatósági engedélyezési eljárás lefolytatását is kérelmezte a Hatóságnál: a létesítmény I. ütem 1. fázisú (1–3. kamrák) modulja kürtőfedése állagmegőrző festési munkáinak vonatkozásában, a KKÁT Őrzésvédelmi Központ tartalék vezetési pontjának és a belső fizikai védelmi kerítés III. ütem 3. fázishoz kapcsolódó bővítésének használatbavételére, valamint a III. ütem 4. fázisú modul (a leendő 29–33. kamrákkal) megépítésére. A fentiek mellett az engedélyes a KKÁT munkahelyi sugárvédelmi szabályzata átalakításának és a felülvizsgált hulladékfelszabadítási gyakorlatának engedélyezését is kérelmezte. 2024-ben a hivatkozott kérelmek alapján indult eljárásokban a kürtőfedés állagmegőrző festési munkáira adott engedélyt az OAH, a többi eljárás 2024-ben még nem zárult le. Az egy, építést engedélyező határozat mellett nyolc további – nukleáris biztonsági és építéshatósági – döntést hozott az OAH 2024-ben a KKÁT vonatkozásában: ezek öt esetben hiánypótlás benyújtására felhívó és három esetben szakhatósági állásfoglalásokat kérő végzések voltak.

A Hivatal 2024-ben 13 nukleáris biztonsági ellenőrzést hajtott végre a létesítmény vonatkozásában. Ezek az ellenőrzések hét alkalommal a III. ütem 3. fázis továbbépítésére (építésfelügyeleti, gépész- és villamossági szakterületi, valamint gyártási ellenőrzések), egy alkalommal a kiégettüzemanyag-kazetták betárolására, két alkalommal a létesítmény sugárvédelmére, és két alkalommal a létesítmény munkavállalóinak hatósági jogosító vizsgáira vonatkoztak, valamint egy helyszíni szemlét hajtott végre az OAH a KKÁT üzemi területén található Őrzésvédelmi Központ Tartalék Vezetési Pont használatbavételiengedély-kiadását megelőzően.

A KKÁT nukleáris biztonsági ellenőrzéseinek száma 2017 és 2024 között

2024-ben a létesítmény üzemelése során nem történt nukleáris biztonságot érintő jelentésköteles esemény.

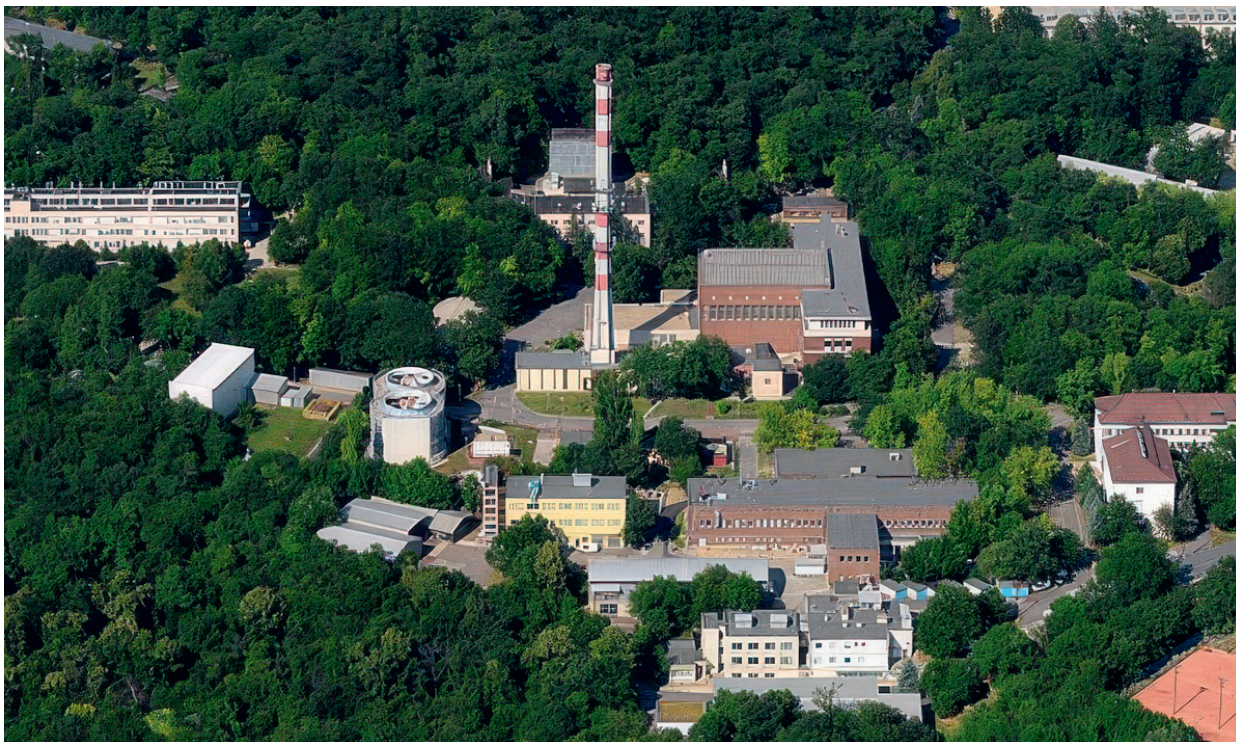
Az OAH a 2024. évben is biztosította a felügyeleti tevékenységével a nukleáris biztonsági előírásoknak való megfelelést a KKÁT-nál. Az OAH megállapította, hogy a KKÁT-nál jelentős eltérés a nukleáris biztonsági előírásoktól nem volt.

A létesítmény működése nem jelentett egészségkockázat-növekedést sem a KKÁT-ban dolgozókra, sem a lakosságra vonatkozóan. A foglalkozás körében elszorult sugárterhelés az elmúlt évek értékéhez hasonlóan jelentősen alatta maradt a vonatkozó jogszabályi korlátnak, valamint a radioaktív kibocsátás kedvezően alacsony volt, az értékek jelentősen alatta maradtak a környezetvédelmi hatósági korlátoknak.

2.1.4. A Budapesti Kutatóreaktor nukleáris biztonsági és építési felügyelete

A Hatóság a BKR új üzemeltetési engedélyét 2023-ban adta meg, amely 2033. december 15-ig érvényes. A 2023-ban lezárult Időszakos Biztonsági Felülvizsgálatból eredő feladatok végrehajtását az OAH folyamatosan ellenőrzi.

A Budapesti Kutatóreaktor látképe¹³

A BKR-rel kapcsolatban a Hivatal 2024-ben összesen hat hatósági döntést hozott, mind a hatot végzés formájában, amelyek közül öt átalakítási engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódik, egy pedig az OAH által indított érvényesítési eljáráshoz, amelyek 2024-ben még nem zárultak le.

A BKR nukleárisbaleset-elhárítási tervének átalakítási engedélyezési eljárása során 2024-ben két esetben volt szükség hiánypótlásra való felhívásra, egy esetben tényállástisztázást rendelt el, valamint egy döntés született az eljárás szünetelésének megállapításáról.

A BKR átalakítási engedély iránti kérelmet nyújtott be a primerköri főkeringtető szivattyúk cseréjének végrehajtásához. Az eljárás során a Hatóság 2024-ben egy alkalommal hívta fel hiánypótlásra az ügyfelet.

Az OAH egy érvényesítési eljárást indított 2024-ben a BKR ellen, sugárvédelmi és radioaktív hulladék-kezelési hiányosságok ügyében. Az érvényesítési eljárás 2024-ben még nem zárult le.

A Hivatal 2024-ben tíz nukleáris biztonsági ellenőrzést hajtott végre a BKR-nél. Az éves ellenőrzési tervnek megfelelően a helyszínen és dokumentum-felülvizsgálattal is ellenőrizte a nyári karbantartási tevékenységet. A helyszínen általános sugárvédelmi ellenőrzéseket, általános építésfelügyeleti ellenőrzést, gépészeti ellenőrzéseket tartott, ellenőrizte a BKR nuk-

¹³ Forrás: HUN-REN EK

leárisbaleset-elhárítási gyakorlatának végrehajtását, a BKR üzemeltető személyzetét a létszám és képzettségek tekintetében, valamint az Európai Unió által indított tűzvédelmi témájú második tematikus szakértői felülvizsgálathoz készült Nemzeti Jelentésben vállalt javító intézkedések megvalósulása kapcsán az ENSREG-szakértők látogatását megelőző ellenőrzést tartott.

Az OAH az általános sugárvédelmi ellenőrzés keretében a Baranya Vármegyei Kormányhivatallal mint társhatósággal közösen ellenőrizte a BKR folyékonyradioaktív hulladék-kibocsátását. Az általános építésfelügyeleti ellenőrzés során az OAH a BKR X. épületén elvégzett felújításokat ellenőrizte.

A gépészeti ellenőrzések keretében sor került többek közt a dízelgenerátorok állapotának vizsgálatára, valamint a biztonsági osztályba sorolt emelőberendezések és függesztőeszközök ellenőrzésére.

2024-ben a létesítmény üzemelése során nem történt nukleáris biztonságot érintő jelentésköteles esemény.

Az OAH a 2024. évben is biztosította a felügyeleti tevékenységével a nukleáris biztonsági előírásoknak való megfelelést a BKR-nél, az eltérések esetén érvényesítési eljárást indított. A Hatóság egy jelentős eltérést tárt fel a nukleáris biztonsági előírásoktól.

A foglalkozás körében elszenvedett sugárterhelés nagyságrendileg megegyezik az elmúlt években mért értékekkel, jelentősen alatta maradt a vonatkozó jogszabályi korlátnak, a radioaktív kibocsátás kedvezően alacsony volt, és jelentősen alatta maradt a környezetvédelmi hatósági korlátoknak.

2.1.5. A BME Oktatóreaktor nukleáris biztonsági és építési felügyelete

A BME Oktatóreaktor 2027-ig rendelkezik érvényes üzemeltetési engedéllyel. Figyelembe véve az üzemeltetési engedély érvényességét és a kapcsolódó engedélyezési eljárási folyamatot, a BME-nek legkésőbb 2025-ben stratégiai döntést kell hoznia az üzemeltetés folytatásáról vagy a létesítmény leszereléséről.

A BME Oktatóreaktor látképe¹⁴

Az OAH hat hatósági döntést hozott a BME Oktatóreaktorral kapcsolatban 2024-ben. Az Oktatóreaktor kérelmet nyújtott be a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatának módosítására, amit a Hivatal elutasított, mivel a kérelem és mellékletei nem feleltek meg a jogszabályi követelményeknek. Az Oktatóreaktor újabb kérelmet nyújtott be a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatának módosítására, amit a Hivatal engedélyezési eljárás keretében jóváhagyott.

¹⁴ Forrás: www.bme.hu

A BME-vel szemben az OAH érvényesítési eljárást indított az Oktatóreaktor munkahelyi sugárvédelmi megbízottja és helyettese személyének bejelentés nélküli változása és az előírt feltételeknek való megfelelés ügyében, ezen érvényesítési eljárás lezárásának eredményeképpen figyelmeztetésben részesítette a BME-t.

Hatósági eljárás indult az ENSREG TPR II tűzbiztonsági felülvizsgálatra készült Nemzeti Akciótervben azonosított biztonságnövelő intézkedéseinek végrehajtása tárgyában. A hatósági eljárás lezárásaként az OAH felhívta a BME figyelmét a biztonságnövelő és javító intézkedések határidőben történő végrehajtására. A BME kérelmezte a teljesítési határidő meghosszabbítását, amelynek jóváhagyásához a Hatóság kérte annak igazolását, hogy a biztonságnövelő és javító intézkedések végrehajtásának késedelme nem csökkenti a nukleáris biztonságot.

A Hivatal 2024-ben öt nukleáris biztonsági ellenőrzést hajtott végre a BME Oktatóreaktornál. Az éves ellenőrzési tervnek megfelelően megtörtént az általános építészeti, illetve az általános sugárvédelmi ellenőrzés, valamint a téli és nyári karbantartások helyszíni ellenőrzése. Ezeken felül az OAH részt vett egy hatósági jogosító vizsgán.

Az OAH a BME Oktatóreaktorban 2024-ben bekövetkezett egy jelentésköteles esemény kivizsgálási jegyzőkönyvét értékelte, valamint az ezek nyomán meghatározott javító intézkedések teljesülését folyamatosan nyomon követi.

Az OAH a 2024. évben is biztosította a felügyeleti tevékenységével a nukleáris biztonsági előírásoknak való megfelelést a BME Oktatóreaktornál. A Hatóság megállapította, hogy a BME Oktatóreaktorban nem volt jelentős eltérés a nukleáris biztonsági előírásoktól.

A létesítmény működése nem jelentett egészségügyikockázat-növekedést a BME Oktatóreaktorban dolgozóakra, sem a képzések résztvevőire, sem pedig a lakosságra. A foglalkozás körében elszenvedett sugárterhelés az elmúlt évek értékével közel azonos, jelentősen alatta maradt a vonatkozó jogszabályi korlátnak, a radioaktív kibocsátás kedvezően alacsony volt, és jelentősen alatta maradt a környezetvédelmi hatósági korlátoknak.

2.1.6. A radioaktív hulladék-tároló létesítmények engedélyesének nukleáris biztonsági és építési felügyelete

Az OAH négy alkalommal ellenőrizte az Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) beszállítóinak minősítő auditjait.

A Hivatal egy végzést bocsátott ki az RHK Kft., mint társaság részére, amelyben egy határozati feltétel teljesítési határidejének meghosszabbítását utasította el.

2.1.7. A Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló nukleáris biztonsági és építési felügyelete

Az OAH 2019 augusztusában adta ki a püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) üzemeltetési engedélyét, amely 2067. december 31. napjáig hatályos.

Az engedély alapján a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok, illetve elhasznált vagy feleslegessé vált sugárforrások átvételével kapcsolatos tevékenység, kezelésük és átmeneti tárolásuk, valamint végleges elhelyezésük végezhető. A hulladékok és sugárforrások átvétele

az ország teljes területén, míg a hulladékok kezelése és tárolása csak a létesítmény telephelyén belül végezhető.

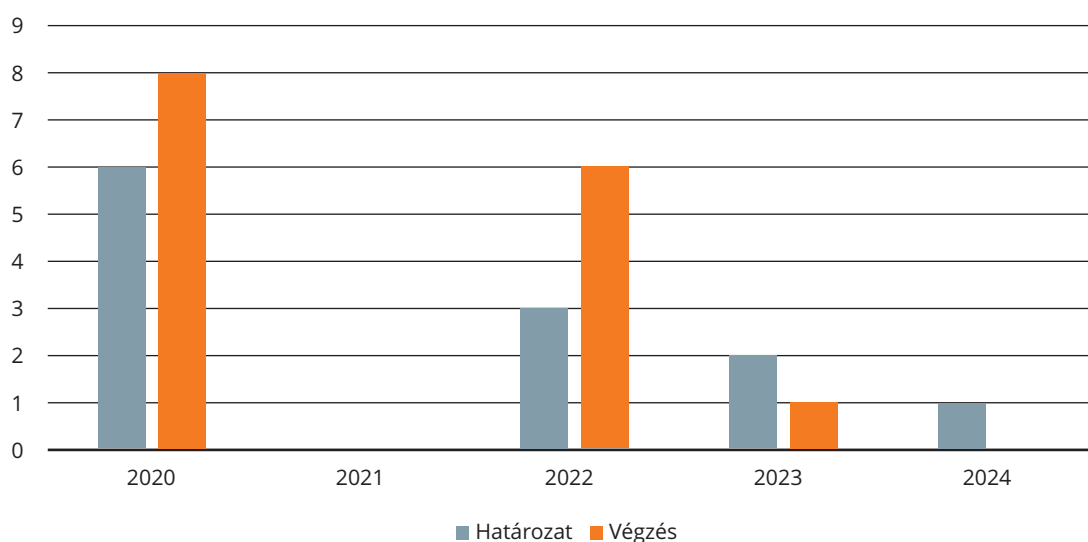
Az RHFT látképe¹⁵

Az RHFT-ben azon zárt sugárforrások esetére, amelyek a jelenlegi tárolótérben nem helyezhetők el a jelenlegi üzemeltetési engedély alapján, új tárolási koncepciót terveznek bevezetni. Ehhez kapcsolódóan 2024-ben a Hatóságnál két eljárás indult, az egyik az új tárolási koncepcióhoz kapcsolódó vasbeton alaplemez építési engedélyére¹⁶, a másik pedig az új üzemeltetési engedélyre vonatkozott.

2024-ben pénzbírsággal zárult egy 2023-ban indult érvényesítési eljárás az RHK Kft.-vel szemben az RHFT munkahelyi sugárvédelmi megbízott helyettesének képzettségére vonatkozóan, mivel a szükséges sugárvédelmi szakértői engedély megszerzése és a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat módosítása nem történt meg időben.

Az RHFT engedélyese számára kiadott határozatok és végzések száma 2020 és 2024 között

¹⁵ Forrás: RHK Kft.

¹⁶ Az építési engedélyt az OAH 2025. 02. 13-án adta ki.

2024-ben az OAH 12 nukleáris biztonsági ellenőrzést hajtott végre az RHFT-nél, amelyek a telephely általános sugárvédelme mellett hulladékbeszállításra, a monitoringrendszer üzemeltetésével kapcsolatban a mintavételekre, a kibocsátás-ellenőrző rendszer ciklikus karbantartására, a gamma-detektorok működőképességére, az NRHT-ba átszállítandó hulladékok Hulladék Átvételi Követelményeknek való megfelelése ellenőrzésére, a dízelgenerátorra, az emelőberendezésekre és függesztőeszközökre, a hulladékok beszállítására, a baleset-elhárítási gyakorlatra, az alfanumerikus jelölési rendszer gyakorlati alkalmazására, a hatósági jogosító vizsgákra, valamint az általános építésfelügyeletre vonatkoztak. Az ellenőrzések során azonnali intézkedésre, üzemeltetést érintő beavatkozás elrendelésére nem volt szükség.

A Hatóság az RHFT-ben 2024-ben bekövetkezett egy jelentésköteles esemény kivizsgálási jegyzőkönyvét értékelte, valamint az ezek nyomán meghatározott javító intézkedések teljesülését folyamatosan nyomon követi.

Az OAH a felügyeleti tevékenysége keretében 2024-ben is ellenőrizte a biztonsági előírásoknak való megfelelést az RHFT-ben, az eltérés esetén érvényesítési eljárást folytatott le. Az OAH megállapította, hogy az RHFT-ben jelentős eltérés a nukleáris biztonsági előírásoktól nem volt.

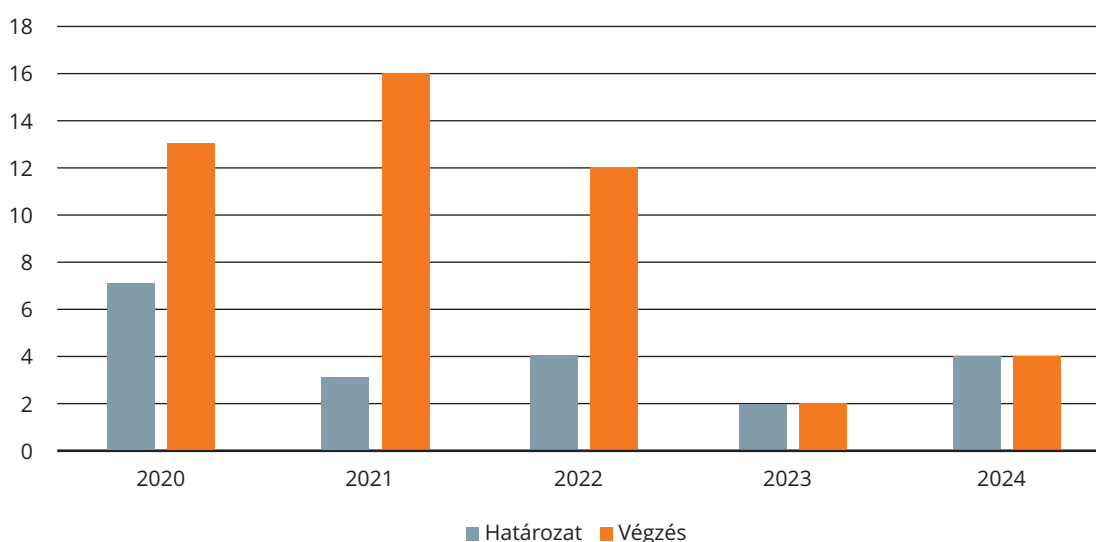
A foglalkozás körében elszenvedett sugárterhelés az elmúlt évek értékeihez hasonlóan jelentősen alatta maradt a vonatkozó jogszabályi korlátnak, a radioaktív kibocsátás kedvezően alacsony volt, és jelentősen alatta maradt a környezetvédelmi hatósági korlátoknak.

2.1.8. A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló nukleáris biztonsági és építési felügyelete

A Hivatal 2024-ben az NRHT-val kapcsolatban négy határozatot adott ki: a felszín alatti be- és kiléptetési pont építési engedélye hatályának meghosszabbítására, a tárolólétesítmény üzemeltetése során keletkező, feltételesen radioaktív hulladék sugárvédelmi hatósági felügyelete alól történő felszabadítására, valamint a Baleset-elhárítási és Intézkedési Terv és a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat jóváhagyására.

2024-ben megkezdődött a Paksi Atomerőműben elkészített új, kompakt hulladékcsomagok beszállítása az NRHT telephelyére, amelyeket véglegesen az NRHT felszín alatti I-K2 tárolókamrájába helyeznek el. (A hulladékcsomag-gyártás, a gyártósor berendezéshibái miatt, 2024 októbere óta szünetel a Paksi Atomerőműben¹⁷.) Ebben az évben kezdődött meg az RHFT-ből az NRHT-ba történő hulladékátszállítás is, amelynek során a hulladékcsomagokat a felszíni technológiai épületben történő puffertárolás után a felszín alatti tárolókamrákba helyezik el véglegesen.

¹⁷ A hibák felszámolása 2025-re húzódik, a rendszer helyreállítását követő próbaüzemet a tervek szerint 2026 elején hajtják végre.

Az NRHT felszíni épületének látképe¹⁸**Az NRHT engedélyese számára kiadott határozatok és végzések száma 2020 és 2024 között**

2024-ben az OAH 10 nukleáris biztonsági ellenőrzést hajtott végre az NRHT üzemeltetésével és a létesítésével kapcsolatosan: általános gépészetre, sugárvédelemre, az RHFT-ből beszállított radioaktív hulladékok nyilvántartására és szállítására, a felszín alatti térrész monitoringeredményeire, a biztonsági osztályba sorolt emelőberendezésekre és függesztőeszközökre, az NRHT munkavállalóinak hatósági jogosító vizsgáira, a kompakt hulladékcsomagok átvételére, a hulladékcsomagok puffertárolására és a hulladékcsomagok telephelyre történő beszállítására, az NRHT hulladékvételi követelményeinek teljesülésére, a kompakt hulladékcsomagok végleges betárolásának ellenőrzésére, valamint az építésfelügyeletre vonatkozóan. Az ellenőrzések során azonnali intézkedésre, üzemeltetést vagy létesítést érintő beavatkozás elrendelésére nem volt szükség.

2022-ben a Hatóság a pinceszinti tártalypark átalakítási munkálatai kapcsán indított érvényesítési eljárást, amelyben a NRHT engedélyese az átalakítási engedélyben foglaltaktól

¹⁸ Forrás: Forrás: www.rhk.hu

eltért, továbbá engedély nélküli átalakítást hajtott végre. Az OAH ezen eljárás eredményeképpen 2023-ban megbírságot az engedélyest. 2023-ban újabb érvényesítési eljárás indult a lezárt ügy folytatásaként, mert az NRHT engedélyese az átalakításokat szabályozó dokumentumának módosítása során nem biztosította a dokumentum és a vonatkozó jogszabályi követelmények teljes összhangját. Az érvényesítési eljárás 2024-ben még nem zárult le.

2024-ben egy jelentésköteles esemény történt az NRHT-ban, amelynek kivizsgálását a Hivatal értékelte, valamint az ezek nyomán meghatározott javító intézkedések teljesülését folyamatosan nyomon követi.

Az OAH a 2024. évben is biztosította a felügyeleti tevékenységével a nukleáris biztonsági előírásoknak való megfelelést az NRHT-ban. Az attól való eltérések esetén érvényesítési eljárást folytatott le. A Hatóság megállapította, hogy az NRHT-ban jelentős eltérés a nukleáris biztonsági előírásoktól nem volt. A foglalkozás körében elszenvedett sugárterhelés nagyságrendileg megegyezik az elmúlt évek értékeivel, jelentősen alatta maradt a vonatkozó jogszabályi korlátnak, a radioaktív kibocsátás kedvezően alacsony volt, és jelentősen alatta maradt a környezetvédelmi hatósági korlátoknak.

2.1.9. A Bodai Agyagkő Formáció kutatásának nukleáris biztonsági és építési felügyelete

Az RHK Kft. feladatkörébe tartozik a Magyarországon keletkező kiégett fűtőelemek, nagy aktivitású hulladékok, illetve a hosszú élettartamú radioaktív hulladékok hosszú távú kezelése. Az Országgyűlés által a 21/2015. (V. 4.) OGY határozatban elfogadott Nemzeti Politika szerint a fenti radioaktív anyagokat – a nemzetközi gyakorlattal összhangban – egy a jövőben erre a célra kialakított mélységi geológiai tároló fogadja be.

A BAF-3 fúrótelep¹⁹

Egy mélységi geológiai tároló számára a telephely alkalmasságának igazolása részletes kutatást igényel.

Az OAH 2019-ben engedélyezte a bodai térségre vonatkozó telephelykutatási keretprogramot. A keretprogramban az RHK Kft. meghatározta mindazokat a kutatási, fejlesztési és demonstrációs tevékenységeket, amelyeket a tárolólétesítmény létesítési engedély-kérelmének megalapozásához tervez.

A nagy aktivitású és/vagy hosszú élettartamú radioaktív hulladékok tárolója vonatkozásában 2024-ben a Hatóság egy ellenőrzést tartott, amely a keretprogram szerint elvégzett mérések megfelelőségét és korábbi tevékenységek tapasztalathasznosítását, valamint az erőforrás-tervezést vizsgálta. Az ellenőrzés kiterjedt a fú-

¹⁹ Forrás: Forrás: www.rhk.hu

rásokba telepített észlelőrendszerek működtetésének és a mérési eredmények felhasználásának értékelésére, továbbá az RHK Kft.-nél keletkező információ kezelésére.

Az értékelés során az OAH megállapította, hogy a telephelykutatáshoz kapcsolódó tevékenységek 2024-ben a jogszabályi előírásoknak megfelelően folytak.

2.2. Sugárvédelem felügyelete

A sugárvédelmi hatósági felügyelet a foglalkozási és lakossági sugárterhelésre terjed ki, az orvosi célú sugárterhelés felügyelete továbbra is az egészségügyi hatóság hatáskörébe tartozik.

A sugárveszélyes tevékenységek végzésére jogosító engedélyek a tevékenység veszélyességétől függően öt évig (kiemelt, I. és II. sugárvédelmi kategória) vagy nyolc évig (III. sugárvédelmi kategória) hatályosak. Az ionizáló sugárzás elleni védelemmel kapcsolatos követelményeket 2022. május 1-jétől a 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet határozza meg.

A rendelet értelmében az OAH engedélyezi:

- a radioaktív anyag alkalmazását,
- az ionizáló sugárzást létrehozó berendezés üzemeltetését,
- az ionizáló sugárzást létrehozó berendezés, valamint radioaktív sugárforrást tartalmazó készülék forgalomba hozatalát vagy első magyarországi üzembe helyezését (típusengedély),
- nem helyhez kötött sugárveszélyes szolgáltatási tevékenység végzését,
- a radioaktív anyag (beleértve a radioaktív sugárforrást tartalmazó készülék) forgalmazását,
- a kiemelt létesítmények lakossági dózismegszorításának meghatározását,
- több sugárveszélyes munkahelyre kiterjedő Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat alkalmazását,
- az éves effektív dózis-korlát meghaladását,
- fogyasztási cikk előállítását, forgalomba hozatalát, tárolását és kezelését, amelynek rendeltetésszerű használatára a 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet hatálya kiterjed,
- a radioaktívan szennyezett terület kezelését, az életvitelszerű tartózkodás, a társadalmi és gazdasági tevékenység folytatását azokon a területeken, ahol tartós maradékszennyezettség tapasztalható,
- az ionizáló sugárzást létrehozó berendezés típusának vagy egy adott, egyedi azonosítóval rendelkező berendezésnek a sugárvédelmi hatósági engedélyezés és ellenőrzés alóli mentesítését,
- a radioaktív sugárforrást tartalmazó készülék típusának vagy egy adott, egyedi azonosítóval rendelkező készüléknek a hatósági engedélyezés és ellenőrzés alóli mentesítését,
- a sugárveszélyes tevékenység során alkalmazott vagy keletkező radioaktív anyag sugárvédelmi, hatósági felügyelet alól való felszabadítását,
- a radioaktív anyag alkalmazásának sugárvédelmi hatósági felügyelet alól való felszabadítását,
- a zárt sugárforrás felhasználási idejének meghosszabbítását,
- a radioaktív anyag alkalmazásának befejezését követően a sugárveszélyes munkahely sugárvédelmi felügyeletének megszüntetését (inaktívvá nyilvánítás),
- a sugárvédelmi képzések és továbbképzések végzését és
- a sugárvédelmi szakértői tevékenység folytatását.

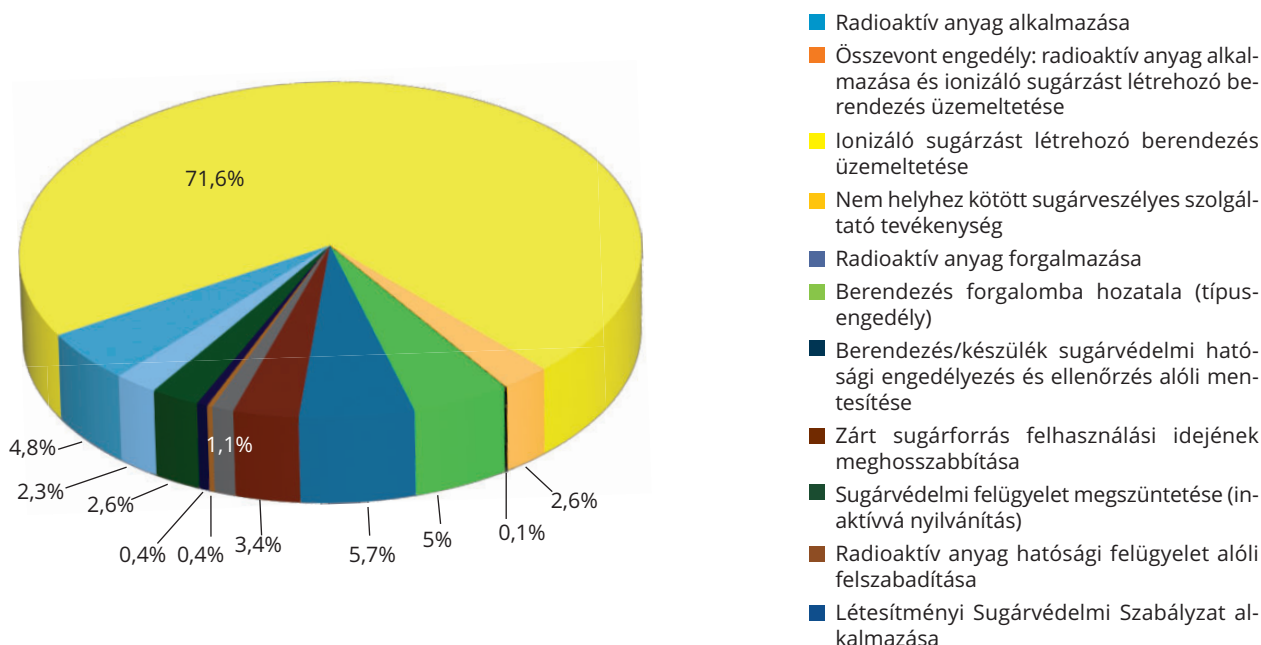
Az engedélyezési eljárások többségét a sugárveszélyes tevékenységek (radioaktív anyag alkalmazása, ionizáló sugárzást létrehozó berendezés üzemeltetése, nem helyhez kötött sugárveszélyes szolgáltató tevékenység végzése) engedélyezése teszi ki. A nyitott radioaktív sugárforrásokkal kapcsolatos engedélyezési eljárásokban szakhatósággként részt vesz a környezetvédelmi hatóság is.

A sugárvédelmi hatósági felügyeleti tevékenysége során az OAH összesen 1112 határozatot adott ki 2024-ben, a következő táblázat szerint.

Engedélyek típusa és száma a sugárvédelmi eljárások kapcsán 2024. évben

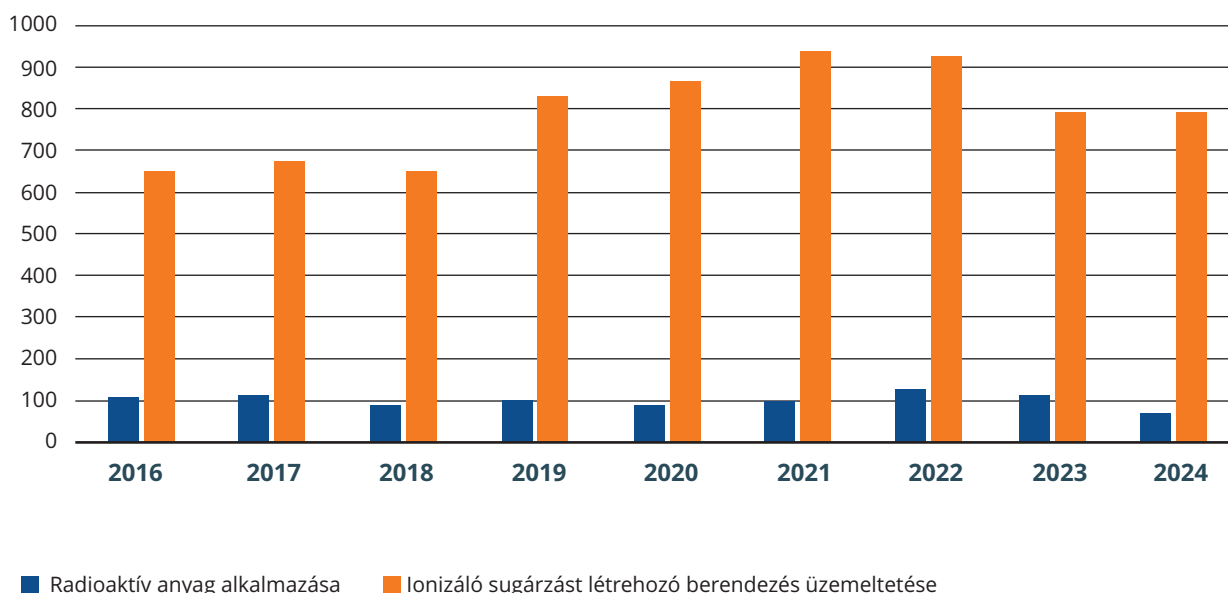
Sugárvédelmi engedélyek típusa	Engedélyek száma
Radioaktív anyag alkalmazása	53
Ionizáló sugárzást létrehozó berendezés üzemeltetése	785
Összevont engedély: radioaktív anyag alkalmazása és ionizáló sugárzást létrehozó berendezés üzemeltetése	16
Nem helyhez kötött sugárveszélyes szolgáltató tevékenység végzése	28
Radioaktív anyag forgalmazása	1
Berendezés forgalomba hozatala (típusengedély)	55
Berendezés/készülék sugárvédelmi hatósági engedélyezés és ellenőrzés alóli mentesítése	63
Zárt sugárforrás felhasználási idejének meghosszabbítása	37
Sugárvédelmi felügyelet megszüntetése (inaktívvá nyilvánítás)	12
Radioaktív anyag hatósági felügyelet alóli felszabadítása	4
Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat alkalmazása	5
Sugárvédelmi képzés végzése	28
Szakértői tevékenység folytatása	25
Összesen:	1112

Sugárvédelmi engedélyek típusának megoszlása 2024. évben

A kiadott engedélyek legnagyobb része az orvosi célú röntgenberendezések üzemeltetésére vonatkozott.

Radioaktív anyag alkalmazására és az ionizáló sugárzást létrehozó berendezések üzemeltetésére vonatkozó engedélyek száma 2016 és 2024 között

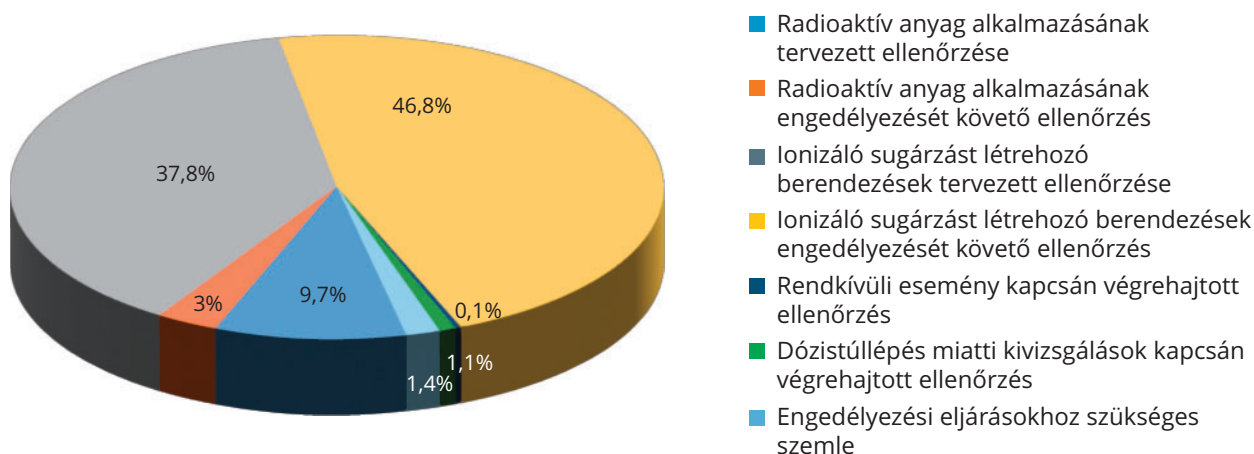
A Schengeni Egyezmény szerint az Európai Unió külső határának védelmében 2013 óta egyes közúti és vasúti teherforgalmat is lebonyolító határátkelőknél a szállító járművek rakománytereiben esetlegesen elrejtett csempészárúk észlelése céljából lineáris gyorsító technológiát alkalmazó átvilágító berendezéseket működtetnek. Ennek kapcsán a Hivatal nyilvántartást vezet azokról az esetekről, amelyekről a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) bejelentést tesz, mert a rakományvizsgálat során nem tervezetten személyeket is ért átvilágítás okozta sugárterhelés. A Hivatal minden esetben írásbeli tájékoztatást ad a NAV számára ezen sugárterhelés mértékéről. E berendezések működtetése révén 2024-ben:

- a röszkei határátkelőnél 37 átvilágítás során 86 személyt,
- a tompai határátkelőnél 30 átvilágítás során 76 személyt,
- a nagylaki határátkelőnél 5 átvilágítás során 48 személyt,
- a záhonyi határátkelőnél 5 átvilágítás során 5 személyt és
- a beregsurányi határátkelőnél egy átvilágítás során egy raktérben rejtőzködő személyt tartóztatott fel a határőrség.

Az OAH a munkavállalók és a lakosság sugárvédelme érdekében az atomenergia alkalmazóinak tevékenységét, valamint az általuk alkalmazott nukleáris és más radioaktív anyagok, illetve az üzemeltetett, ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések állapotát a fokozatosság elvét alkalmazva – a tevékenység sugárvédelmi kockázatának mértékével összhangban – rendszeresen és tervszerűen ellenőrizte. 2024-ben a nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók ellenőrzésén túl összesen 1240 sugárvédelemmel összefüggő ellenőrzés történt az atomenergia alkalmazóinál.

Az integrált sugárvédelem területén végrehajtott ellenőrzések száma, 2024

Sugárvédelmi ellenőrzések típusa	Ellenőrzések száma
Radioaktív anyag alkalmazásának tervezett ellenőrzése	120
Radioaktív anyag alkalmazásának engedélyezését követő ellenőrzés	37
Ionizáló sugárzást létrehozó berendezések tervezett ellenőrzése	469
Ionizáló sugárzást létrehozó berendezések engedélyezését követő ellenőrzés	580
Rendkívüli esemény kapcsán végrehajtott ellenőrzés	2
Dózistúllépés miatti kivizsgálások kapcsán végrehajtott ellenőrzés	14
Engedélyezési eljárásokhoz szükséges szemle	18
Összesen:	1240

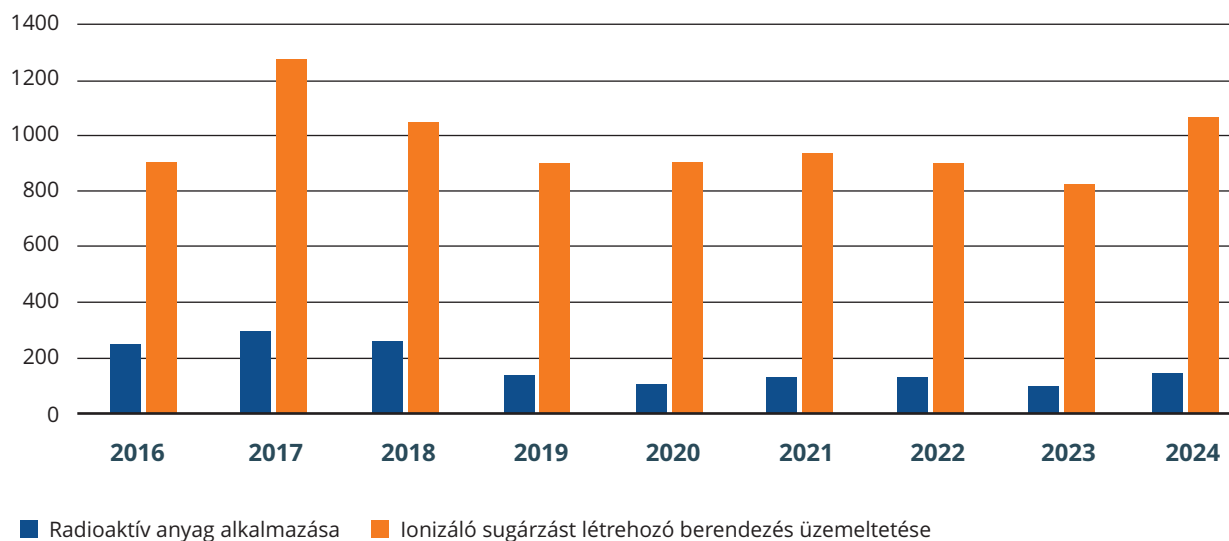
A sugárvédelem területén végrehajtott ellenőrzések megoszlása, 2024

Olyan esetekben, amikor a munkavállaló személyi dózisének növekménye meghaladja a jogszabályban meghatározott ellenőrzési szintek értékét, az OAH soron kívüli ellenőrzést folytat le. 2024-ben összesen tizennégy alkalommal került sor ilyen jellegű ellenőrzésre, ebből hat alkalommal a foglalkozási dóziskorlát túllépésének gyanúja beigazolódott, azonban a munkavállaló által elszenvedett expozíció ezekben az esetekben sem járt egészségügyi kockázattal, ezért az ügyeket a Hatóság az engedélyes javító intézkedéseinek elfogadásával eljárás megindítása nélkül lezárta.

2016-ban a helyszíni ellenőrzések gyakorlatilag csupán a sugárvédelmi előírások megfelelőségének vizsgálatára szorítkoztak, de 2021-től már az ellenőrzési feladat integrált sugárvédelmi ellenőrzéssé vált, amely a sugárvédelmen túl kiterjedt a fizikai védelmi, a radioaktív és nukleáris anyagok nyilvántartásának, valamint a nukleáris anyagok biztosítéki előírásainak ellenőrzésére is.

Az integrált sugárvédelmi ellenőrzésekhez tartozó biztosítéki ellenőrzés kizárólag a kis mennyiségű nukleáris anyaggal rendelkező, úgynevezett létesítményen kívüli helyszíneken lefolytatott (WHUC anyagmérlegkörzet) ellenőrzéseken fordul elő.

Radioaktív anyag alkalmazása és ionizáló sugárzást létrehozó berendezés üzemeltetése kapcsán végrehajtott ellenőrzések száma 2016 és 2024 között

2017-ben és 2018-ban a korábbi évhez képest magasabb volt az ellenőrzések száma, mivel ebben a két évben már a sugárvédelmi képzések ellenőrzése is a sugárvédelmi ellenőrzések része volt. Az ezt követő években csökkent az ellenőrzések száma, mivel a bevezetett integrált sugárvédelmi ellenőrzések révén a nukleáris és radioaktív anyagok nyilvántartása, valamint a fizikai védelem is az ellenőrzés részévé vált a sugárvédelem mellett. A sugárvédelmi felügyeleti tevékenység 2020-as hatékonyságnövelését követően a Hivatal az azt követő években, így 2024-ben is több ellenőrzést tudott végrehajtani a sugárveszélyes munkakörben dolgozó munkavállalókra vonatkozóan 2020-hoz képest.

2.3. Radioaktív anyagok szállításának és csomagolásának biztonsági felügyelete

Az OAH hatósági feladatkörébe tartozik a veszélyes áruk szállításáról szóló nemzetközi egyezmények előírásai alapján a radioaktív anyagok szállításának engedélyezése, valamint a radioaktív anyagok csomagolásának jóváhagyása és ellenőrzése.

A Hivatal radioaktív anyag közúti szállítására és fuvarozására 12 engedélyt adott ki, míg radioaktív anyagok szállítási csomagolására hat esetben adott ki jóváhagyást, valamint egyben végzett ellenőrzést.

2.4. Nukleáris védetség felügyelete

2.4.1. A nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók fizikai védelmének felügyelete

Az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet [190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet] 31. §-a alapján az OAH látja el a nukleáris létesítmény, a radioaktív hulladék átmeneti és végleges tárolója, valamint a nukleáris anyag, a radioaktív sugárforrás és a radioaktív hulladék fizikai védelmi rendszere kialakításának, üzemeltetésének, valamint módosításának hatósági engedélyezését és ellenőrzését, az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK) szakhatósági együttműködésével.

A fizikai védelmi tervben kell összegezni a nukleáris létesítmények, valamint a nukleáris és más radioaktív anyagok alkalmazása, tárolása és szállítása fizikai védelmi rendszerének működését, továbbá az elrettentés, a detektálás, a késleltetés, valamint az elhárítás mint fizikai védelmi funkciók konkrét megvalósulását.

A hatályos jogszabályok értelmében a nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók fizikai védelmi rendszereinek a Tervezési Alapfenyegetettségben meghatározott elkövetői képességek és scenáriók ellen kell megfelelő védelmet nyújtaniuk, hogy a nukleáris és más radioaktív anyagok ellen elkövetett szabotázs vagy a nukleáris és más radioaktív anyagok jogtalan eltulajdonítása megakadályozható legyen. A Tervezési Alapfenyegetettséget a Tervezési Alapfenyegetettség Munkabizottság (Munkabizottság) határozza meg.

A Munkabizottság az OAH koordinációjával, az Alkotmányvédelmi Hivatal, a Nemzeti Biztonsági Felügyelet, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a Terrorelhárítási Központ, a Nemzeti Információs Központ és az ORFK szakembereinek részvételével a nemzeti fenyegetettség helyzetének elemzése alapján meghatározza a tervezési alapfenyegetettséget, és szükség esetén módosítja azt. A Munkabizottság 2024-ben egy alkalommal ülésezett, valamint folytatta a jó nemzetközi gyakorlatok alapján bevezetett negyedéves jelentési rendszert, amely lehetővé teszi a folyamatos tájékoztatást és információáramlást a Munkabizottság tagjai között a jelentős, nukleáris védetséget érintő eseményekről, valamint a terrorfenyegetettség aktuális állapotáról.

A korábban megkezdett nemzeti szintű Intézkedési Terv kidolgozásának programja 2024-ben tovább folytatódott. A Hatóság, a Védelmi Igazgatási Hivatal felkérésére, szakmai anyagot írt az Ország Összehangolt Védelmi Tervének releváns fejezeteihez. A teljes terv átadásra került további fejlesztés és egyeztetés céljából a Védelmi Igazgatási Hivatal számára. A közös munka 2025-ben is folytatódni fog.

A nukleáris létesítmények fizikai védelmi rendszereinek hatékonysága és felkészültsége 2024-ben nem változott. Mind a fizikai védelmi rendszer technikai feltételei, mind az elhárító erők által biztosítani szükséges feltételek hiánytalanul, a kor követelményeinek megfelelő minőségben és mennyiségben rendelkezésre álltak, karbantartásuk terv szerint megtörtént. A nukleáris létesítmények a terv szerint megrendezték az éves fizikai védelmi gyakorlatokat. A megtartott gyakorlatok értékelését az ellenőrző hatóságok elfogadták, a tapasztalatokat folyamatosan kiértékelik és feldolgozzák. Az MVM PA Zrt. 2024-ben is, a 2023-ban megkezdett jógyakorlatot folytatva, az éves gyakorlatát az úgynevezett Force-on-Force módszerrel hajtotta végre, amely lehetőséget biztosít a támadók és a véderő közötti harcérintkezések teljesítményalapú kiértékelésére is.

Az OAH, az új jogállása következtében, 2022-ben a Honvédelmi Igazgatási Koordinációs Tárcaközi Munkacsoport tagja lett, így 2024 folyamán érintetté vált több NATO-szintű gyakorlat végrehajtásában is.

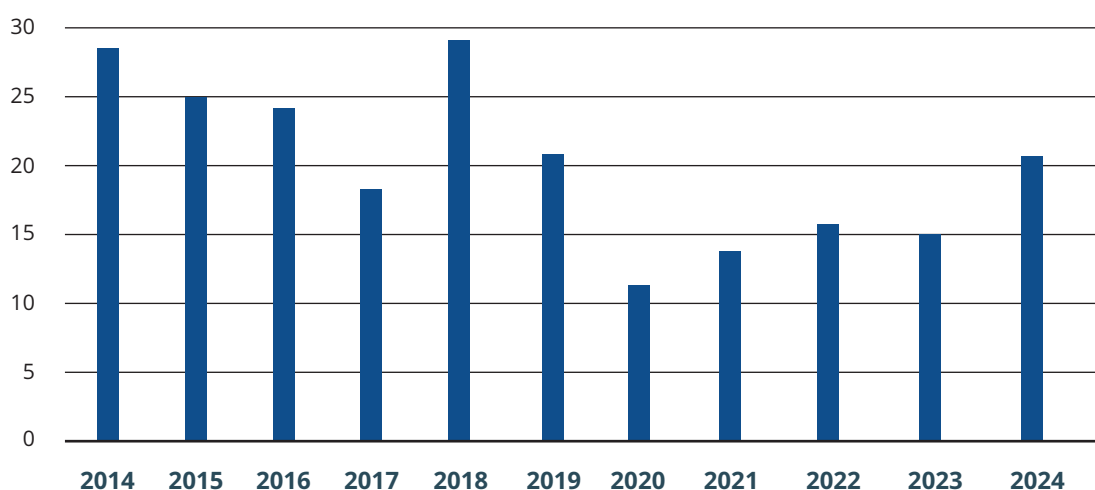
2024-ben a Hivatal engedélyt adott az MVM PA Zrt., a KKÁT, az RHFT és az NRHT meglévő fizikai védelmi rendszerének átalakítására.

A fizikai védelem részeként a programozható rendszerek védelmének célja, hogy adminisztratív és technikai megoldásokkal védelmet nyújtson a globális kibertérből érkező fenyegetettségekkel szemben. Ezen védendő rendszerek kapcsolódhatnak többek között a létesítmény irányítás-technikájához, fizikai védelmi rendszeréhez, valamint a nukleáris biztosítéki vagy nyilvántartási rendszerekhez.

A 2024-es év során az eddig alkalmazott ukrainai tranzitútvonal ellehetetlenülése miatt az MVM PA Zrt. alternatív útvonalon, a tervezettnél kevesebb mennyiségben tudott beszállítani friss nukleáris üzemanyagot. Ugyanezt az útvonalat használva egy alkalommal volt hazánkban átmenő friss üzemanyag-szállítás a szlovák és cseh atomerőművek ellátása céljából. A friss üzemanyag-szállítások előkészítése, rövid idő alatt történő engedélyezése és eseti ellenőrzése többletfeladatot rótt a Hivatal érintett szakterületeire. Az OAH folyamatos kapcsolatban állt az MVM PA Zrt.-vel, és tájékozódott a további lehetséges alternatív útvonalakról.

2024-ben a Hatóság védettségi felügyelői, az előre meghatározott ellenőrzési tervet meghaladva, 21 alkalommal ellenőrizték kizárólagosan a fizikai védelmi rendszert a nukleáris létesítményeket és radioaktív hulladék-tárolókat üzemeltető engedélyeseknél. Az ellenőrzések ötven százaléka előre be nem jelentett ellenőrzésként valósult meg.

Fizikai védelem területén végrehajtott ellenőrzések száma 2014 és 2024 között

Az OAH és az ORFK több alkalommal is részt vett a létesítmények helyszíni ellenőrzésein, amelyek tapasztalatai alapján 7 esetben a kötelezett engedélyesnek az eltérések kivizsgálását kellett végrehajtania. A kivizsgálási jelentéseket az OAH és az ORFK is elfogadta.

A fent említett ellenőrzéseken túl az OAH két alkalommal ellenőrizte a Paks II. Zrt. beruházási területén azoknak a kockázatcsökkentő intézkedéseknek a végrehajtását, amelyek célja a Paksi Atomerőmű fizikai védelmi rendszere hatékonyságának megőrzése volt a kivitelezés során, valamint a Paks II. Zrt. átfogó ellenőrzésének volt dedikált fizikai védelmi része is.

2024-ben is valamennyi létesítmény elkészítette a fizikai védelem szervezeti és technikai alrendszerének működéséről szóló, 2023. évet értékelő jelentését. Az OAH az ORFK-val egyetértésben megállapította, hogy a jelentések nem tartalmaztak olyan információt, amelynek alapján hatósági intézkedésre lett volna szükség.

A felügyelt nukleáris létesítményekben kettő fizikai védelmet érintő jelentésköteles esemény történt (a Paksi Atomerőműben és a BKR-ben), amelyeket az engedélyesek kiértékeltek, az értékeléseket pedig az OAH és az ORFK elfogadta.

2.4.2. A nukleáris és más radioaktív anyagok fizikai védelmének felügyelete

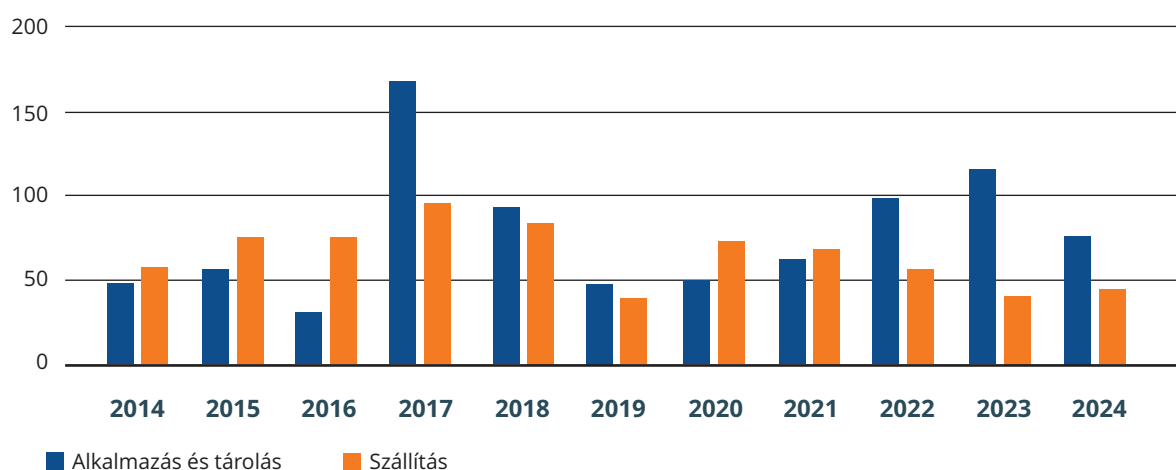
A nukleáris és más radioaktív anyagok, ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések fizikai védelmének hatósági felügyelete kapcsán 2024-ben is folyamatos volt az engedélyezési eljárások lefolytatása. A kiadott fizikai védelmi engedélyek időbeli hatálya öt év: a Hatóság 2024-ben is felmérte azoknak a körét, akik nem újítták meg időben a lejárt engedélyüket, és felszólította őket a kötelezettségük pótlására. Ezen túlmenően három esetben az OAH érvényesítési eljárást is indított.

A NAÜ radioaktív anyagokkal összefüggő eseményeket gyűjtő, Incident and Trafficking Database elnevezésű adatbázisából a Hivatal – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – havonta letöltötte a tagállamok bejelentéseit. Az 1. kategóriás eseményekről az OAH a Munkabizottság tagjait minden esetben tájékoztatta.

A fizikai védelem területén a Hatóság 2024-ben hetvenöt esetben folytatott le engedélyezési eljárást nukleáris és más radioaktív anyagok alkalmazásával és tárolásával, további negyvenhárom esetben pedig a szállításával kapcsolatban.

Az engedélyezési eljárások védelmi szint szerinti megoszlása döntő többségében D-szinten – a közveszélyokozásra alkalmas legkisebb mennyiség, alapvető védelmi szint a 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet szerinti besorolásban – történt. Az 1. kategóriába sorolt radioaktív sugárforrások, valamint a II–III. kategóriájú nukleáris és más radioaktív anyagok szállításának fizikai védelme alkalmankénti engedélyezést és magas szintű védelmet igényel. Ilyen szállításokat 2024-ben 23 alkalommal engedélyezett az OAH. (2012-ben, 2017-ben, 2022-ben és 2023-ban az engedélyezési eljárások számában a fizikai védelmi engedélyek öt éves érvényessége miatt tapasztalható növekedés.)

Fizikai védelem területén kiadott engedélyek száma 2014 és 2024 között

A D-szintű fizikai védelmet igénylő radioaktív sugárforrások, nukleáris anyagok és radioaktív hulladékok szállításának engedélyezése során a hatályos jogszabályi követelmények szerint

a fizikai védelmi terv engedélyeztetése helyett egy megfelelőségi nyilatkozatot kell kitölteni, majd megküldeni az Hatóságnak. Amennyiben a beérkezett megfelelőségi nyilatkozat kielégítő, az OAH kiállít egy egyedi azonosítóval ellátott hatósági bizonyítványt, amely a benne foglaltak tartalmi változatlanlansága mellett öt évig érvényes. Ezen eljárásokban a Hivatal harminchat hatósági bizonyítványt állított ki 2024-ben.

A 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet hatálya alá tartoznak a mobil és fix telepítésű, ionizáló sugárzást létrehozó, de radioaktív anyagot nem tartalmazó berendezések is. Az ilyen berendezésekkel történő károkozási képesség kicsi, de ebben az esetben is szükséges a megfelelő védelem, és ennek érdekében az alapvető követelmények meghatározása. A fokozatosság elve alapján azonban ilyenkor nem indokolt fizikai védelmi tervet készíteni, csak a követelmények teljesülését igazoló bejelentésre van szükség, amit a 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet szerinti sugárvédelmi engedélyezési eljárás keretében a rendelet 7. mellékletében található adatlap kitöltésével és beküldésével teljesítenek. A berendezések kilencvenkét százaléka orvosi, a fennmaradó rész pedig ipari vagy biztonságtechnikai eszköz.

Szállítások fizikai védelmi rendszerének ellenőrzésére 2024-ben négy esetben került sor. Az OAH ellenőrei nukleáris létesítményeken és radioaktív hulladék-tárolókon kívüli engedélyesek esetében az ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések fizikai védelmének ellenőrzését a sugárvédelmi ellenőrzéssel, a nukleáris és más radioaktív anyagok fizikai védelmének ellenőrzését a sugárvédelmi és a radioaktív anyagok nyilvántartásának ellenőrzésével összevontan végzik.

A Magyarországon tárolt és felhasznált nukleáris és más radioaktív anyagok védettsége megfelel a jogszabályokban meghatározott követelményeknek. Az állami szervek növekvő hangsúlyt fektetnek egy esetlegesen bekövetkező rendkívüli esemény kezelésére történő felkészülésre, valamint terv szerint halad a vonatkozó országos szintű intézkedési tervek kidolgozása.

2.5. Nukleáris biztosítékok és non-prolifерáció

2.5.1. A nukleáris anyagok nyilvántartása és ellenőrzése

A nemzetközi megállapodásokban vállalt kötelezettségeknek megfelelően a Hivatal továbbra is ellátta az országos nukleárisanyag-nyilvántartási rendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat, azaz folyamatosan nyilvántartásba vette a nukleáris anyagok készletében bekövetkezett változásokat, és ennek alapján adatszolgáltatást nyújtott az Európai Bizottságnak, valamint a NAÜ-nek.

2.5.2. Az OAH biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárásai/biztosítéki engedélyezés

A hatékony biztosítéki ellenőrzési rendszer részét képezik a biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások. Ezek során a Hatóság előzetesen meggyőződik arról, hogy a nukleáris anyagot birtokló szervezet által megvalósítandó biztosítéki intézkedések alkalmasak a vonatkozó követelmények teljesítésére, a felügyeleti tevékenység hatékony megvalósítására, és támogatják a helyszíni ellenőrzések céljainak teljesülését.

A biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások a következők lehetnek:

- Első biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelem: nukleáris anyag birtoklása és azzal való bármely tevékenység megkezdéséhez.

- Átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelem: biztosítéki szempontból jelentőséggel bíró átalakítások megkezdéséhez.
- Szállítási biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelem: külön jogszabály szerint nem export-import engedélyköteles nukleáris anyagok szállításához.
- Felmentési biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelem: nukleáris tevékenység megszüntetése után a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló 4/2022. (IV. 29.) OAH rendelet szerinti követelmények alóli felmentéshez.

2024-ben összesen 5 biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelmet bírált el az OAH: két átalakítási, két szállítási és egy felmentési biztosítéki nyilvántartásba vételi engedély iránti kérelmet.

A hazai nukleáris biztosítéki rendszer úgynevezett anyagmérlegkörzetekre épül. Az anyagmérlegkörzet egy létesítményen belüli vagy azon kívüli terület, ahol a nukleáris anyag mennyisége minden egyes anyagmérlegkörzeti ki- vagy beszállítás esetében meghatározható, és a nukleáris anyag tényleges leltárát az előírt eljárások szerint szükség esetén meg lehet határozni annak érdekében, hogy az anyagmérleget meg lehessen állapítani a biztosítéki intézkedések céljára. Az alábbi felsorolás mutatja a hazai anyagmérlegkörzeteket:

- WHUA – HUN-REN EK BKR,
- WHUB – BME Oktatóreaktor,
- WHUC – Kis mennyiségű nukleáris anyaggal rendelkező, létesítményen kívüli helyszínek,
- WHUD – HUN REN EK Izotóp Raktárak,
- WHUE – Paksi Atomerőmű 1. és 2. blokk,
- WHUF – Paksi Atomerőmű 3. és 4. blokk,
- WHUG – KKÁT,
- WHUH – Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Kft. Mecseki Környezetvédelmi Bázis,
- WHUW – RHFT,
- WHUP – Paks II. Zrt.

2.5.3. A nukleáris anyagok hazai és nemzetközi biztosítéki ellenőrzése

2024-ben a hazai anyagmérlegkörzetekben összesen 31 biztosítéki ellenőrzést hajtottak végre. Ezek közül 5 ellenőrzésen csak az OAH felügyelői vettek részt (önálló hatósági ellenőrzés), 22 alkalommal az OAH a NAÜ és az Európai Bizottság ellenőreivel együtt, 3 esetben az OAH és az Európai Bizottság közösen végezte el az ellenőrzést, egy alkalommal pedig az OAH és a NAÜ képviselői voltak jelen.

2024-ben az OAH az átfogó nukleáris biztosítéki ellenőrzését a HUN-REN EK BKR-nél tartotta.

Az elvégzett biztosítéki ellenőrzések közül a WHUE anyagmérlegkörzetben 3 alkalommal, a WHUF anyagmérlegkörzetben 7 alkalommal történt ellenőrzés. 5 ellenőrzést a WHUG anyagmérlegkörzetben hajtottak végre, a WHUA anyagmérlegkörzetben 4 ellenőrzés történt. A WHUD, a WHUB, a WHUW és a WHUH anyagmérlegkörzetekben egy-egy ellenőrzés történt 2024-ben. 8 ellenőrzés a kis mennyiségű nukleáris anyaggal rendelkező, úgynevezett létesítményen kívüli helyszíneken zajlott (WHUC anyagmérlegkörzet). A felsorolt ellenőrzések közül a nemzetközi ellenőrök az OAH biztosítéki ellenőreinek részvételével egy előre be nem jelentett ellenőrzést tartottak a WHUA anyagmérlegkörzetben, továbbá egy-egy rövid idővel

(48 óra) előre bejelentett ellenőrzést tartottak a WHUF és WHUG anyagmérlegkörzetekben. A Hatóság egy alkalommal vett dörzsmintákat a WHUA anyagmérlegkörzetben.

2.5.4. A nukleárisüzemanyag-ciklussal összefüggő, nukleáris anyagot nem alkalmazó tevékenységekre vonatkozó adatszolgáltatás és ellenőrzés

A nukleáris létesítmények és egyéb, létesítményen kívüli helyszínek a már előzőekben megadott alapvető műszaki jellemzőikben bekövetkező változásokról haladéktalanul jelentést küldenek a Hivatalnak és/vagy az Európai Bizottságnak. 2024-ben két anyagmérlegkörzet, a HUN-REN EK BKR és a Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Kft. Mecseki Környezetvédelmi Bázis szolgáltatott adatot az alapvető műszaki jellemzőikben történt módosítás miatt.

A Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti kötelezettségvállalásának megfelelően az OAH éves rendszerességgel szolgáltat adatokat a NAÜ és az Európai Bizottság számára, így pl. a hazánkban folyó nukleárisüzemanyag-ciklussal összefüggő, nukleáris anyagot nem alkalmazó kutatás-fejlesztési tevékenységekről, minden telephely valamennyi épületéről, a magyar hatóságok által jóváhagyott, a nukleárisüzemanyag-ciklus következő tízéves fejlesztésére vonatkozó általános tervekről.

Az adatszolgáltatásra kötelezettek 2024-ben hiánytalanul benyújtották éves adatszolgáltatásukat a Hatóság részére. A feldolgozást követően a Hivatal illetékességtől függően megküldte az adatokat a NAÜ vagy az Európai Bizottság számára.

2.5.5. A nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek exportjának és importjának felügyelete

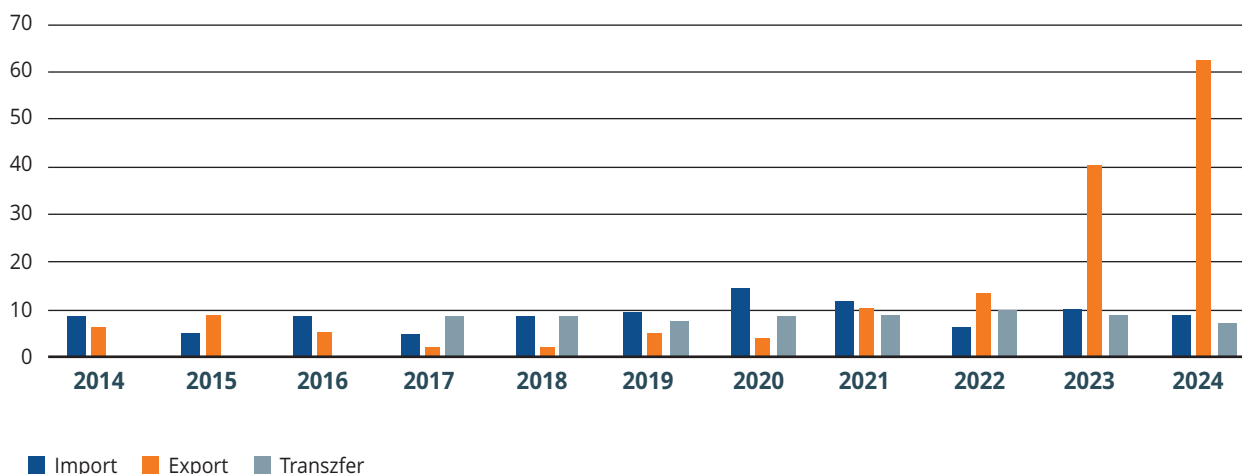
Az OAH szakhatósági állásfoglalást ad a Budapest Főváros Kormányhivatala számára a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek kivitelére és behozatalára vonatkozó engedélykérelmek ügyében. Az eljárást az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet szabályozza.

Exportengedély-kérelem esetén a Hivatal a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek nemzetközi forgalmának szabályozásáról szóló 144/2011. (VII. 27.) Korm. rendeletnek megfelelően a szakhatósági állásfoglalásának kiadásához állami kötelezettségvállalást kért a fogadó állam illetékes hatóságától, vagy a termék végfelhasználójának nyilatkozatát veszi figyelembe.

Nemzetközi importigazolás kiadásához is az OAH szakhatósági állásfoglalása szükséges, amelynek keretében a Hatóság megvizsgálja, hogy a magyar végfelhasználó a NAÜ biztosítéki követelményeinek megfelel-e. Amennyiben az exportáló ország állami kötelezettségvállalást kér, annak kiadására az OAH jogosult, a kiadott állami kötelezettségvállalás esetében a vállalt kötelezettségek teljesülését ellenőrizheti.

Transzferengedély iránti kérelmet az Európai Unió vámterületén belüli kivitel esetén kell benyújtani.

A nukleáris anyagok felhasználásán és a berendezések üzemeltetésén túl engedélykötelesek a nukleáris anyagok és berendezések előállításához is felhasználható, nukleáris kettős felhasználású berendezések, anyagok és ismeretek is.

Import-, export- és transzferengedélyekhez kiadott állásfoglalások száma 2012 és 2023 között

A nukleáris export és import engedélyezésének hazai rendszere 2024-ben is megfelelt a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozását célzó nemzetközi követelményeknek. A Hatóság 2024-ben 9 import-, 63 export- és 7 transzferengedélyhez adott szakhatósági hozzájárulást.

2.5.6. Radioaktív anyagok nyilvántartása

Az Atomtörvény hatálya alá tartozó radioaktív anyagok központi nyilvántartásának vezetése a Hivatal hatósági feladatkörébe tartozik. Az Európai Bizottság vonatkozó irányelveivel és a NAÜ ajánlásaival összhangban az OAH elektronikus adatbázist működtet a radioaktív anyagok központi nyilvántartására.

2024-ben 7 új cég került a nyilvántartásba, így 2024 végén a radioaktív anyagok központi nyilvántartásának adatbázisa szerint 370 engedélyes rendelkezett radioaktív anyaggal. Ezen belül 327 engedélyes rendelkezett 8987 műbizonylaton szereplő – a jogszabályok szerint hatósági felügyelet alá tartozó – zárt sugárforrással. 2024-ben az OAH zárt sugárforrásokra 235 hatósági bizonyítványt adott ki.

2.6. Nukleárisbaleset-elhárítás

A nukleáris biztonsággal összefüggő hatósági feladatok ellátása területén a Hivatal hatáskörébe tartozik a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló nukleárisbaleset-elhárítási intézkedési tervének engedélyezése, továbbá veszélyhelyzeti felkészülésük ellenőrzése és értékelése az 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet, továbbá a 9/2022. (XII. 29.) OAH rendelet előírásai szerint.

Az atomenergia alkalmazásának fenti létesítményeken kívüli nukleárisbaleset-elhárítási felkészültségének hatósági felügyelete a 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet által szabályozott sugárvédelmi hatósági eljárásokon keresztül valósul meg.

A friss és kiégett nukleáris üzemanyag Magyarországot érintő légi, vasúti és közúti szállítási útvonalaira készített nukleárisbaleset-elhárítási intézkedési terveket szintén az

OAH hagyja jóvá a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról szóló 51/2013. (IX. 6.) NFM rendelet és a veszélyesáru-szállításokra vonatkozó nemzetközi egyezmények alapján.

Az országos nukleárisbaleset-elhárítási rendszerről szóló 167/2010. (V. 11.) Korm. rendelet alapján a Hatóság – az érintett államigazgatási szervek bevonásával – Felsőszintű Munkacsoportot (FMCS) működtet, melynek feladata az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Intézkedési Terv (OBEIT) és a kapcsolódó műszaki-tudományos dokumentumok kidolgozása, rendszeres felülvizsgálata. Az OAH 2024-ben egy plenáris ülést tartott az FMCS számára, amelyen folytatódott az OBEIT a NAÜ nukleárisbaleset-elhárítási követelményeivel való megfelelés vizsgálata.

A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság (KKB) Tudományos Tanács Nukleárisbaleset-elhárítási Műszaki Tudományos Szekciója az OAH elnökének irányítása mellett működik, titkársági feladatait az OAH látja el. Ennek keretében a Hivatal egy ülést szervezett 2024-ben, amely során a jódpofilaxissal mint sürgős óvintézkedéssel összefüggő tanulmányt felülvizsgálta, és az FMCS rendelkezésére bocsátotta.

Az OECD NEA felkérése alapján a KKB a 3/2023. (IV. 24.) számú határozatával döntött arról, hogy 2024-ben Magyarország vegyen részt az INEX-6 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlaton. A gyakorlatot 2024. március 4–7. között tartották meg. A gyakorlat célja a nukleáris veszélyhelyzetek hosszabb távú, helyreállítási szakaszára vonatkozó nemzeti intézkedések tesztelése volt.

A Védelmi Igazgatási Hivatal javaslatára a Védelemi Tanács 2024. év utolsó negyedévére egy összkormányzati nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat végrehajtását határozta meg. A HUNEX-24 elnevezésű országos szintű gyakorlat célja a nukleáris vagy radioaktív veszélyhelyzetre való felkészülés, amely során tesztelésre került a különböző szervezetek közötti együttműködés és kommunikáció, valamint a lakosságvédelmi eljárások gyakorlati alkalmazása. Az OAH részt vett a gyakorlaton, valamint az azt megelőző Központi Előkészítő Bizottság ülésein is.

Emellett a Hatóság folyamatosan nyomon követte az ukrán nukleáris létesítmények állapotát, és elemezte az esetleges nukleáris baleset Magyarországot érintő potenciális hatásait.

2.7. Független ellenőrző szervezetek nyilvántartásba vétele

Nukleáris létesítmények esetében az 1/2022. (IV. 29.) OAH rendeletben meghatározott esetek szerinti ellenőrzést az Atomtörvény 16/D. §-a szerint nyilvántartásba vett, jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet (FESZ) végezhet. A Hivatal az Atomtörvény 16/D. §-a és a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásáról, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről szóló 1/2024. (IV. 8.) OAH rendelet alapján végzi a nyilvántartásba vételt.

Az OAH 2024-ben egy darab FESZ-t vett nyilvántartásba.

2.8. Szakmagyakorlók nyilvántartásba vétele

Az Atomtörvény 18/D. §-a alapján az atomenergia alkalmazására szolgáló építményekkel kapcsolatos építészeti-műszaki szakértői, építészeti tervezői, építészeti műszaki ellenőri és építész felelős műszaki vezetői tevékenységre (szakmagyakorlásra) vonatkozó alkalmasság megállapítása, valamint az ezzel kapcsolatos nyilvántartás vezetése az OAH feladata. A Hivatal ezen feladatát az Atomtörvény 18/D. §-a és az atomenergiáról szóló törvény hatálya alá tartozó építményekkel, létesítményekkel kapcsolatos műszaki szakértői, tervezői, műszaki ellenőri és felelős műszaki vezetői tevékenység szerinti szakmagyakorlásra való alkalmasság igazolásának és nyilvántartásba vételének részletes szabályairól, továbbá a nyilvántartás adattartalmára vonatkozó szabályokról szóló 7/2022. (IV. 29.) OAH rendelet szerint látja el.

A Hatóság 2024-ben 126 szakmagyakorló személyt és egy (külföldi) szakmagyakorló szervezetet vett nyilvántartásba vagy hosszabbította meg a szakmagyakorlási alkalmasságot, így 2024. év végén összesen 570 szakmagyakorló személy és két (külföldi) szakmagyakorló szervezet rendelkezett jogosultsággal.

2.9. Orosz–ukrán konfliktus

A lakosság biztonsága és hiteles tájékoztatása érdekében 2022 februárja óta az OAH folyamatosan figyelemmel kíséri az ukrán nukleáris létesítmények biztonságát, fizikai védelmét és a médiában megjelenő híreket. Emellett a Hivatal szoros együttműködésben áll a nemzetközi szervezetekkel és társhatóságokkal a létesítmények állapotának minél pontosabb felmérése és az események elemzése érdekében, amely információkat a hazai szakmai szervezetekkel megosztja.

Az orosz–ukrán konfliktus kihívást jelentett az ukrainai nukleáris létesítmények üzemeltetésében. A Zaporizzsjai Atomerőmű esetében, ahol 2024. április 13-tól kezdődően mind a hat reaktorblokk hideg leállítási állapotban van, valamint az üzemelő, hmelnickiji, rivnei és dél-ukrainai atomerőművek esetében is a folyamatos monitorozásnak és az azonnali beavatkozásoknak köszönhetően a háborús körülmények ellenére az ukrán nukleáris létesítményekben 2024-ben is fenn tudták tartani a biztonságot. A NAÜ szakértői rendszeresen végzik a helyszíni ellenőrzéseket, melyek során alaposan vizsgálták a reaktorok és a kapcsolódó biztonsági rendszerek állapotát, illetve nukleáris biztonsági szempontból folyamatosan értékelték a helyzetet.

Összességében megállapítható, hogy bár a konfliktus átmeneti technikai és működési kihívásokat okoz, a folyamatos felügyeleti, karbantartási és biztonsági intézkedések révén az ukrainai nukleáris létesítmények üzemeltetése 2024-ben viszonylag stabilnak tekinthető, ugyanakkor a potenciális kockázatok rendszeres monitorozása és kezelése továbbra is elengedhetetlen.

MELLÉKLET

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

BAF	Bodai Agyagkő Formáció
BKR	Budapesti Kutatóreaktor
BM OKF	Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
BME	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
CTBTO	Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezete
ENSREG	Európai Nukleáris Biztonsági Hatóságok Csoportja
Euratom	Európai Atomenergia Közösség
FAETP	Fenntartható Atomenergia Technológiai Platform
FESZ	Független Ellenőrző Szervezet
FMCS	Felsőszintű Munkacsoport
HUN-REN EK	Magyar Kutatási Hálózat Energiatudományi Kutatóközpont
INES	Nemzetközi Nukleáris és Radiológiai Esemény Skála
INEX	International Nuclear Emergency Exercise (nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat)
IRRS	Integrated Regulatory Review Service (Integrált Hatósági Felülvizsgálati Misszió)
KKÁT	Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója
KKB	Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság
MAVIR	Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MMT	Műszaki Megalapozó Tevékenység
Munkabizottság	Tervezési Alapfenyegetettség Munkabizottság
MVM PA Zrt.	MVM Paksi Atomerőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság
NATO	Észak-atlanti Szerződés Szervezete
NAÜ	Nemzetközi Atomenergia Ügynökség
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu (török nukleáris hatóság)
NRHT	Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló
OAH	Országos Atomenergia Hivatal
OAH TT	Országos Atomenergia Hivatal Tudományos Tanács
OBEIT	Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Intézkedési Terv
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet
OECD NEA	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Nukleáris Energia Ügynöksége
ORFK	Országos Rendőr-főkapitányság
Paks II. Zrt.	Paks II. Atomerőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság
RHFT	Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló
RHK Kft.	Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft.
SMR	Small Modular Reactor (Kis Moduláris Reaktor)
TPR II	Topical Peer Review II (Második Tematikus Szakértői Felülvizsgálat)
VVER	Vízzel moderált, Vízhűtésű Energetikai Reaktor
WENRA	Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetsége

A HIVATAL TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ FŐBB JOGSZABÁLYOK**Törvények**

1996. évi CXVI. törvény	az atomenergiáról
1997. évi I. törvény	a nukleáris biztonságról a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében Bécsben, 1994. szeptember 20-án létrejött Egyezmény kihirdetéséről
2006. évi LXXXII. törvény	a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás és jegyzőkönyv, valamint a megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről
2008. évi LXII. törvény	a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) keretében 1979-ben elfogadott, és az 1987. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló Egyezménynek a NAÜ által szervezett diplomáciai konferencia keretében, 2005. július 8-án aláírt módosítása kihirdetéséről
2014. évi II. törvény	a Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény kihirdetéséről
2015. évi VII. törvény	a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásával kapcsolatos beruházásról, valamint az ezzel kapcsolatos egyes törvények módosításáról
2023. évi CI törvény	a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról
2023. évi CIII. törvény	a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól
2023. évi C. törvény	a magyar építészetről
2024. évi LXIX. törvény	Magyarország kiberbiztonságáról
2024. évi LXXXIV. törvény	a kritikus szervezetek ellenálló képességéről
2024. évi LXXXII. törvény	a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások vezetéséről
2024. évi XCI. törvény	a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózatról

Kormányrendeletek

34/2009. (II. 20.) Korm. rendelet	a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek országhatáron át történő szállításának engedélyezéséről
167/2010. (V.11.) Korm. rendelet	az országos nukleárisbaleset-elhárítási rendszerről
112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet	az Országos Atomenergia Hivatal nukleáris energiával kapcsolatos európai uniós, valamint nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő feladatköréről, az Országos Atomenergia Hivatal hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, a kiszabható bírság mértékéről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal munkáját segítő tudományos tanácsról
144/2011. (VII. 27.) Korm. rendelet	a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek nemzetközi forgalmának szabályozásáról

190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet	az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről
246/2011. (XI. 24.) Korm. rendelet	a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről
215/2013. (VI. 21.) Korm. rendelet	a radioaktív hulladékokkal és a kiégett üzemanyaggal kapcsolatos egyes feladatokat ellátó szerv kijelöléséről, tevékenységéről és annak pénzügyi forrásáról
180/2014. (VII. 25.) Korm. rendelet	a Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között sugaras veszélyhelyzet esetén adandó gyors értesítésről szóló egyezmény kihirdetéséről
489/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet	a lakosság természetes és mesterséges eredetű sugárterhelését meghatározó környezeti sugárzási helyzet ellenőrzési rendjéről és a kötelezően mérendő mennyiségek köréről
490/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet	a hiányzó, a talált, valamint a lefoglalt nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos bejelentésekről és intézkedésekről, továbbá a nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos egyéb bejelentést követő intézkedésekről
531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet	az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről
208/2015. (VII. 23.) Korm. rendelet	a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartására irányuló és az azzal kapcsolatos beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról
321/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet	a digitális állampolgárság egyes szabályairól

OAH-rendeletek

1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről
2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	a radioaktív anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének rendjéről, valamint a kapcsolódó adatszolgáltatásról
3/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről
4/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól
5/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	az atomenergia alkalmazása körében eljáró független műszaki szakértőről
6/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	az atomenergia alkalmazása körében eljáró független műszaki szakértői tevékenységgel kapcsolatos eljárások díjairól
7/2022. (IV. 29.) OAH rendelet	az atomenergiáról szóló törvény hatálya alá tartozó építményekkel, létesítményekkel kapcsolatos műszaki szakértői, tervezői, műszaki ellenőri és felelős műszaki vezetői tevékenység szerinti szakmagyakorlásra való alkalmasság igazolásának és nyilvántartásba vételének részletes szabályairól, továbbá a nyilvántartás adattartalmára vonatkozó szabályokról

8/2022. (XII. 15.) OAH rendelet	az Országos Atomenergia Hivatal elnökének a rendeletkiadásban való helyettesítéséről
9/2022. (XII. 29.) OAH rendelet	a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről
10/2022. (XII. 29.) OAH rendelet	a nukleáris létesítményben foglalkoztatott munkavállalók speciális szakmai képzéséről, továbbképzéséről és az atomenergia alkalmazásával összefüggő tevékenységek folytatására jogosultak köréről
11/2022. (XII. 29.) OAH rendelet	az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról
1/2023. (X. 3.) OAH rendelet	az Országos Atomenergia Hivatal elnöke által alapított és adományozható Gyimesi Zoltán-díjról
1/2024. (IV. 8.) OAH rendelet	a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásáról, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről
4/2024. (V. 30.) OAH rendelet	az Országos Atomenergia Hivatalnál hatósági feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolványáról

Miniszteri rendeletek

15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet	az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről
47/2012. (X. 4.) BM rendelet	az atomenergia alkalmazásával összefüggő rendőrségi feladatokról
51/2013. (IX. 6.) NFM rendelet	a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról
5/2015. (II. 27.) BM rendelet	az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sajátos tűzvédelmi követelményekről és a hatóságok tevékenysége során azok érvényesítésének módjáról

FONTOSABB EURÓPAI UNIÓS SZERZŐDÉSEK ÉS JOGSZABÁLYOK

I. Szerződések

Az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés

Az Európai Unióról szóló szerződés

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

II. Nukleáris biztonság

A TANÁCS 2009/71/EURATOM IRÁNYELVE (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról

A TANÁCS 2014/87/EURATOM IRÁNYELVE (2014. július 8.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról szóló 2009/71/Euratom irányelv módosításáról

III. Radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelése

A TANÁCS 2011/70/EURATOM IRÁNYELVE (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról

IV. Sugárvédelem

A TANÁCS 2013/59/EURATOM IRÁNYELVE (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről

A TANÁCS 2013/51/EURATOM IRÁNYELVE (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról

V. Biztosítéki rendelkezések

A BIZOTTSÁG 302/2005/EURATOM RENDELETE (2005. február 8.) az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA (2009. február 11.) a nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról

VI. Nukleáris anyagok szállítása

A Tanács 1493/93/Euratom RENDELETE (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról

A TANÁCS 2006/117/EURATOM IRÁNYELVE (2006. november 20.) a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek szállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről

A BIZOTTSÁG 2008/312/EURATOM HATÁROZATA (2008. március 5.) a 2006/117/Euratom tanácsi irányelvben előírt, a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek szállításának felügyelete és ellenőrzése céljából alkalmazandó egységes formanyomtatvány megállapításáról

A BIZOTTSÁG 2008/956/EURATOM AJÁNLÁSA (2008. december 4.) a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek harmadik országokba való kivitelére

Felelős kiadó: Kádár Andrea Beatrix

1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4.

Központi telefonszám: (+36-1) 436-4800

Központi e-mail-cím: haea@haea.hu

Honlap: www.oah.hu

Országos Atomenergia Hivatal

www.oah.hu